

ORNITHOLOGISCH

JAARBOEK

VAN HET

BRUGSE

1979 - 1980

SAMENSTELLING

: BELGISCHE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE
AFD. BRUGGE

COORDINATIE
WAARNEMINGEN

: FRANK DE SCHEEMAEKER

EINDREDAKTIE,
TYPWERK, LAY-OUT

: ANNY ANSELIN
JAN DESMET

TEKENINGEN

: BRUNO CALLEBAUT

UITGAVE

: NOVEMBER 1980

ORNITHOLOGISCH

JAARBOEK

VAN HET

BRUGSE

1979 - 1980

SAMENSTELLING

: BELGISCHE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE
AFD. BRUGGE

COORDINATIE
WAARNEMINGEN

: FRANK DE SCHEEMAEKER

EINDREDAKTIE,
TYPWERK, LAY-OUT

: ANNY ANSELIN
JAN DESMET

TEKENINGEN

: BRUNO CALLEBAUT

UITGAVE

: NOVEMBER 1980

ORNITHOLOGISCH JAARBOEK VAN HET BRUGSE
1979-1980

Samenstelling : Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie V.Z.W.,
Coördinatie waarnemingen: Frank De Scheemaeker afdeling Brugge
Eindredactie, typwerk, lay-out: Anny Anselin
Jan Desmet
Tekeningen: Bruno Callebaut
Uitgave: November 1980

Voor het coördineren van de waarnemingen per soort en chronologische rangschikking stonden in:

Luc Van Rie, Frank De Scheemaeker, Anny Anselin, Jan Desmet.

Volgende personen waren verantwoordelijk voor de uitwerking van één of meerdere soorten of groepen:

- Anny Anselin: kruisbek, rietzangvogels, waterral.
- Stefaan Brinkman: velduil.
- Kris Decleer: fluiters, bonte vliegenvanger, beflijster.
- Leo Declercq: buizerd, sperwer.
- Frank De Scheemaeker: bruine kiekendief, velduil, fenologie.
- Jan Desmet: watervogels.
- Peter Devroye: wespandief.
- Geert Stael: kuifmees, vuurgoudhaantje, kleine bonte specht, kwikstaarten, barmsijs.
- Jan Sys: blauwe kiekendief.
- Michel Sys: aalscholver, lepelaar, Jan van Gent, purperreiger.
- Filip Vanhee: zwanen, visarend, valken, grauwe kiekendief.
- Luc Van Rie: oeverpieper, frater, sneeuwgorst, ijsgorst.

INHOUD

INHOUD	1
VOORWOORD	2
PRAKTISCHE INLEIDING	3
LIJST VAN DE WAARNEMERS	4
OVERZICHTSKAART WAARNEMINGSGEBIED	5
SITUERING EN TYPERING VAN ENKELE GEBRUIKTE PLAATS- NAMEN	6
ORNITHOLOGISCH OVERZICHT	
- WATERVOGELS	7
- OVERZICHTSTABELLEN TELLINGEN WATERVOGEL- GEBIEDEN	28
- OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE WATERVO- GELGEBIEDEN IN HET BRUGSE	42
- PROOIVOGELS	47
- STELTLOPERS	87
- ZEEVOGELS	90
- REIGERS	95
- ZANGVOGELS, ANDERE	98
- ENKELE BIJZONDERE WAARNEMINGEN	111
- FENOLOGIE VOORJAAR 1980	112
SOORTENLIJST	114
OVERZICHT VAN ALLE NATUURHISTORISCHE ARTIKELS, VERSCHENEN IN JAARGANG 1 TOT EN MET 20 (1961 - 1980) VAN 'DE ROERDOMP'	116

VOORWOORD

De vernieuwde basisgedachte voor het verzamelen en uitgeven van waarnemingen hebben we in de Roerdomp 20(1) : 9 - 12 gelanceerd. Tijdens daaropvolgende vergaderingen werd naar de verschillende meningen gepeild. Veelal was er een ongenueanceerde positieve houding t.o.v. het experiment.

Dank zij Anny Anselin en Frank Descheemaeker kreeg de zaak binnen het afdelingsbestuur BJN-Brugge een vaste vorm.

Na het chronologisch rangschikken per soort volgde een nieuwe samenkomst ten einde enkele soorten(groepen) een bewerker toe te kennen. Deze kon vanuit een bewust zeer ruim opengelaten hoek het waarnemingsmateriaal benaderen. Er werd telkens benadrukt dit zo bondig mogelijk te houden. Vele hebben hun enthousiasme blijkbaar ten volle kunnen uitleven want we kregen na verloop van tijd ware artikels binnen. Zodoende is dit ornithologisch jaarboek reeds bij zijn eerste editie boven zijn eigenlijk doel, het losweken van latere publicaties, uitgestegen! Niet alleen een bewijs van de massa waarnemingen die in 12 maanden tijds verzameld worden, maar ook van het feit dat in 'normale omstandigheden' té weinig mensen tot publiceren komen. De verdienste van een op dergelijke leest geschoeid jaarboek zal op langere termijn zeker nog meer naar waarde geschat worden.

In voorliggend werk schuilen zeker nog heel wat 'kinderziekten'. Denken we maar aan de stiefmoederlijke behandeling van de groep 'steltlopers'. Toch mag dit werk, op de verjaardag van 20 jaar BJN-Brugge, als een belangrijke stap beschouwd worden naar een betere avifaunakennis van de Brugse excursiegebieden. Een regio die ontegensprekelijk tot de boeiendste en meest gedifferentieerde van het land behoort!

Toekomstperspectieven? Het huidige eindprodukt ware niet tot stand gekomen zonder de belangeloze inzet van een hele ploeg (jonge) enthousiasten. Toch valt het te betwijfelen of we ook in de toekomst genoeg BJN-ers kunnen 'rekruteren' om een jaaroverzicht van dergelijk formaat en niveau af te leveren. De enige garantie lijkt ons een 'opening' naar de Wielewaal-Brugge te bestendigen. Er wordt voorgesteld om reeds bij de komende editie 80/81 tot samenwerking tussen beide verenigingen te komen. Dit betekent inbreng van de Wielewaalwaarnemingen ter volledigheid van het overzicht en praktische hulp bij uitwerking van de gegevens, typwerk en lay-out, financiële tussenkomst, enz. We zijn ervan overtuigd dat op dit vlak naar een uitstekende verstandhouding en werksfeer kan gestreefd worden!

Voor de verder afgelegen toekomst durven we enkel wat van ons afdromen. Komt het tot een annuele, lijvige 'Ornis Brugensis'? Een gezaghebbend faunistisch-floristisch regionaal blad dat ook natuurbehoudsgezinde knipogen niet schuwt naar fallende plaatselijke besturen, dat standpunten inneemt omtrent actuele streekeigen bedreigingen? Afwachten! Hopelijk is het sneeuwbaaleffect ons allen bekend.

Jan Desmet

Praktische inleiding..

Hier is het dan, ons 'ornithologisch jaarboek van het Brugse', als kroon op de 20e jaargang van de Roerdomp én 20 jaar BJN-werking in de afdeling.

Hoe alles groeide tot dit jaarboek, las je al in het voorwoord.

Bij de titel wensen we het volgende op te merken: 1979-1980 staat voor de periode tussen 15.07.1979 en 15.07.1980, de waarnemingsperiode voor het jaarboek. Ook 'Brugse' omvat meer dan enkel de excursiegebieden in de omgeving van de stad. Beter is, alles binnen een straal van ongeveer 30 km. rond Brugge te beschouwen. De laatste jaren wordt ook Zeeuws-Vlaanderen regelmatig aangedaan. Voor een overzichtskaart van het totale waarnemingsgebied verwijzen we naar pag. 4. Een aantal minder bekende plaatsnamen, die in de tekst regelmatig vermeld worden, werden op pag. 5 kort gesitueerd en getypeerd, zodat het 'boek' ook voor buitenstaanders of mensen onbekend met het gebied, leesbaar wordt.

Aan iedere kroon zijn wel enkele foutjes, zo ook bij de onze. In de eerste plaats moet men er rekening mee houden, dat dit alles gegroeid is uit de zogenaamde 'spetterlijsten', bijzondere waarnemingen van meestal roofvogels, watervogels en eerder minder algemene andere soorten. Daardoor zijn bij de uitwerking een aantal groepen veel minder aan bod gekomen: steltlopers en zangvogels zijn duidelijk minder goed bedeed. Zo zal je in dit overzicht niets lezen over het opvallend verminderen van nachtzwaluw en boomleeuwerik in onze bossen, over concentraties van 'gewone' steltlopers enz.., zaken die minstens even interessant én waardevol zijn als een waarneming van sperwer of blauwe kiekendief. Daar zal in de toekomst zeker een schoentje aan gepast worden.

Dit jaarboek heeft ook niet de pretentie volledig te zijn, iets wat moeilijk kan over zo'n groot gebied en met een relatief klein aantal waarnemers, hoofdzakelijk beperkt tot leden van de afdeling. Dit jaar werkten al enkele buitenstaanders mee, verdere samenwerking en coördinatie van gegevens van een bredere waarnemersgroep is echter zeker noodzakelijk, willen we volledigheid nastreven. Bovendien moet gezegd, dat het merendeel van de excursies gehouden wordt in de polder, en we van een aantal bosgebieden ten zuiden en oosten van Brugge vrij slecht op de hoogte zijn van de ornithologische toestand.

Op het einde van de 20^e jaargang was het zeker gepast om hierbij een volledige lijst van alle natuurhistorische artikels, die sinds het begin in 1961 in de Roerdomp verschenen, te publiceren achteraan in dit jaarboek. Veel te weinig beseffen we de onschatbare waarde die veel van deze artikels hebben, als gegevens voor avifaunistische, botanische of entomologische overzichten of als eerste en soms enige, of aanvullende beschrijving van veranderde, sterk bedreigde of reeds volledig verdwenen gebieden..

Want, al lijkt het dat we in een Brugs vogelparadijs leven, we mogen vooral niet vergeten dat ieder jaar opnieuw stukjes en brokjes of zelfs hele oppervlakten natuurgebied verdwijnen, denken we aan de ruilverkaveling in de Moeren, havenuitbreiding van Zeebrugge, om er maar enkele te noemen. Daarom juist is het allernoodzakelijkst om in de toekomst ook broedgevallen én overzichten van een aantal andere soorten in het jaarboek 1981 op te nemen!

Als besluit wensen we nog iedereen, die meehielp aan de realisatie van ons jaarboek, hartelijk te danken,

namens het afdelingsbestuur 1980,

de voorzitter,
Anny Anselin

de natuurhistorische sek.,
Frank De Scheemaeker

LIJST VAN DE WAARNEMERS:

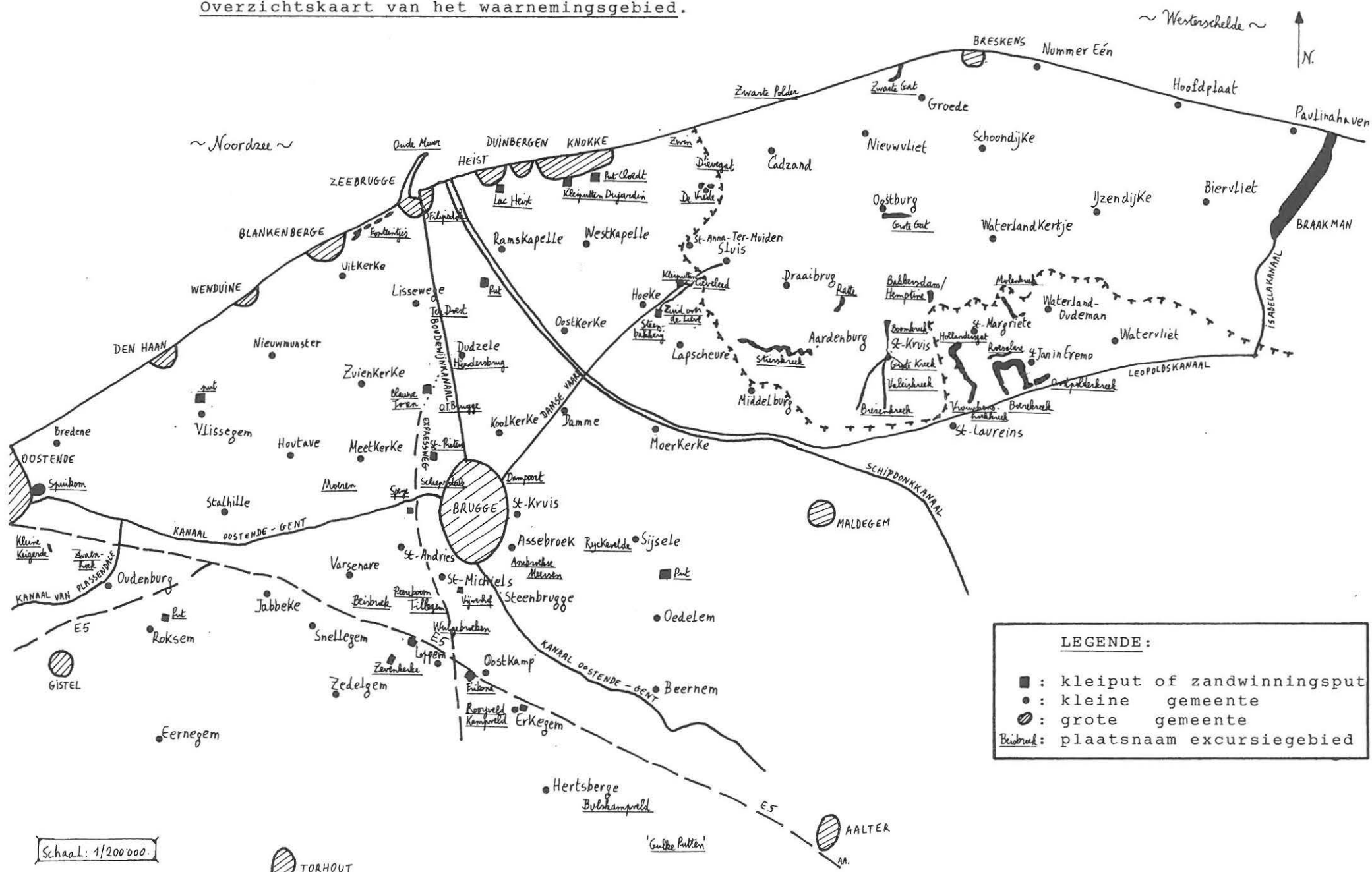
Alfabetische lijst van de in de tekst gebruikte afkortingen van de namen van de waarnemers:

Luc Allemeersch	LA	Patrick Meire	PM
Anny Anselin	AA	Marc Peeters	MPe
Luc Bekaert	LuB	Robrecht Pillen	RoP
Peter Bossier	PB	Mark Pirwez	MPi
Stefaan Brinkman	SB	Marcel Pottier	MP
Guido Burggraeve	GBu	Rik Pottier	RP
Bruno Callebaut	BC	Johan Royaerd	JhR
Walter De Block	WDB	Peter Seys	PS
Kris Debo	KDB	Jan Sys	JS
Anne Mie De Bruycker	ADB	Mark Sys	MaS
Luc De Cat	LD	Michel Sys	MS
Kris Decler	KD	Filip Tamsin	FT
Leo Declercq	LDq	Luc Teirlinck	LT
Guido De Laender	GDL	Albert Teuninck	AT
Frank De Scheemaeker	FDS	Filip Vanhee	FV
Thierry De Schuyter	ThD	Johan Vanhee	JV
Jan Desmet	JD	Frank Van Houtte	FVH
Dirk Develter	DD	Roland Vannieuwenhuyze	RV
Peter Devroye	PD	An Vanmaeckelberg	AV
Pieter Ingelaere	PI	Luc Van Rie	LVR
Patrick Keirsebilck	PK	Johan Vansteenkiste	JhV
Eckhart Kuyken	EK	Jozef Vansteenkiste	JzV
Bart Lambert	BLa	An Verboven	AVe
Patrick Lust	PaL	Christine Verscheure	CV
Peter Lust	PeL	Jan Verschuere	JV

Lijst van de overige waarnemers, niet in de tekst vermeld (BJN-excur-sieleden):

Luc Braet	Geert Lejeune
Kristien Cornelli	Sabine Lejeune
Fernand Daenekint (VWG Gent)	Anne Roose
Martine De Bruycker	Geert Stael
Paul Decoene	Mieke Teirlinck
Paul Decuyper	Thérèse Valkenborg (VWG Gent)
Frank De Keyser	Danny Vandenberghe
Inge Deloof	Filip Vanden Bossche (VWG Gent)
Guy De Meulemeester (VWG Gent)	Han Vandeputte
Alleyd De Pillecijn	Jan Vandeputte
Harald Everaert (VWG Gent)	Lieve Vandeputte
	Jo Vermeulen

Overzichtskaart van het waarnemingsgebied.

Situering en typering van enkele gebruikte plaatsnamen.

Voor het grootste deel zijn deze namen terug te vinden op de overzichtskaart van het waarnemingsgebied.

- Assebroekse Meersen: weidegebied tussen Assebroek en Oostkamp.
- Bakkersdam/Hemptine: complex van een visput, loofbos (hfdz. populier), vochtige weilanden en kreekresten met riet, ten ZO. van Oostburg (Zeeuws-Vlaanderen NL).
- Beisbroek: gemengd bos te Sint-Andries (stadspark), met enkele percelen heide en weiland.
- Beooster Eedepolder: Polder ten ZW. van St-Margriete (O.-Vl.).
- Bulskampveld: gemengd bosgebied (Provinciaal Domein) tussen Beernem en Hertsberge.
- Coppietersbos: voormalig kasteelbos te Sint-Andries, nu reeds voor een groot deel bebouwd (villa's).
- Da Costa: kreekje ten Z. van het Zwin (Knokke).
- Dievegat: kreekje nabij het Zwin (Knokke).
- Expresswegput: zandwinningsput naast Expressweg
- Fonteintjes: aantal vijvers en vochtige depressies tussen Zeebrugge en Blankenberge, in duinengordel naast Kustbaan.
- Gulke Putten: BNVR-heidereservaat nabij radiozendstation te Ruislede.
- Hagebos: loofbosje in de polder nabij Meetkerke (spreeuwenslaapplaats).
- Haantjesgat: ZO-uitloper van Vrouwkenshoekkreek, St-Jan-in-Eremo.
- Hazegraspolder: polder achter het Zwin (Knokke).
- Heideveldje: BNVR-grauwe dopheidereservaat te St-Andries, langs E5.
- Internationale Dijk: Zwindijk.
- Lieveleed: verlengde van Zuid-over-de-Lievekreek, tussen Steenbakkerij Hoeke en ring rond Sluis.
- Kleine Keigaerd: kreek nabij Zandvoorde/Oostende.
- Nieuwenhove: kasteelbos nabij E5 te Oostkamp.
- Oudemanpolder: polder ten ZO. van Waterland-Oudeman (O-Vl.).
- Passageule: verbindingskanaaltje tussen het Zwin en de Braakman; loopt via Retranchement (NL), Ratte, Bakkersdam naar de Braakman toe. Soms vermeld als 'kanaaltje achter het Zwin', wanneer het dit deel betreft.
- Peereboom: Dit is feite de naam van een landhuis gelegen bij de telplaats van slaaptrek van roofvogels naar het boscomplex van St-Anna-Ter-Woestijne en Beisbroek, langs de Diksmuide Heirweg te St-Andries. Vanop het open akkerland aan de bosrand kan het invallen van de vogels goed gevolgd worden.
- Ratte: kreek tussen Aardenburg en Oostburg, nabij Draaibrug. Ook gekend onder de naam 'Bonte Kot'.
- Roeselarepolder: polder ten Z. van St-Margriete (O-Vl.).
- Rooyveld en Kampveld: bossen te Oostkamp.
- Ryckvelde: gebied met weiden en boscomplexen, loofbos en naaldbos tussen St-Kruis en Sijsele.- Oedelem.
- Tillegem: gemengd bosgebied (Provinciaal Domein) te St-Michiels.
- Vrede: oude kleiputten ten ZO. van het Zwin, nabij de NL grens.
- Weiden St-Lucaskliniek: deel van het weidegebied van de Assebroekse Meersen nabij hogervernoemde kliniek, Assebroek.
- Zwaenhoek: complex van rietvelden en vochtige weiden nabij Oudenburg, naast de E5 en dichtbij het kanaal van Plassendale.
- Zwarte Gat: oude kreekarm nabij Nieuwvliet/Groede (Zeeuws-Vl.).
- Zwarte Polder: slik-schorregebied buitendijks tussen Nieuwvliet en Cadzand-bad.
- Zwarte Sluis: N-deel van St-Kruiskreek/Boomkreek te St-Kruis (Z.-Vl.).

WATERVOGELS IN HET BRUGSE.

PERIODE VII.1979 - VII.1980.

door Jan Desmet

INLEIDING.

In de Roerdomp 20(4): 14 - 18 werd voor het eerst een poging ondernomen om alle tellingen van enkele courant bezochte waterrijke gebieden te verzamelen én te publiceren. Zo werden de waarnemingen uit de winter 77/78 voor St.-Pieters, Roksem, Oedele, Sijsele, Lac van Loppem, Zevenkerke en O.T.B.R. vereeuwigd. Voor de winter 78/79 is dit meer fragmentair gebeurd (zie Roerdomp 20(3): bijlage 2 - 12).

Voor 79/80, kaderend in dit jaarboek, werd gepoogd om alle watervogeltellingen in een nog ruimere kontekst te plaatsen. We opteerden om alle regelmatig getelde open waters, kleiputten, zandwinningsputten, enz. in dit verslag op te nemen.

Eenmaal klaar met de overzichtstabellen hebben we gepoogd om tot een korte interpretatie van het materiaal te komen. Bij nader inzien besloten we zowel per soort, als per gebied een overzicht op te stellen. In het eerste geval werd ofwel de chronologische opsomming van de waarnemingen gerespecteerd, ofwel werd overgegaan tot een gebiedsgewijze behandeling.

Een samenvattend geheel van de I.W.R.B.-tellingen in het Brugse verscheen reeds eerder in de Roerdomp 20(3): 20 - 21 'Waterwildtellingen herfst 1979' en 20(5): 7-10 'Waterwildtellingen voorjaar 1980'.

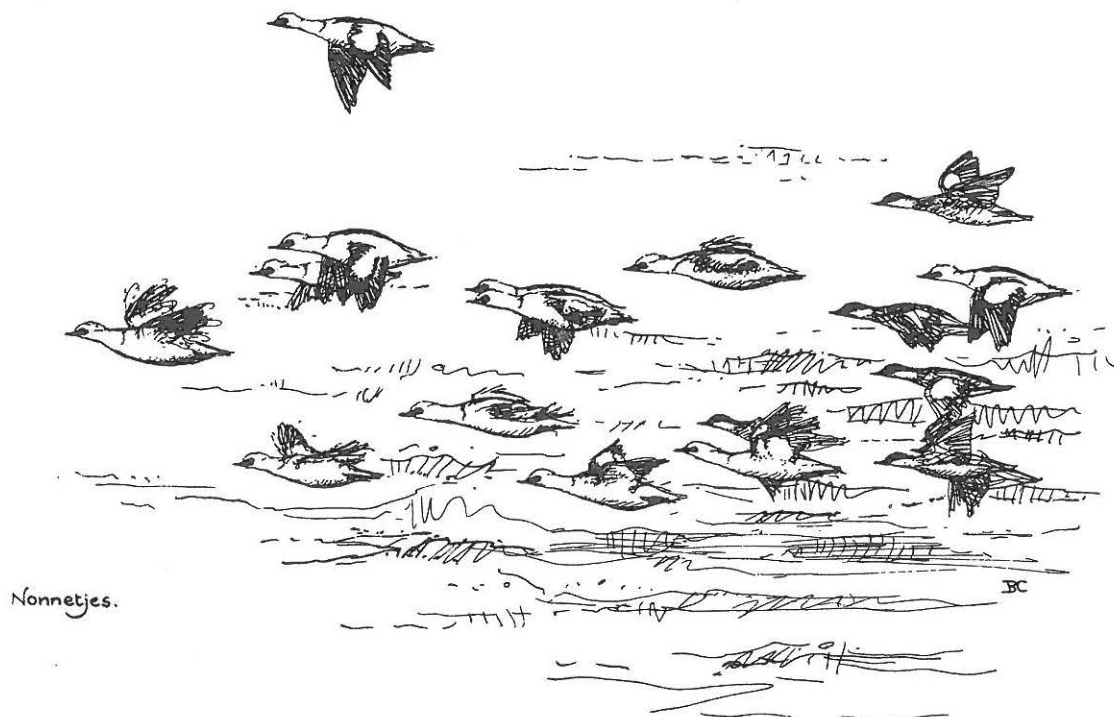
Het overschrijven van de tellingen, waarbij nakomende gegevens een ware plaag betekenden, zal zeker tot enkele fouten geleid hebben. Toch hebben we alles in het werk gesteld om deze tot een minimum te beperken. Anderzijds dient opgemerkt dat we van een groepsexcursie soms totaal afwijkende gegevens binnenkregen, waarbij het voor de buitenstaander niet duidelijk werd of het al dan niet om 2 datumgebonden tellingen, verschillend in uur (voor- of namiddagtelling) ging! Alle (schijnbare) datumgebonden tellingen werden dan ook in de tabellen opgenomen. Verschillende waarnemers zullen ook constateren dat hun naam niet op die of deze waarneming volgt. Waar we dit konden uitvissen

worden alle waarnemers vermeld. Mogen we er dan ook op rekenen dat iedere rapporteur in het vervolg eerlijkheidshalve alle namen van de andere excursiedeelnemers vermeld (tenzij in georganiseerd groepsverband)! Bij de soortbesprekingen worden de namen meestal achterwege gelaten in dié gevallen waar ze ook in de tabellen kunnen teruggevonden worden.

Voor enkele niet zo traditioneel door Brugse ornithologen getelde of bezochte gebieden (oa. Cloedt), of plaatsen waar de Brugse inbreng slechts zeer gering is (Zwin e.o.), deden we beroep op waarnemingen van 'specialisten' uit de streek. Vooral op het labo. voor Oecologie te Gent verkregen we heel wat aanvullend materiaal. Bijzonder bij het partim wilde ganzen maakten we hier dankbaar gebruik van. In sommige gevallen (Roksem) was er reeds een Wielewaalinbreng.

Inhoudelijk gesteld komt na deze inleiding de weergave per soort, de overzichtstabellen als zware appendix daaropvolgend. Afsluitend geven ^{we} een kort overzicht van de voornaamste watervogelgebieden en volgt een summier naschrift.

Rest ons zeker al diegenen te danken die tot de lijkigheid van dit verslag bijdroegen; FDS, FV, JzV, PK, LVR, AA, ThD, MS, JS, GBu, MP, LD, JD, RoP, EK, PI....!

Enkele regelmatig voorkomende afkortingen die een toelichting vragen :

O.M.Z.	Oude Muur Zeebrugge
O.T.B.R.	Opgespoten terrein Brugge, langs Boudewijnkanaal
wnm.	waarneming(en)
w	wijfje(s)
m	mannetje(s)
1,2	1m,2w
overvl.	overvliegend
k./p.	koppel/paar
A	aanwezig

FU	fuut	TE	tafeleend
RF	roodhalsfuut	TO	toppereend
DD	dodaars	BD	brilduiker
WE	wilde eend	KR	krooneend
WT	wintertaling	YZ	grote zaagbek
ZT	zomertaling	NO	nonnetje
KE	krakeend	BE	bergeend
SI	smient	KZ	knobbelzwaan
PY	pijlstaart	XZ	kleine zwaan
SE	slobeend	MK	meerkoet
QE	kuiifeend		

In dit verslag citeren we waarnemingen van :

AA	Anny Anselin
PB	Peter Bossier
GBu	Guido Burggraeve
LD	Luc De Cat
WDB	Walter De Block
LDq	Leo Declercq
GDL	Guido De Laender
FDS	Frank De Scheemaeker
ThD	Thierry De Schuyter
JD	Jan Desmet
DD	Dirk Develter
PD	Peter De Vroye
PI	Pieter Ingelaere
PK	Patrick Keirsebilck
EK	Eckhart Kuyken
BLa	Bart Lambert
PaL	Patrick Lust
PaM	Patrick Meire
RoP	Robrecht Pillen
MP	Marcel Pottier
RP	Rik Pottier
FV	Filip Vanhee
LVR	Luc Vanrie
JzV	Jozef Vansteenkiste
CV	Christine Verschuere
JV	Jan Verschuere
JS	Jan Seys
MS	Michel Seys

PARELDUIKER - *Gavia arctica* L.

Twee wnm. : 17.11 : 1 ex. Lac van Heist -FV-
 16.12 : 1 ex. Roksem

ROODKEELDUIKER - *Gavia stellata* P.

Eén trekwnm. Oude Muur Zeebrugge (OMZ) : 17.11 : 1 ex. NNO-W
 -LVR-

FUUT - *Podiceps cristatus* L.Broedgevallen 1980 :

-havenuitbreidingsgebied Ramskapelle-Lissewege : 2 p.
 elk 2 juv. -LD,FDS-
 -Blauwe Toren : 1 p. 2 juv. -JD,LVR,...-
 -Erkegem Oostkamp : 1 p. 4 juv. -JD-
 -Fribona Oostkamp : 2 p. resp. 2 + 2(?) juv. -PK,JD-
 -Steenbrugge St.-Michiels : 1 p. verschillende misluk-
 te broedpogingen -AT,JD-
 -put Snellegem : 1 p. -MP,JD-
 -Oedeleem : 1 à 2 p. op 16.05, juv.? -JD-
 -Hoeke kleiputten : 1 p. 2x2 juv. -LVR-
 -Hoeke steenbakkerij : 1 p. 2 juv. -LVR-
 -Damse Vaart Oostkerke-Hoeke : 1 p. 1 juv. -LVR,JD-
 -Braakman Ned.:2 p. resp. 3+1 juv. -LVR-
 -Grote Kreek St.-Kruis Ned. : 1 p. 2 juv. -LVR,FV,FDS-

Andere gegevens :

Roksem : zowel in '79 als in '80 een 10-tal ex. tijdens de zomer-
 maanden aanwezig (10 op 18.07.79 & 29.07.80 -JhR,JD-).
 Max. 15 ex. op 10.09. Vanaf okt. tot eind dec. sterk
 wisselende aantallen (3 à 12 ex.). Verdween tijdelijk
 eind jan. In maart nagenoeg afwezig.

Sporadisch individuen op Cloedt. Op Fribona bleven de autochto-
 ne vogels nog tot in nov. ter plaatse.
 Typische voorjaarsgegevens op de Lac van Loppem, Blauwe Toren,
 Expresswegput en Steenbrugge waar 2 ex. door het aanwezige p.
 terstond werden verjaagd (mond. med. AT).

ROODHALSFUUT - *Podiceps griseigena* B.

2 ex. werden op 14.10 gesingnaleerd in het Zwin -BJN-.
 Te Roksem werd de soort voor het eerst op 18.10 genoteerd v
 Vanaf 02.11 tot 09.12 regelmatig 1 ex. ter plaatse.
 Andere wnm. : 1 01.11 dok Zeebrugge -LVR-; 1 09.03 Expressweg-
 put -MS-.

KUIFDUIKER - *Podiceps auritus* L.

08.10 : 1 ex. spuikom Oostende -JzV-
 16 t.e.m. 25.12 : 1 ex. Roksem

GEOORDE FUUT - Podiceps nigricollis B.

24.11 : 2 ex. spuikom Oostende -FDS,PI-
13.01 & 16.01 : 1 ex. Filipisdok Zeebrugge
19.01 : idem
20 & 26.01 : 2 ex. Filipisdok
06.02 : 1 ex. Boudewijkanaal -LVR-

DODAARS - Podiceps ruficollis P.

Broedgevallen 1980 :

-Fonteintjes Zeebrugge-Blankenberge : 3 k. -FDS,JD-
-Hoeke steenbakkerij : 1 k. -LVR-
-Hoeke, rietvelden achter steenbakkerij : 1 k. -LVR-
-Zwaenhoek Oudenburg : min. 1 k. -FDS-
-Grote Gat Oostburg Ned. : min. 1 k. -FV-

De twee belangrijkste overwinteringsgebieden situeren zich op brakke watertypes, gelegen in de polder en langs de kust: put van St.-Pieters en het Boudewijkanaal Lissewege-Zeebrugge. Dit ligt volledig in de lijn van wnm. die oa. in Zeeland Ned. en op de spuikom van Oostende werden verricht. Zie hiervoor oa. Meiniger, P. (1979) : Wintervoorkomen van de dodaars in het Deltagebied. Watervogels 4(1) : 14-20.

St.-Pieters : duidelijk de enige zandwinning die als overwinteringsgebied benut wordt. Aanwezig vanaf eind aug.-begin sept.? Op een eerste telling reeds 10 ex. : 03.10. Alleen bij dichtvriezen van de plas logischer wijze afwezig (midden-eind jan.). Net voor deze vorstperiode een eerst max. met 32 ex. op 13.01. In maart terug een piek met 26 dodaarsen op 22.03. Daarna verdwijnend.

Boudewijkanaal + dokken Zeebrugge-Lissewege : numeriek het sterkste overwinteringsgebied. Meestal troepen de dodaarsen tegen de avond samen op het Filipisdok. Te weinig regelmatige tellingen om een aantalsverloop te schetsen. Tijdens de vorstperiode een beduidende toename a.g.v. het ijsvrij blijven van het kanaalwater. Max. 216 ex. op 26.01!

Blauwe Toren : veel minder belangrijk, toch doorlopend 1 à 8 ex. aanwezig.

Put Ramskapelle : opvallende okt. maand met 11 à 25 ter plaatse. In de eerste dagen van nov. volledig verdwijnend.

Cloedt Knokke : zelden meer dan 8. Op 03 & 24.10 toch resp. 21 en 26 vogels -gegevens ThD-

Roksem : najaarstrek van okt. tot midden nov. Daarna zeldzaam.

Op vele andere plaatsen een zeldzame of onregelmatige gast. Wnm. op de Lac Loppem, Zevenkerke, Vijverhof, Damse Vaart (5 ex. op 15.02 -FV-), put Meetkerke (3 23.02 -FDS-), De Vrede Knokke, Expresswegput St.-Andries, O.T.B.R. en Hoeke St.-Donaas.

WILDE EEND - *Anas platyrhynchos* L.

Als voorname dagrustplaatsen, volgens afnemend belang, citeren we Roksem, Cloedt, Zevenkerke, Vijverhof, Fribona en Expresswegput.

Roksem : te weinig gegevens uit het najaar. Begin nov. een eerste maal (10.11 : 1050) meer dan 1000 ex. Vooral eind dec.-begin jan. vrij hoge cijfers met max. 1890 op 12.01. Sterk afnemend in febr.

Cloedt : potentieel zeer belangrijk gebied met een overwinteringspopulatie van 1000 à 1500 eenden. Vanaf jan. storende jacht. Op 26.01 slechts 60 aanwezig.

Zevenkerke : sinds enkele winters opvallend stijgende maxima! Afgelopen winter 2x meer dan 1000 in jan. Het gemiddelde voor dec.&jan. bedraagt 533 ex.

Vijverhof : pas vanaf nov. toenemend, leidend tot een max. van 600 wilde eenden op 22.12. Dec.&jan. gemiddelde 417. Eind jan. vatte de terugtrek aan. Begin febr. nog 170. In maart bereiken de aantallen een absoluut dieptepunt: 10 op 29.03.

Fribona : eind okt. zet een stijgende tendens zich in tot begin dec. Voor dec.&jan. gemiddeld 348 ex. (het extreem laag cijfer op 27.01 niet verrekend!). Max. 450 op 12.01. Begin febr. pijlsnel afnemend.

Expresswegput : onvoldoende regelmatig geteld. Vermeldenswaard zijn toch de 430 ex. op 10.11.

Oedeleem : we kregen slechts enkele gegevens binnen; 72 16.12 -LDq-; 501 12.01 -LDq-; 24m 1w 16.05 -JD-

Op andere putten steeds minder talrijk. St.-Pieters zoals steeds een zwak broertje (max. 32 13.01). Op Blauwe Toren zelden meer dan 60-70.

Op de kreken, kleiputten en weidencomplexen (overdag) zelden enige honderden. Op 16.12 rond Damme ca. 275 -EK-. Ook op het O.T.B.R. max. 200 ex. op 09.01.

De niet bevaarbare delen van de Brugse Vestingen herbergen eveneens belangrijke aantallen (1000-2000) wilde eenden. Tijdens het winterhalfjaar 80/81 hopen we wat cijfermateriaal bijeen te brengen.

WINTERTALING - *Anas crecca* L.

De meest constante hoge aantallen vinden we terug in de traditionele poldergebieden w.o. Damme en Ramskapelle.

Ramskapelle : belangrijkste overwinteringsgebied. Vanaf okt. worden bij min of meer volledige tellingen 200-400 talingen genoteerd. Zelfs 550 ex. op 16.12. Begin maart (05.03) nog 200 aanwezig.

Damme : in de fameuse ganzenweiden vrij talrijk, doch moeilijk te tellen; 220 16.12; 12.01 min. 225; 13.01 ca. 160 ex. -EK-

Zwin e.o. : geen exacte gegevens. Op 10.11 zo'n 500 overvliegend richting Zwin nabij De Vrede Knokke.

Op plassen die binnen deze arealen liggen soms meer dan 100; Zo bijv. put Ramskapelle met max. 120 op 12.01. Ook het O.T.B.R. kunnen we hiertoe rekenen, max. 250 op 22.12. Op Cloedt en Roksem vrij constant enige tientallen. Te Roksem verdwijnend eind jan. Op het O.T. laatste 8 ex. op 15.04.

Langs de Oostendse Vaart ook regelmatig enige tientallen, zelfs 110 nabij Riethoek op 13.01 -EK-.

In vele andere gebieden buiten de polder een onregelmatige, weinig talrijke verschijning. We noemen Vijverhof, Fribona, St.-Pieters, Zevenkerke, Blauwe Toren (wel in polder!). Ook de kleiputten herbergen weinig talingen : De Vrede (max. 50), Hoeke (niet meer dan 20), Oostkerke (10 23.03 -JD-).

ZOMERTALING - *Anas querquedula* L.

Eén m op het O.T.B.R. gesingnaleerd op 03.03. Daarna regelmatig waargenomen (2 à 4 ex.) tot 20.05. Er zijn geen concrete aanduidingen voor een broedgeval. Ook op andere plaatsen geen broedbewijzen. Bijkomende gegevens :

15.03 : 2 ex. Hoeke
16.03 : 2 ex. Zwaenhoek Oudenburg
26.03 : 3 ex. Hoeke
04.04 : 2 idem

In aug. '79 kleine concentratie in de weiden van Ramskapelle : 17 ex. 03.08 -LVR-.

KRAKEEND - *Anas strepera* L.

Cloedt : op 19.09 een w. Vanaf eind okt. toenemend tot een voor de streek vrij uniek max. van 46 op 05.01 -ThD, BJN Heist-. Ook bij deze soort een jammerlijke versterking door toegenomen jacht.

O.T.B.R. : 6 ex. 03.01. Daarna niet meer tot 20.02 (2 ex.). In maart regelmatig 2 à 6 ter plaatse.

Roksem : Eerste ex. op 04.11. Langzame toename, culminerend in een max. rond de jaarwisseling (9 à 11 ex.). Laatste wnm. op 24.02.

Put Ramskapelle : één op 01.11. In maart worden de hoogste aantallen genoteerd (14 26.03). Op 05.04 nog 5.

Hoeke : enkele voorjaarsgegevens w.o. m op 23.04.

Bijkomend waargenomen op het Vijverhof (3x), Zevenkerke (2, 16.03 -LVR-), Zwaenhoek Oudenburg (k 27.04 -BJN-), Zwin (k op 20.01 -FDS, LVR, PI-), 'Blinker en Stinker' Ramskapelle (10 ex. op 26.01).

Voor de komende jaren vestigen we de aandacht op mogelijke broedgevallen van de kraakeend in de streek Brugge-Oostkust. Het zwaartepunt van de Belgische broedvogelpopulatie ligt ontegensprekelijk in het Antwerpse. Het reservaat 'De Kuifeend' te Oorderen herbergt bijna het volledig nationaal kraakeendenbestand! Een eerste broedgeval (voor België) noteerde men er in 1972. De daaropvolgende jaren breedde de krak in toenemend aantal tot 28-29 p. in '78 en 22 p. in '79. Zie oa. H. Voet en L. Benoy (1979): Het natuurreservaat te Oorderen-Antwerpen als broedgebied en pleisterplaats voor watervogels. Buiten het broedseizoen komen er regelmatig vele tientallen kraakeenden in het reservaat voor. Max. 324 ex. op 11.12.77!

Voor West-Vlaanderen zijn de huidige cijfers zeker niet zo imponerend, al is ook hier het aantal waarnemingen opvallend toegenomen. De recente max. op Cloedt illustreren deze trend. Ook het geslaagde broedsel te Gistel (1w met 11 juv.) in 1980 ligt in deze lijn (zie V.W.G. Med. Oostende 2(5): p. 109).

SMIENT - Anas penelope L.

Het belangrijkste overwinteringsgebied ligt nog steeds in het weidencomplex van Ramskapelle-Lissewege-Dudzele. Aanwezig vanaf begin okt. Vooral in de 2e helft van jan. piekaantallen met waarschijnlijk 3000-4000 ex. in het gebied. Op 05.04 nog 35 ex. Opvallend is het 'succes' van de put nabij Distdgas. Ook Cloedt speelt voor de smienten langs de Oostkust een niet onbelangrijke rol. Regelmatig pleisteren hier meer dan 200 ex. Deze winter max. 1020 op 26.01. Op diverse andere plaatsen sterk schommelende, overwegend lage aantallen :

Roksem : smienten komen hier regelmatig bij enige tientallen voor. Ze worden er frequent foeragerend op de oevers waargenomen. Aanwezig vanaf begin okt. tot eind febr. Deze winter max. 250 op 19.01.

O.T.B.R. : nu en dan aanwezig, nooit meer dan 100. Tot 07.05 1 ex. pleisterend.

Op de zandwinningsvijvers zoals St.-Pieters, Zevenkerke, Oedelem (2 12.01 -LDq), Blauwe Toren en Vijverhof weinig of niet verschijnend.

Ook langs de 'as' Damse Vaart (Damme, Oostkerke, Hoeke) weinig talrijk; weiden Damme : 30 ex. 16.12 -EK-; kleiputten Oostkerke e.o. : 36 23.03 -JD-; Hoeke kleiputten & steenbakkerij : slechts 4x.

PIJLSTAART - Anas acuta L.

Weinig talrijke wintergast. Hoogste aantallen in het voorjaar.

O.T.B.R. : vanaf jan. enkele ter plaatse. In maart gemiddeld 10,8 ex. Dank zij de zeer regelmatige gegevens valt het voorjaarsverloop mooi op. Laatstte waarneming op 12.04.

Solitaire vogels of kleine groepjes worden nu en dan op andere plaatsenesignaleerd. Echter nooit meer dan 10. Deze winter bijkomende gegevens uit Roksem (4x), Zevenkerke (2x), Vijverhof (2x), Cloedt (5x), Blauwe Toren (3x), Ramskapelle (4x), Fribona (1x), Hoeke kleiputten en De Vrede (elk 1x). In het Zwin 6 ex. op 20.01 -FDS,PI,LVR-.

SLOBEEND - Anas clypeata L.

Roksem : belangrijk overwinteringsgebied met hoge aantallen in nov. en dec. Het dec. gemiddelde bedraagt ca. 162 ex! Aanwezig van sept. tot maart met een max. van 213 op 25.12.

Cloedt : in 79/80 het belangrijkste gebied uit de regio. Op 20.10 reeds 269 ex. Daarna afnemend, met sterk schommelende aantallen. Een absoluut hoogtepunt op 08.12 met 405 ex! Daarna sterk afnemend tot onbeduidende aantallen...

Komen we terug op de toename in het najaar. De slobbs arriveerden hoofdzakelijk in de loop van sept. Eerste decade gemiddelde 2 ex., 2e decade 84 en 3e decade 148 ex. (naar 18 tellingen van ThD).

Put Ramskapelle : eind okt.-begin nov. opvallend vertegenwoordigd, tot 107 ex. op 01.11. Daarna verdwijnend tot in jan. met meer dan 100 ex., zelfs meer dan 240 op 26.01. Uitwisseling met Cloedt dient onderzocht! Ook in de weiden soms vele tientallen w.o. 130 ex. op 01.11.

Hoeke kleiputten : duidelijke voorjaarstrek, tot ca. 15 ex. Idem voor de kleiputten te Oostkerke, 15 ex. op 23.03 -JD-.

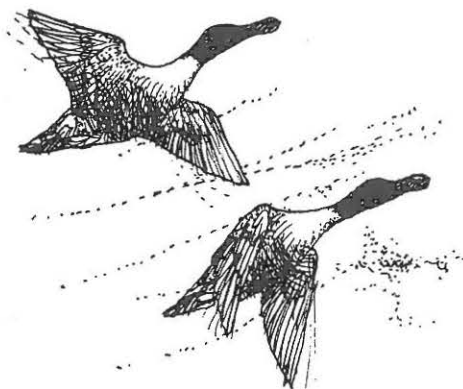
O.T.B.R. : bijna gans het jaar door aanwezig. Voor het najaar is dec. veruit het belangrijkste, ca. 70 op 16&20.12. Daarna weinig sprekend aantalsverloop tot febr. Van dan af constant waargenomen tot in het broedseizoen. Het max. ligt in het voorjaar toch lager : 51 ex. 23.02; In maart gemiddeld 25 aanwezig.

Zwin : 150 ex. op 19.01 .

Bijkomende waarnemingen op het Vijverhof, St.-Pieters, Blauwe Toren, Filipsdok Zeebrugge (2e helft jan.), De Vrede, Oedelem (4 12.01 -LDq), Zwaenhoek Oudenburg (2 16.03 -BJN-).

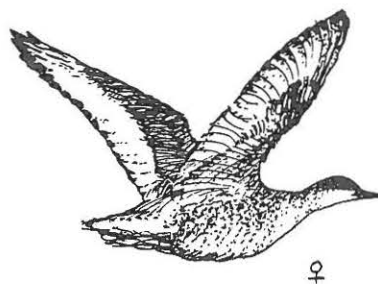
Broedgevallen 1980 : hierover kregen we weinig informatie binnen:

-Moereengebied Meetkerke-Houtave : 2-3 p.
-WDB-

KROONEEND - Netta rufina P.

24.11 : w Roksem	FDS,PI
01.12 : 2w Roksem	FV,FDS
02.12 : w Roksem	MP
09.12 : 2w Roksem	BJN
19.12 : 2w Hoeke kleiputten	FV
21.12 : 2w Cloedt	ThD
25.12 : w Roksem	FDS
31.12 : w Roksem	FDS,PI
05.01 : w Roksem	FDS,PI
05.01 : 2w Cloedt	ThD
27.01 : k St.-Pieters	MS
30.01 : k St.-Pieters	MS

Het is niet onwaarschijnlijk dat we hier met enkele individuen te maken hebben die langs de Oostkust overwinterden. Het tijdelijk verdwijnen te Roksem wordt opvallend gecompenseerd met gegevens uit andere gebieden (te Roksem niet op 16&22.12). Het nut van 'negatieve' waarnemingen is in dergelijke gevallen overduidelijk. Ook het noteren van uur en opvallende details, zoals in dit geval op 05.01 (Roksem-Cloedt) kan de waarneming ten goede komen.

De herkomst van deze krooneenden, indien het al niet om ontsnapte tamme ex. gaat, moet wellicht in Nederland gezocht worden. De jaarlijkse broedpopulatie raamt men er op 40-60 paar. Vooral het Utrechts-Hollands plassen gebied (30-40) en de randmeren van de nieuwe IJsselmeerpolders (10-20) zijn van belang. Zie Teixeira (1979) : Atlas van de Nederlandse broedvogels p. 74-75. Vanaf het begin van deze eeuw werd een uitbreiding van het broedareaal vastgesteld in noordelijke en westelijke richting. Oorspronkelijk werd de soort enkel broedend aangetroffen in de landen rond de Middellandse Zee.

TOPPEREEND - Aythya marila L.

12.09 : m Hoeke kleiputten	FV,LVR,JS,MS
13.09 : idem	FV
27.10 : 11 ex. Roksem	FDS
01.11 : w Cloedt	LVR
02.11 : 2w trek NO O.M.Z.	FDS e.a.
17.11 : m + 2ex. Zwin	FV
21.11 : 2m 3w Zwin	LVR
02.12 : 1 ex. Roksem	MP
16.12 : 1 ex. Roksem	MP
7 spuikom Oostende	FDS,FV
k Zwin	FDS,FV
25.12 : 1 ex. Roksem	FDS
31.12 : 1 ex. Roksem	FDS,PI
05.01 : 2w Roksem	FDS,PI
12.01 : w Roksem	FDS,PI
03.01 : 7 ex. Zwin	PD,FV e.a.
13.01 : 1 ex. Roksem	MP

We citeren een vrij recente publicatie over de toppereend : Zomerdijk, P. (1979) : Ruiende toppereenden (*A. marila*) op het IJsselmeer. Watervogels 4(4): 157-161.

KUIFEEND - *Aythya fuligula* L.

Broedgevallen 1980 :

-Zeebrugge, havenuitbreiding : w + 2 juv. -LVR-

-Hoeke kleiputten : w + 8 juv. -LVR-

Roksem : op iedere telling aanwezig. Hoogste aantallen tussen begin okt.-eind maart. Vanaf 10.11 tot 10.02 bijna steeds ca. 80 ex. en meer (max. 114 op 05.01). Voor dec. en jan. gemiddeld resp. 84 en 83 ex. De kuifeend was hier talrijker dan de tafeleend.

Cloedt : tot 55 ex. in het najaar (10.11). In jan. duidelijke vorstinvloed met zelfs 196 ex. op 19.01.

St.-Pieters : weinig talrijk, max. 15 op 13.01.

Blauwe Toren : sterk schommelende aantallen, max. 20 op 06.01. Op 11.04 nog 6 ex.

Put Ramskapelle : ook hier onregelmatig, kleine aantallen.

Filipsdok : tijdens de vorstperiode tot 76 ex. (20.01).

Hoeke : zowel op de steenbakkerijplassen als op de kleiputten St.-Donaas het nadrukkelijkst in febr.-maart. Op beide resp. 24 (18.02) en 30 (02.03) als max.

De Vrede : max. 24 op 19.12. Te weinig geteld in het voorjaar.

Daarnaast wnm. te Zevenkerke, Lac van Loppem, Oedelem (1 ex. op 12.01 en 16.05 -LDq,JD-) en O.T.B.R.

TAFELEEND - *Aythya ferina* L.

Blauwe Toren : één van de beste plassen in 79/80. Duidelijk toenemend vanaf nov. leidend tot een max. van 181 ex. op 20.12! Dec. haalt een gemiddelde van 111 ex. Alle eenden verdwenen bij het dichtvriezen van de plas. Daarna beduidend lagere aantallen. Op 11.04 nog 5.

Put Ramskapelle : vooral in okt. enige tientallen (tot 54). Daarna verdwijnend om terug sterk 'op te zetten' tijdens de vorst met zelfs 200 op 19.01!

Filipsdok : ook hier een toevluchtsoord bij het dichtvriezen van vele andere plassen. Tot 55 eind jan.

Roksem : dit seizoen opvallend minder talrijk (vb. i.t.t. 77/78). Hoogste aantallen in jan. en febr. met als max. 95 ex. op 13.01 & 08.02. Voorjaarstrek op 01.03 : 46 ter plaatse.

St.-Pieters : aanwezig vanaf 19.11 t.e.m. 16.03, met een onderbreking in jan. (ijs). In dec. gemiddeld 15 ex. In jan., voor het dichtvriezen, talrijker met max. 73 op 13.01.

Cloedt : vanaf de laatste pentade van sept. op iedere telling aanwezig -ThD-. Vanaf eind okt. lichtjes stijgend met een eerste hoogtepunt op 08.12 (114). Half jan. plots van enkele tientallen tot max. 212 op 19.01.

Al of niet beperkte intra-regionale verschuivingen tijdens de vorstperiode eind jan. (Cloedt-Blauwe Toren-St.-Pieters-Filipsdok-Ramskapelle) lijken ons niet zo onwaarschijnlijk.

Op de (oude) kleiputten van Hoeke en De Vrede worden de max. in de 2e winterhelft gehaald, resp. 50 (23.02) en 63 (04.02). Waarnemingen op de andere zandwinningsvijvers :

Zevenkerke : lage cijfers gedurende de wintermaanden met max. 25 op 03.01. Voorjaarspiek op 16.03 met een groep van 43 tafeleenden op de plas (de telling van 16.03 -LVR- werd in de overzichtstabel vergeten!).

Iac van Loppem : 15 op 16.03 -LVR-

Geddelem : 3 12.01 en 6 18.02 -LDq-

Andere gegevens uit het O.T.B.R. (3x), Vijverhof (1x), Expresswegput en Fribona (elk 1x).

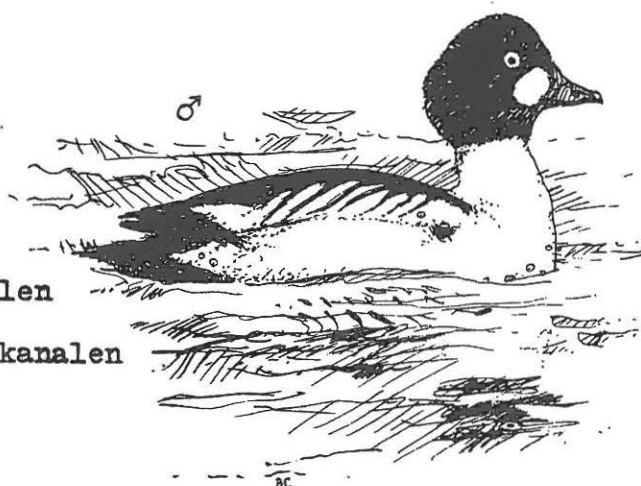
BRILDUIKER - Bucephala clangula L.

Roksem : eerste wnm. op 19.10 (2 ex.). Daarna vrij onregelmatig tot minstens eind maart. Vanaf de 3e decade van jan. tot eind febr. klein groepje (4-7).

Filipsdok : regelmatig 3-5 2e helft jan.

Andere brilduikerwnm. :

27.10 : 2w Ramskapelle put
31.10 : idem
01.11 : w Cloedt
02.11 : w Ramskapelle
17.11 : 3w Zwin -FV-
14.12 : m Zevenkerke
16.12 : w Cloedt
21.12 : w Zevenkerke
23.12 : w Hoeke kleiputten
26.12 : w Ramsk. afleidingskanalen
16.01 : w Cloedt
26.01 : 4 ex. Ramsk. afleidingskanalen
30.01 : 1 ex. Cloedt
17.02 : k St.-Pieters
24.02 : m Hoeke kleiputten
26.03 : w Hoeke steenbakkerij
30.03 : idem
07.04 : 2w Beernem Kijkuit -JD-
Ook in het Zwin e.o. regelmatig
waargenomen w.o. 11 ex. op 19.01
-LVR-

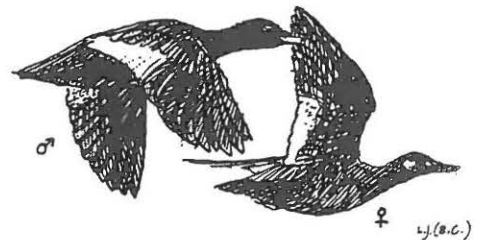
IJSEEND - Clangula hyemalis L.

18.11 : 2w trek ZW 13u45 Oude Muur Zeebrugge -FDS-

GROTE ZEESEEND - Melanitta fusca L.

Enkele zeetrekwnm. :

30.09 : k ZW O.M.Z.	LVR
01.11 : 37 ZW Zwin	LVR
02.11 : 2 NO O.M.Z.	FDS, PaL, ThD
10.11 : 1+3 O.M.Z.	FV, LVR, FDS, JS

ZWARTE ZEESEEND - Melanitta nigra L.

Alle zeetrekwnm. doorgespeeld aan PaL. Daarnaast :

17.11 : w Zwin -FV-

EIDEREEND - Somateria mollissima L.

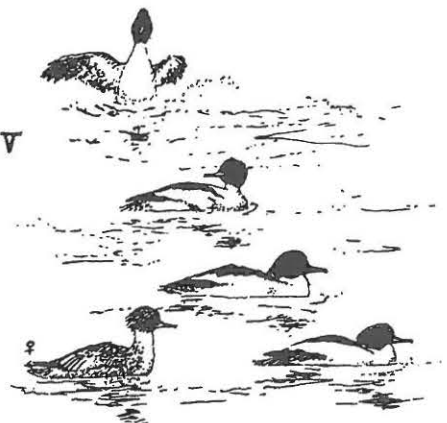
19.01 : 5 ex. op kanaaltje naar Cadzand haven Ned. -LVR-

GROTE ZAAGBEK - Mergus merganser L.

Roksem : enige plaats waar de soort regelmatig kan waargenomen worden. Aanwezig vanaf 09.12 (2w) tot 27.01 (m,3w).
Max. m,6w op 12.01. Daarna nog één enkele keer op 24.02 (2w).

Overige wnm. :

16.12 : m Cloedt	FV, FDS
22.12 : w Zwin	FV, PD, PS
24.12 : m Cloedt	ThD
25.12 : w Cloedt	ThD
12.01 : m,2w overvl. NNO Damme	LVR, JS, FV
m Hoeke kleiputten	idem
w Boerekreek O.Vl.	AA
13.01 : w Vijverhof	JD
14.01 : w Zevenkerke	LVR
16.01 : 2m,3w Zevenkerke	DD
19.01 : 3m,4w Zwin	LVR
m Cloedt	LVR, JS
26.01 : m Cloedt	LVR
w Boudewijnkanaal	LVR
09.03 : m Hollandersgat O.Vl.	AA
11.03 : idem	

MIDDELSTE ZAAGBEK - Mergus serrator L.

10.10 : m terpplaatse O.M.Z.	LVR
31.10 : w O.M.Z.	FV, JS, MPi
02.11 : w ZW O.M.Z.	FV, FDS, JS, LVR, PaL
13.01 : m Philipsdok Zeebr.	BJN
26.01 : w Zwin	LVR
4 ex. ZW Cadzand Ned.	LVR

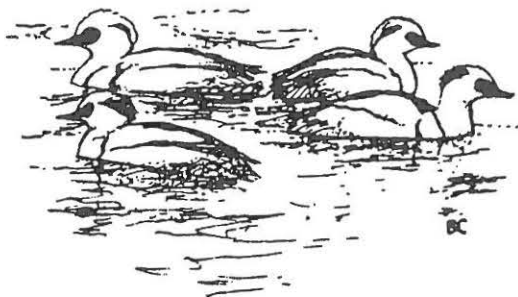

22.03 : w NO Zwin	FV,JS,LVR
01.05 : m,2w Zwin	PD,LVR
14.05 : w Zwin	LVR

NONNETJE - Mergus albellus L.

Alleen bij invallende kou soms talrijk verschiijnd, meestal langs de kust.

01.11 : m,3w Zwin trek ZW	LVR
30.11 : w Boerenkreek O;Vl.	AA
19.12 : w De Vrede	FV
31.12 : w Roksem	FDS,PI
13.01 : 9 Filipisdok	BJN
w Roksem	MP
4w Cloedt	ThD
w St.-Pieters	LVR,JS
9 overvl. Blauwe Tor.	LD
14.01 : 16 Filipisdok	EK
16.01 : 39 idem	LVR
w O.T.B.R.	LVR
19.01 : min. 79 Filipisdok	JS,LVR
min. 41 opvl. idem	LD,JD
3m,w/2m	LVR/JS
1 Retranchement Ned.	JS
20.01 : 65 (9m) Filipisdok	PI,LVR,KDS
w Zwin	idem
26.01 : 2w Filipisdok	LVR
27.01 : w Roksem	FDS
01.02 : w Grote Gat Oostburg	FV,PD,LVR,JS

BERGEEND - Tadorna tadorna L.

O.T.B.R. : bijna steeds aanwezig. We berekenden de gemiddelden voor de volgende maanden :

nov. :	5
dec. :	25
jan. :	23
feb. :	21
ma. :	41
apr. :	28
mei :	14

Max. werden er 66 genoteerd op 05.03.

Roksem : onregelmatig ter plaatse in kleine groepjes, max. 16 (22.12).

Ramskapelle : nu en dan 3-5 ex. Ook in de weiden soms enkele.

Filipisdok : soms meerdere tientallen, oa. 64 ex. op 13.01.

Hoeke kleiputten : in febr. tot begin april regelmatig 10-20.

De Vrede : nu en dan eveneens zo'n 10 à 20 ex. aanwezig.

Zwin : veruit de voornaamste pleister- (en broedplaats) in de regio Oostkust; 01.11 : ca. 300 -LVR-; 17.11 : 211 -FV-; 26.01 : 129 -LVR-.

Niets opvallends buiten deze gebieden; Oedeleem (2 12.01 -LDq-), Cloedt, Blauwe Toren en St.-Pieters.

CASARCA - Tadorna ferruginea P.

16.01 : 1 ex. Expresswegput St.-Andries -MS-
27.01 : 1 ex. O.T.B.R. -MS-

GRAUWE GANS - Anser anser L.

21.10 : 2 ex. NNO 13u20 Tillegem St.-Michiels -JD-
22.10 : 46 ex. ZW 08u00 Beernem -CV-
ca. 30 ZW 10u00 Dudzele Herdersbrug -CV-
23.10 : grote groep ZW 10u00 Oedelem -CV-

Gedurende de winterperiode vrij sporadisch te Damme, oa. 1 ex.
op 25.12. -EK-

09.03 : 6 ex. in wei nabij eendenkooi Meetkerke 15u00 -JzV-
nadien overvliegend put Meetkerke NO om 16u00
10 ex. N 16u10 Beernem -EK-
11.03 : 75 0 10u00 Eernegem -MP-
13.03 : 16 NO 11u00 Jabbeke -MP-
16.03 : 1 overvl. -O-W put Roksem -JzV-
18.03 : 45 0 17u00 Snellegem -MP-
23.03 : 28 rondvl. 11u15 St.-Andries-Meetkerke -JzV-
50 ex. in wei kleiputten Oostkerke -JD-
31 wei kleiputten Hoeke, 6+5 landend, 12 rondvl. -JD-
76 N 16u40 Hoeke Zuid-over-de-Lieve -JD-
15 overvl. Meetkerke, 1 ex. vliegt tegen hoogspannings-
lijn en stort naar beneden -BJN-
34+20+22+18 alle N namiddag Meetkerkse -BJN-

Volgt nu een lijst van alle ganzen(trek)wnm. : ANSER SPEC.

21.10 : 40 ZW St.-Pieters -JzV-
30.11 : 60 N 08u20 -JzV- St.-Pieters
07.12 : 50 N 08u20 St.-Pieters -JzV-
09.12 : 80 N 11u10 idem
13.12 : ca. 300 NO 11u30 idem
20.12 : 20 NW Jabbeke 08u45 -MP-
22.12 : 3 groepen 18u30-19u45 NW St.-Andries -PK-
26.12 : 15 ZW ~~nam.~~ Oedelem -BLa-
28.12 : 50 ZO 17u00 St.-Michiels -RP-
01.01 : 35 NO 15u10 St.-Andries -PB-
02.01 : 30 0 09u05 Brugge Kruispoort -GDL-
03.01 : 30 ZW 09u10 Brugge Kathelijne poort -PB-
06.01 : 19 ZW 11u00 Stalhille -RP-MP-
500 landend 17u00 Meetkerke -RP-
07.01 : 50 N 11u00 St.-Michiels -RP-
25 N 16u45 Eernegem -RP-
12.01 : 2 N 12u15 Oedelem -BLa-
13.01 : 13 NO 09u40 Duinbergen -ThD-
18 NO 10u15 Zeebrugge -ThD-
15 NO 10u20 idem
16.01 : 4 NO 09u00 Brugge Boevriepoort -JD-
17.01 : 8 ZZW 08u58 St.-Michiels -JD-
19.01 : 41 ZW O.T.B.R. 15u00 -JD,LD-
60 NO Zeebrugge ca. 17u30 -JD,LD-
ca. 300 (in groepjes van 40 à 200) 0 St.-Pieters -JzV-
14u40-16u00

19.01 : 43 ZW 08u50 Zwin -ThD-
 23 NO 09u50 -ThD-
 22.01 : 70 opvliegend Vrouwengeleed Meetkerke 17u15 -JzV-
 23.01 : grote groepen geneigd tot landen 17u30 Oedeleem
 Oostveld-Den Hoorn -BLa-
 26.01 : 295 NO 10u10 Zwin -GBu-
 16.02 : ca. 35 ZZW 11u53 Knokke -ThD-
 ca. 40 NO 16u00 Graafjansdijk Knokke -ThD-
 09.03 : 12 NW 16u00 Beernem Bulscamp -BLa-
 12.04 : 21 NO 18u55 Westkapelle dorp -JzV-

KOLGANS - Anser albifrons S.

Enkele gegevens van gedetermineerde overvliegende kols :

12.01 : 1 ex. ONO 15u00 Moeren Meetkerke -JD-
 01.02 : 130 overvl. rich. Damme te Westkapelle -GBu-
 09.02 : 250+110+20 idem 10u00 -GBu-
 15.02 : ca. 70 ZZW 09u00 Knokke -ThD-
 4 ZZW 09u10 idem
 ca. 80 ZZW 09u30 idem
 02.03 : 25 NO + 85 riets Zwin -GBu-

Cloedt : 1 (gekwetst) ex. tijdens de zomermaanden t.e.m. 05.01 -ThD-

Damme : op 15.11 worden voor het eerst 3 ad. kolganzen in het gebied waargenomen -EK,RoP-. Op 23.11 15 ex. Eind nov. min. 40 ter plaatse. Half dec. reeds meer dan 1000 (1110 ex. op 13.12 -EK-).
 Stijgende aantallen tot in jan.: 24.12: 3730; 25.12: 4375; 30.12: 4475; 03.01: 5440; 11.01: 5870; 13.01: ca. 6000 -gegevens EK-
 Vanaf 06.02 niet meer te Damme -EK-.

Speien : soms enkele tientallen oa. 80 op 24.12 -EK-.

Zwinnestreek : op 15.12 15ad.+10juv. rond het Dievegat -ThD-.
 In januari soms verschillende honderden ; 12.01: 175+400 -GBu-; 21.01: 380; 31.01: 210; 16.01: 520.
 Idem voor febr.; 14.02: 360; 17.02: 550; 19.02: 750 -gegevens GBU-. Eind febr.-begin maart verdwijnend;
 28.02: 85; 01.03: 210; 02.03: 47+137 -RoP-; 03.03: 130 -GBu-; 04.03: 35 -GBu-.
 De meeste waarnemingen situeren zich net achter het Zwin (Dievegat) en rond De Vrede.

Ramskapelle : vanaf eind jan. tot in febr. soms meerdere duizenden ganzen waarvan meestal 60 à 80% kols; 30.01: 2500; 02.02: 4250; 06.02: 2600 en 13.02: 1100 -EK-.

Bijkomend vermelden we de aanwezigheid van (kol)ganzen te Zuinkerke en Westkapelle-Oostkerke (terpweiden).

DWERG GANS - Anser erythropus L.

12.12 : waarschijnlijk 1 ad. te Damme -GBu-
 02.02 : 2 ad. De Vrede -GBu-
 17.02 : 1 ex. De Vrede -GBu-
 03.03 : 1 ex. Hazegraspolder Knokke -GBu-

RIETGANS - Anser fabalis L.

We beschouwen hier beide ondersoorten (A. fabalis fabalis L. & A. fabalis rossicus) samen.

Zwinnestreek : veruit de belangrijkste pleisterplaats langs

onze kust. We citeren enkele tellingen :

03.01 : 81 op akkerland De Vrede -ThD-

08.01 : 20 Zwin -GBu-

09.01 : 75 idem

12.01 : 150 De Vrede, 27 Z 12u20 Graafjansdijk
Knokke -ThD-

20.01 : 110 De Vrede -GBu-

21.01 : 180 idem

24.01 : 190 idem

25.01 : 250 idem

02.02 : 550 idem

10.02 : 50 costa, Hazegras en 160+115 De Vrede -ThD-

14.02 : 550 De Vrede -GBu-

17.02 : 1150 idem

19.02 : 750 idem

24.02 : 340 idem

02.03 : 8 wintergraan De Vrede -RoP-

85 NO 10u50 Zwin -GBu-

Ook op andere plaatsen werden rietganzen gesignaliseerd :

Damme : weinig belangrijk; 2 16.12 -EK-; 3 20.12 -EK-; 5 24.12
-EK-; 4 02.01 -MP-; 5 11.01 -EK-; 36 13.01 -EK-; min.
39 14.01 -EK-.

Ramskapelle-Dudzele : vanaf eind jan. : oa. 10 op 25.01 en ca.
5 op 06.02 -2x EK-.

Omgeving put Cloedt : 60 19.01 op akker -LVR,JS- en 85 26.01
-LVR-.

Lapscheure : 19 op wintergraan 30.12 -RoP-

Roksem : 6 ex. op oever put -MP-

Vlissegem : 90 opvliegend en landend op put 43.01 -EK-

Uitkerke : 155 ex. op grasland 29.02 -EK-

KLEINE RIETGANS - Anser fabalis brachythynchus B.

De kleine rieten komen doorgaans iets vroeger aan op de regio-
nale overwinteringsgebieden, m.n. Damme en Speien Meetkerke.

Tussen beide plaatsen bestaat een intense uitwisseling.

Eerste wnm. van 4 ex. te Damme op 10.11 -PaM-. Op 29.11 reeds

465 ex. Voornaamste groepen arriveren in dec.; 20.12: 2935;

24.12: 3450 als max.; 25.12: 3175; 03.01: 3220 -wnm.EK-. Van-

af eind jan. vele honderden in Ramskapelle; 25.01: 1370;

26.01: ca. 1200; 06.02: ca. 650 -wnm.EK-

Bijkomende gegevens :

12.11 : 23 Westkapelle -GBu-

13.01 : 4 overvl. 0 10u00 Roksem -MP-

17.02 : 3 De Vrede -GBu-

19.02 : 1 op akkers bij riet- en kolganzen De Vrede -ThD-

02.03 : 1 grasland achter Zwin, namiddag +137 kols -RoP-

ROTGANS - Branta bernicla bernicla L.

29.09 :	1+1+2 NO O.M.Z.	LVR
21.10 :	1+2 NO 11u27&44 O.M.Z.	FDS
08.12 :	2 Zwin	FV
12.12 :	2 Damme	GBu
15.12 :	2 Zwin	ThD
01.01 :	6 ZW 10u42 Zwin	ThD
	1 op put Ramskapelle	FV,PD,ThD
21.01 :	1 De Vrede	GBu
17.02 :	8 De Vrede	GBu
22.03 :	65 op zee Zwin	JS,LVR,FV
26.03 :	2 Zwin	PD,LVR,FS
05.04 :	7 op zee Zwin	LVR

WITBUIKROTGANS - Branta bernicla hrota M.

25.09 :	1 ex. in het Zwin	GBu
---------	-------------------	-----

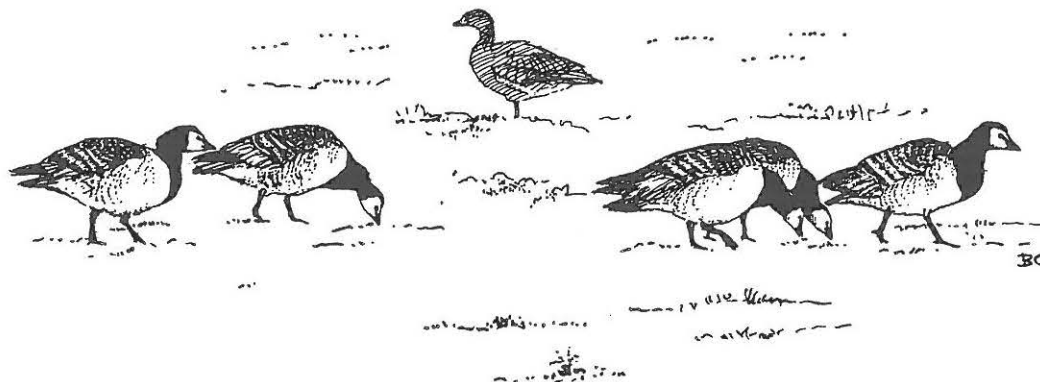
BRANDGANS - Branta leucopsis B.

Damme : vanaf 19.12 (3ex.) regelmatig te Damme waargenomen t.e.m.
 03.01 (2ex.). Niet meer dan 4 -EK,FV-.
 Soms in Speien, 1ex. op 02.01 -MP-.

Zwinnestreek : vrij regelmatig van jan. tot begin maart :

08.01 :	4 Zwin -GBu-
13.01 :	8 overvl. Zwin -GBu-
16.01 :	40 De Vrede +520 kols -GBu-
17.01 :	8 De Vrede -GBu-
19.01 :	56 De Vrede -JS,LVR-
20.01 :	2à3 De Vrede -LVR,FDS,PI-GBu-
21.01 :	3 De Vrede -GBu-
24.01 :	2 idem
26.01 :	1 op put Cloedt -LVR-
02.02 :	6 De Vrede -GBu-
01.03 :	2 Hazegraspolder Knokke -GBu-
02.03 :	idem

Eveneens vastgesteld te Dudzele-Ramskapelle, oa. 7 ex. op 26.01
 -EK-

MEERKOET - Fulica atra L.

gebied	gemiddeld dec.	aantal jan.	maximaal max.	aantal datum
O.T.B.R.	(40)	247	600	15.02
Roksem	247	450	600	27.01
Vijverhof	46	75	106	20.01
St.-Pieters	(44)	(109)	195	30.01
Zevenkerke	33	45	51	16.01
Blauwe Toren	84	146	198	02.02
Filipsdok	-	(329)	573	26.01
Cloedt	-	(155)	285	19.01

Voor de overige gebieden zetten we een volgende winterpopulatie voorop :

Fribona : 20 - 40

Expresswegput : 15 - 30

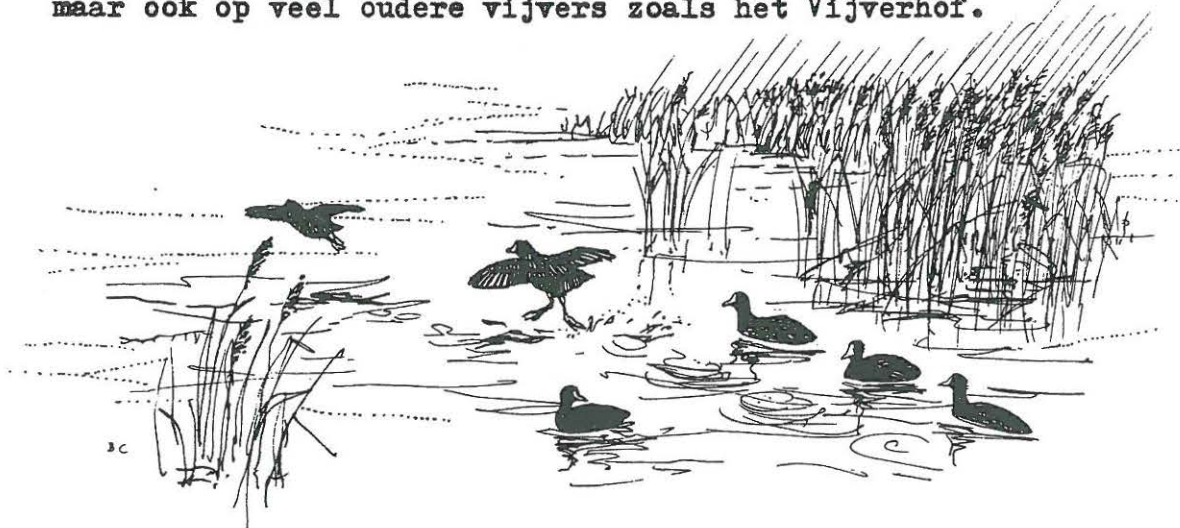
Hoeke kleiputten : 25 - 45

Hoeke steenbakkerij : 15 - 45

De Vrede : 30 - 40

Zoals steeds bij invallende koude een ware 'rush' van voortvluchtende meerkoeten. Deze winter in de 2e helft van januari. De tellingen hebben dan dikwijls een sterk relatieve waarde daar vele koeten, weggedoken voedselzoekend op de oevers, de waarnemer ontsnappen. In bovenstaande tabel werd hierbij rekening gehouden (weglaten onderschattingen). Ook plassen waarvan de maandgegevens zó sterk binnen één pen- of decade situëren leveren tussen haakjes geplaatste gemiddelden op. Voor enkele plaatsen beschikken we echt over te weinig gegevens maar hebben we ons niettemin aan een ruime, geschatte overwinteringspopulatie gewaagd.

Terloops vragen we de aandacht voor een opvallende trend van vroegere aankomstoppe(al dan niet) traditionele overwinteringsplassen gedurende de recentste jaren. Dit lijkt niet alleen het geval te zijn op jonge dynamische plassen (vb. St.-Pieters) maar ook op veel oudere vijvers zoals het Vijverhof.

ZWANEN IN HET BRUGSE 1979/1980

door Filip Vanhee
Jan DesmetKLEINE ZWAAN - Cygnus bewickii Y.

In onze excursiegebieden zijn er drie onderscheiden plaatsen waar van echt pleisteren en overwinteren sprake is. Die gebieden zijn het Zwin, het krekengebied rond St.-Jan-in-Eremo O.Vl. en de Braakman in West Zeeuws-Vl. Ned.

Weliswaar gaat het om sterk schommelende aantallen, maar toch zijn er gedurende deze periode constant kleine zwanen aanwezig.

Zwin e.o. : vanaf 27.10 tot 19.01 zijn er wnm. van overwinterende kleine zwanen in het gebied. De aantallen schommelen sterk. In het begin waren er rond de 14 ex. aanwezig. Naar het einde bleef dit aantal steeds onder de 10. De kleine zwanen hebben blijkbaar vrij vroeg het Zwin verlaten. Wat betreft hun gedragingen. Meestal werd er gevoerageerd in de omliggende polders en vooral op De Vrede. Hun slaapplek was dan in het Zwin zelf. Tegen de avond, in de schemering, kwamen ze hier toe. Soms waren er echter ook overdag enkele ex. in het Zwin aanwezig. Nu volgen de waarnemingen :

27.10 : 5ad. De Vrede + 6 ad. Zwin -FV,LVR-
3ad. put Cloedt vliegend richt. Zwin -PD,JS-
28.10 : 10ad. De Vrede + 8ad. Zwin -LVR,JS-
01.11 : 29ex. w.o. 1juv. Zwin -LVR-
02.11 : 14 ad. De Vrede & Zwin -LVR,FV-
03.11 : idem -FV,FDS,LVR-
10.11 : 15 ad. Zwin -FV,LVR-
15.11 : 3 ad. Zwin -FV,LVR,JS-
17.11 : 1 ad. Zwin -FV-
21.11 : 7 ad. De Vrede -LVR-
25.11 : 4 ad. Zwin -FV,JS-
08.12 : 5 ad. Zwin -FV-
19.12 : 10 ex. (1 juv.) Zwin -FV-
19.01 : 6 ad. Zwin -LVR-

Krekengebied St.-Jan-in-Eremo : opvallend is dat bij de ex. van dit gebied, de aantallen pas beginnen op te lopen wanneer in het Zwin de zwanen in aantal afnemen. Is het mogelijk dat er uitwisseling is tussen beide regio's? Alle wnm. door AA :

12.12 : 4 ex. Hollandersgat
16.01 : 11 ad. Waterland-Oudeman
27.01 : 18 ex. akker Oudemanpolder
01.02 : 3 ex. (1 juv.) Boerenkreek
18 ad. Waterland-Oudeman
08.02 : 5 ad. idem
09.02 : 18 ad. Roeselarekreek omgeving
3 juv.+ 1 ad. Beooster Eedepolder --+BJN-
10.02 : 3 juv.+ 11 ad. Roeselarepolder

Braakman : naar mond. med. van mensen uit de streek gans de winter ter plekke. Onze wnm. :

17.11 : 14 ex. -FDS,LVR,JS-
23.02 : 5 ad. (ook op 02.03) -FV,LVR-

Nog een bijkomende wnm. in Zuienkerke : 8 ex. 19.01 -EK-

WILDE ZWAAN - Cygnus cygnus L.

Eén wnm. in het Brugse van 4 ex. overvliegend NO (namiddag) te Damme -EK-.

In de Roeselarepolder nabij St.-Jan-in-Eremo constant waargenomen vanaf 16.01 t.e.m. 09.02. Hier volgen de wnm. van AA : steeds 4 ad. wilde zwanen op 16.01, 23.01, 25.01, 27.01, 30.01, 01.02, 06.02 en 09.02 -+BJN-.

KNOBBELZWAAN - Cygnus olor G.

Het is niet onbegrijpelijk dat juist Brugse ornithologen deze soort als 'vulgair' beschouwen. Dit hebben we niet enkel aan de Pieter 'Lanchals'-historie (1488) te danken. Vermelden we terloops dat er in Brugge reeds rond 1403 sprake is van het houden van tamme knobbelzwanen.

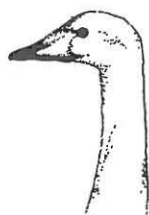
Niet geheel onterecht zien de meeste waarnemers de soort over het hoofd daar het meestal toch om halfwilde/-tamme ex. gaat. Nochtans is de soort nog niet zo heel lang in onze (half-) natuurlijke vochtige biotopen verschenen. Van nature is deze zwaan bij ons een weinig talrijke, zelfs zeldzame wintergast. De dichtste oorspronkelijke broedgebieden situeren zich in het zuidelijk Oostzee-gebied (Z-Zweden, Denemarken, beide N-Duitslanden, N-Polen en W-Rusland) en de Britse eilanden (vnl. Schotland). Deze honkvaste soort trekt soms onder invloed van strenge kou westelijk, op zoek naar open water. Wanneer wij dan knobbels waarnemen biedt dit nog geen enkele garantie op echte wilde ex. uit deze gebieden. Vooral gezien de grote aantallen die we tegenwoordig in Nederland aantreffen. Ca. 2500 broedp. en ca. 6000 niet-broedrijpe vogels (gegevens Atlas Ned. Broedvogels (1979): p. 50-51). Deze populatie bouwde zich vooral na WO II op toen heel wat ontsnapte tamme ex. in het wild tot broeden kwamen.

Omtrent het totaal aantal in het wild broedende p. in het Brugse zijn ons geen gegevens bekend (uitkijken zomer 1981). Verwilderde knobbels schijnen een vrij nefaste invloed uit te oefenen in hun voorkeurmilieu, vrij ondiepe voedselrijke plassen. Ze verdedigen een kleiner (overbelast!) territorium dan hun wilde collega's en zijn daarenboven veel agressiever t.o.v. andere vogelsoorten. Op diverse plaatsen vormen ze dan ook een probleem (plaag...), vb. in het reservaat Molsbroek nabij Lokeren. Wat een overpopulatie zwanen kan uitrichten wordt het duidelijkst geïllustreerd op het Vijverhof of het Stil Ende. Deze waterplanten- en graseters eten gewoon alles af.

We vermelden twee wnm. die op niet-Belgische vogels betrekking kunnen hebben :

19.01 : 5 put Roksem
02.02 : 2 O.T.B.R.

Ook op de spoorwegput te Steenbrugge/St.-Michiels en te Hoeke (kleiputten) werden afgelopen winter regelmatig enkele ex. waargenomen.

Wilde zwaan

Kleine zw.

Knobbelzwaan.

OPGESPOTEN TERREIN BRUGGE.

	WE	WT	ZT	KE	SI	PY	SE	QE	TE	BE	MK	Teller(s)
27.10		8					11			4		FV
28.	A	-								7	A	LVR
01.11	A	30					m			4	A	LVR
04.		-					-			-	A	LD
11.	1						2			4		LD
15.										9		FV
17.	A									7		FV, LVR
21.	A	A					2			8	A	LVR
25.										2		LD
02.12	-	-					-			-		LD
09.										10		LD
16.	70	45					70			36		LD
20.	45	3					70			36		LD
22.	A	250					35			12	40	LD, LVR
25.	w									26		LD
26.		80					26			21		FV
30.	4						30			55	40	LD
03.01				6			32			15		FV
05.					4					29	A	MS
06.		8				2				7	71	LD
09.	200	40				m	14			10	82	LVR
13.	15	15			80		12			39	145	BJN
16.	A						4			49	340	LVR
19.	A									48	355	LVR
19.										5	366	LD, JD
26.	A	115				-	-	2	-	35	365	LVR
27.	A	50			21		8			16	A	LVR
27.	62	96			12		11			28	394	LD
27.	40	50				4			20	4	A	MS
30.		20				2	2m			10	108	FV
01.02	6				22					5	A	MS
02.	25	9			4		23			17	543	LD
06.	A									25	A	LVR
10.							7			2	A	MS
10.	10	24			1	5				30	455	LD
13.	14	2					10			28	500	LVR, MS
15.	18	3					5			10	600	MS
17.	A	13				6	42			28	A	MS, LVR
17.	72	4			6		36	8w	-	22	500	LD
18.	13					3	8	5	-	31	400	MS
19.	A	1					38			26	400	MS
19.	A	3				3	37			11	A	LVR
20.	4			2			11			24	A	MS
21.						2	20					LD
23.	31	5				6	51	7		30	300	MS
24.	32	m			m	6	21	2		14	559	LD
03.03	21	30	m	2		8	34			32	434	LD
05.	38	50		2		14	29			66	400	MS
05.	A	30		2	50	13	25			64	A	LVR
08.	A	20		6		4	40			19	300	LVR

O.T.B.R. -vervolg-

	WE	WT	ZT	KE	SI	PY	SE	QE	TE	BE	MK	Teller(s)
09.	A	21		2		13	14			40	350	MS
14.	10	21		2		8	12			35	309	LD
15.	A	12	2			15	19			56	284	FV,MS
16.	20	15		4		13	26		2	21	350	MS
22.	A	52	2		2	15	20			53	225	FV,MS,..
23.	30	30				17	25	2	1	50	150	MS
23.	A	46	4			13	31			48	219	LD
26.	20	30	4			13	27			37	150	MS
27.	35	58	2			8	21	2		39	220	MS
28.	30	40	2			4	30	2		32	150	MS
30.	15	2	2			4	17			22	80	MS
01.04	30	30	4		4	8	22			27	50	MS
03.	20	7				6	14	2		18	50	MS
09.	10	20				6	23			35	50	MS
10.	20	10	2			6	16			33	50	MS
11.	35	35	4			6	34	3		38	50	MS
12.	30	20				5	5	2		23	50	MS
15.	A	8	3				7			23	A	MS
02.05	20				m		10			38	30	LVR,MS
02.	10	-			m		6			23	A	JD
04.	20	-					8			10	40	MS
07.	20				1		12			19	A	MS
08.	A	-	4	2			6	3		18	A	MS
14.	A		3				7			7	A	MS
15.			3				7m			20	A	JD
18.	A						7			6	A	MS
20.			m				m			1	A	JD
28.	7						1			2	20	MS
03.06	11						4			6	A	MS
04.	11									7	10	MS
07.	11						3			2	7	MS

Opmerkingen : 100% ijs op 13.01, nog 90% 27.01

Aanvullende gegevens :

- dodaars : 2 ex. 10.02
- grote zaagbek : w 26.01
- nonnetje : w 16.01
- knobbelswaan : 2 02.02
- casarca : 1 ex. 27.01

BC

dodaars

BOUDEWIJNKANAAL t.h.v. O.T.B.R.

	DD	FU	WE	SI	BE	MK
11.11	3					
25.	A		1		6	
02.12					16	
20.	A		70			
30.	A				2	
06.01	15		30		6	
13.	A			80	2	145
19.					24	
24.02	A					10

Opmerking : tussen het kanaal en het OT bestaat een intense uitwisseling. Meerkoeten foerageren op de oevers en het OT en gebruiken het kanaalwater als vluchtplaats. Gegevens LD.

	DD	RF	FU	WE	WT	KE	SI	SE	QE	TE	TO	BD	YZ	KR	BE	MK	Teller(s)
18.07			10	8					3	2						60	JhR
10.09			15	424	12			12	1	-						201	FDS
06.10			4	813	7		15	4	9	12						105	FDS
13.	II		7	885	3		II	34	14	20						145	FDS
19.	I		8	900	20		2	35	23	4		2				150	FDS
21.	2		9	400	2			60	16	4						110	MP
27.	6		8	900	25		10	85	23	16	II	-				300	FDS
02.II	6	I	9	850	5		15	120	48	7	-	I			I	200	FDS
04.	3	I	5	500	7	I		97	25	2						A	MP
10.	7		7	1050	20	I	10	129	78	5						200	FDS
17.	3	I	5	675				130	81							A	FDS
18.	I	I	9	600	10			85	45	2							MP
24.		I	12	1069	24	I	14	120	64	3		I		I		200	FDS
01.I2		I	6	1156	30	2	28	91	86	3		I		2		250	FDS
02.	I	I	5	600	30	3	20	A	85	1	I	6		W		150	MP
09.			6	600	5			160	80	10			2w			150	MP
09.		I	7	738	8	-	?	161	49	31			W	2		204	FDS
16.			8	800	1	2	15	130	85	25	I	2	I			200	MP
16.			9	700	4	6	10	126	111	25			W	-		220	FDS
21.			3	1798	40	-	170	190	55	25	-	-	-	-		A	LVR
22.	-	-	4	1300	39	2	80	190	102	33	-	-	-	-	16	400	FDS
23.			4	700	20		50	130	85	11		2				200	MP
25.			4	1100	31	8	60	190	91	46	I		1,3	I	2	350	FDS
25.				1727	26	2	145	213	103	23			W			A	LVR
31.			4	1500	15	9	70	200	79	31			1,3	I	9	350	LVR
05.01			5	1580	15	9	68	145	114	59	2		4w	I		300	FDS
12.			5	1890	80	12	157	140	82	74	I		1,6	-		400	FDS
13.				800	52	12	95	60	85	95	I		6		II	200	MP
19.				1200	15		250	30	30	20						450	MP
23.				385	15	I	15	5	95	7		I	5			550	MP
27.			-	700	6	5	55	26	78	63		4w	1,4		9	600	FDS
27.			-	A		5	25	30	100	60		3	1,3		6	A	MP
08.02			2	388	-	-	29	44	65	95		5w	-			270	FDS
10.			1	115		4	-	10	97	33		4w				227	FDS
10.			3	600			10	60	90	20		3w			9	150	MP

ROKSEM.

DD	RF	FU	WE	WT	KE	SI	SE	QE	TE	TO	BD	YZ	KR	BE	MK	Teller(s)
18.02		5	151	-	3	-	3	26	I		7w			I	II0	FDS
24.			40		I	2		30	6		6	2			+IO	MP
01.03		6	75	-	-	-	6,2	15	46		4w				75	FDS
10.		-	50	-	-	-	-	34	-		2				65	FDS
16.		I	66					20							16	MP
16.			50					34			2				65	BJW
30.		I	17	5			2	15						2	20	JD
30.		I	5	8				12			m				20	MP

Roksem : bijkomende soorten

-kuifduiker : 1 ex. 16&22.12

-parelduiker : 1 ex. 16.12

-pijlstaart : 1 22.12; 2 05.01; 2 23.01;
4à5 27.01

-nonnetje : w 31.12; w 13.01; w 27.01

-aalscholver : 1 01.12; 3 16.03

-knobbelzwaan : 5 19.01

-rietgans : 6 19.01

Opmerking : op 19.01 90% ijsbedekking.

Bijkomende bron :

Pottier, M. (1980) : De zandput van Roksem
tijdens de winter 1979-1980.

V.W.G. Med. Oostende 2(5): 92-93

VIJVERHOF.

	DD	WE	WT	KE	MK
07.10		A			17
14.		A			19
20.		240			+12
28.		A			23
29.	1	A			A
04.11		A			14
10.		350			A
15.		430			32
20.		A			+18
02.12		500			43
03.		A			A
08.		500			43
16.		450			40
22.		600		w	50
24.		540			54
26.		300			50
30.		300			45
31.		300			46
05.01		440			62
06.		300			60
12.		500	2k		62
13.		550		2w	60
20.		340			106
26.		300			87
27.		340			89
09.02		170		m	78
10.		170			A
17.		A			66
02.03		A			68
09.		A			63
16.		40			52
20.		30			46
23.		20			34
29.		10			23
06.04		A			2
03.05		A			1
25.		90			3
01.06		70			3
07.		110			3
26.		130			5
12.07		200			7

Andere waarnemingen :

-pijlstaart : 1m op 05&06.01

-slobeend : 1m, 1w op 24.12

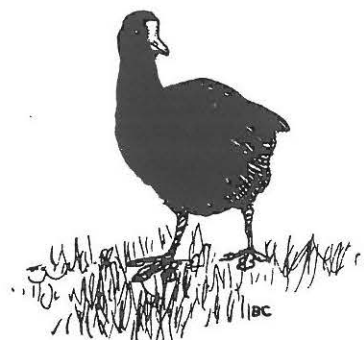
-tafeleend : 2w 10.02

-grote zaagbek : 1w 13.01

-meerkoet : 1dood 12.01

-aalscholver : 1 juv. op 02&03.12, overnachtte op de fontein-vlotter.

Alle tellingen JD

EXPRESSWEGPUT ST.-ANDRIES.

	DD	FU	WE	TE	MK	Teller(s)	Opm.
12.10			176			FDS	
27.			130			FDS	
10.11			430			FDS	
14.			177			FDS, FV	
21.			99	5		FDS, FV	
16.01			110		16	MS	1 casarca
26.			36		16	MS	
01.02			6		23	MS	
18.	2	3	20		A	MS	
09.03	2	3	50		30	MS	1 roodhalsfuut

FRIJONA OOSTKAMP.

	WE	FU	MK
29.09	16		
06.10	46		
13.	56	8	
28.	200		
03.11	217		
10.	248		
15.	344		
17.	344	7	2
22.	387		
24.	316		
01.12	360		
08.	402		
15.	390		
16.	293		21
22.	324		
31.	300		
02.01	300		
06.	395		
09.	424		
12.	450		36
16.	380		
20.	290		
27.	36		
30.	210		
02.02	96		
09.	18		
16.	4		
17.	-	2	34
24.	15		
01.03	6		

Opmerking : om de wilde eenden niet no-
deloos op te jagen worden de moei-
lijk te tellen meerkoeten meestal
over het hoofd gezien.

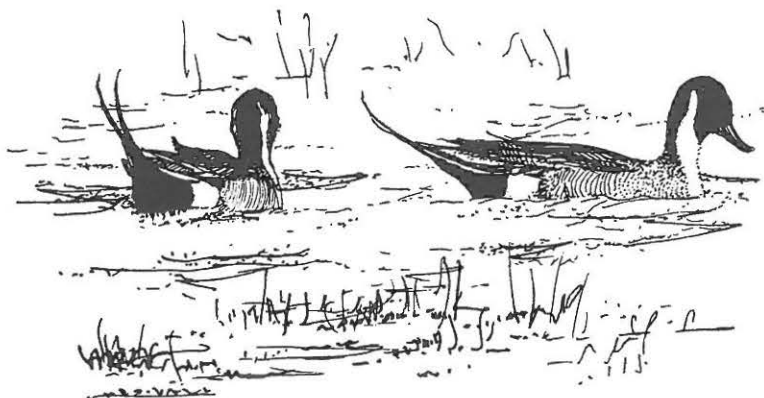
Bijkomende waarnemingen :

-wintertaling : m op 02.01

-pijlstaart : 2 ex. 12.01

-tafeleend : m 10.04

Alle tellingen PK

Pijlstaarten 07

ST.-PIETERS.

	DD	WE	QE	TE	MK	Teller(s)	Opm.
03.10	10	A			A	LVR	
10.	11	A			A	LVR	
13.	7	A			A	LVR,FV	
20.	15					FV	
27.	4	A			A	LVR,FV	
02.11	4					FV	
03.	8					FV	
15.	2					FV	
15.	4				18	JzV	
19.	12	18	-	6	+14	JzV	
21.12	9	10	-	13	44	JzV	
22.	5	13	-	22	+5	JzV	
22.	12	A	-	22	44	LVR	
25.	8	15	-	12	+20	JzV	
25.	11	A	-	15	A	MS	
26.	6			12		FV	
26.	10	A	-	12	A	LVR	
03.01	8	A	2	15	39	LVR,FV	
09.	15	A	3	25	37	LVR	
12.	17		2	28		FV	
12.	26	A	2	31	A	MS	
12.	13	15	w	21			
13.	32	32	15	73	98	LVR	
16.	2	A	-	19	109	LVR	
16.	2	1			A	MS	
19.	-	-	-	-	137	LVR	100% ijs
20.	-	4	-	-	+30	MS	
21.	-	4	-	-	A	JzV	85% ijs
22.	-	2	-	-	+150	JzV	60% ijs
23.		A			+6	MS	
26.	1	2	2	7	76	LVR,MS	
27.					20	MS	
30.	1		2	11	195	LVR,FV	
30.		1		13		MS	
06.02	6		6	26	157	LVR	
06.		A		2		MS	
09.	6	5	2	19	115	MS	
10.	7	14	-	6	+100	JzV	
17.		A		8	+18	MS	
18.	5	A	-	-	A	MS	
05.03		-	-	17	110	JzV	
05.	18		-	16	A	LVR	
15.	12		-	6	73	LVR,FV	
16.	12	3	-	3	60	JzV	
22.	16	5	-	-	+4	MS	
22.	14		-	-	45	JzV	
22.	26	10	-	-	40	FV	
29.	6	9			A	JzV	
30.		5	-	-	10	MS	

ST.-PIETERS -vervolg-

Overige soorten :

-wintertaling : 1 ex. 12.01, 17 ex. 13.01
 -smient : +5 22.12; 7 13.01; 25 17.02
 -slobeend : 2w 25.12
 -brilduiker : 1k 17.02
 -krooneend : 1k 27&30.01
 -nonnetje : w 13.01
 -bergeend : 2 ex. 20.01

Algemene opmerking : door hun gedrag en de vorm van het terrein
 zijn dodaars en meerkoet op St.-Pieters
 moeilijk te tellen soorten!

PUT ZEVENKERKE.

	WE	WT	SI	PY	QE	TE	BD	YZ	MK	Opm.	Teller
27.10	120	2									PK
28.11	278					m			23		LVR
14.12	370	2				w	m		A		LVR
15.	417			m		4			39		LVR
16.	337	4	m			5			34		LVR
21.	374					6	w		30		LVR
23.	500		m			10			30		PK
30.	473	3			1	11			A		JD
03.01	1024			2m		25			35		LVR
11.	341				m	6			53		LVR
14.	1013					9		w	46	+90% ijs	LVR
16.	850							5	51		LVR
23.	423								41		LVR
16.02	203	1							49		LVR
19.03	21					9			22		LVR
23.	35								12		JD
13.06	35								1		JD

-dodaars : 2 ex. 27.10; 1 ex. 14.01

LAC VAN LOPPEM.

Zéér weinig gegevens :

-16.02 : 1 dd, 5 we LVR

-16.03 : 3 dd, 2 fu, 15 we, 2 qe, 15 te, 7 mk LVR

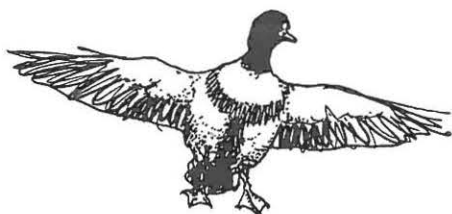
BLAUWE TOREN.

	DD	FU	WE	SE	QE	TE	MK	Teller(s)
04.11	3			4	2w	11	50	LD
11.	8		70	16	8	15	52	LD
17.	8		60	5	5w	37	42	LD
25.	7		43		1,9	45	52	LD
02.12	6		72		1,11	48	68	LD
09.	3		40		1,14	42	67	LD
16.	6		45		18	116	80	LD
20.	5		65		5w	181	89	LD
22.	3		71		-	103	108	LD
22.			77		3	103	108	LVR
25.	4		10	w	3	138	92	LD
26.	1		59		-	97	68	FV, LVR
06.01			10		6w	105	110	LD
06.	2		A		20	120	+50	MS
13.	3		10		6	59	146	LD
19.	-		-		-	-	+84	LD, JD
27.	-		48		12	26	182	LD
02.02	-		26		9	20	198	LD
10.	7		72		4,11	6,4	86	LD
12.	2		81		7	2	72	MS
17.	5		53		-	3	61	LD
24.	6		30		-	w	32	LD
03.03	7		26		-	1,2	31	LD
14.	7		34		-	-	31	LD
22.	2	2	25		9	21	30	MS
23.	2	3	50		4,5	6,7	24	LD
25.	2	2	19		-	20	24	MS
30.		2	9		-	12	30	MS
01.04	1	3	26		-	8	7	MS
11.	1	2	29	4	6	5	15	MS
15.05		2						JD

Bijkomende soorten :

- wintertaling : 7 ex. 13.01; 1m 17.02; 2 ex. 22.03
- pijlstaart : 1k 10.02; m 03.03; m 23.03
- nonnetje : 9 overvl. 13.01
- bergeend : 2 ex. 11.04
- aalscholver : 1 ex. 22.03

Opmerkingen : -100% ijs op 19.01, alle meerkoeten in wei.
 -storende jacht in omgeving op 06.01

Bergeend

RAMSKAPELLE.

a. Put nabij Distrigas.

	DD	WE	WT	KE	SI	SE	QE	TE	BE	MK	Teller
14.09	1									19	JD
23.	7	-								A	LVR
13.10	11		2								FV
13.	11	5								A	LVR
14.	15	1	2					13		15	FDS
18.	25	A	5		8	37	-	39	-	A	LVR
20.	11					4	2	23			FV
20.	11		20			4	2	14			FDS
27.	19				15	45	3	54	4		FV
31.	20					85		47	5		FV
01.11	17	A	13	1	21	107	-	33	5		LVR
02.	11				7	19	-	20			FV
03.						16		m	5		FV
25.	1										FV
08.12	1										FV
16.		5							5		FV
26.		4	2		10						FV
03.01		4			1	w				61	FV
09.	-	A	-	-	-	-	-	-	-	98	LVR
12.		10	120		1200	130				10	FV
19.						100		200			EK
19.	1	-	A	-	3000	+130	-	+20	-	A	LVR
26.			+80	5	3500	+240	19	114	-		LVR
27.		A		2	3000	20	10			A	MS
30.					400	6	4	20			FV
13.02				2	5	7			3		LVR
17.		16							3	150	MS
05.03				17							LVR
09.		A			52	4	2			A	MS
22.					93	8	2		3		FV
22.		10		10	3					50	MS
26.				14	35	2	1	6			LVR
28.		3		7	6					53	MS
05.04				5	35						LVR

Bijkomende soorten :

-pijlstaart : m 19.01; 7 ex. 26.01 en 2 ex. 15.03

-brilduiker : 2 w 27&31.10; 1 ex. 02.11

b. Polderweiden Ramskapelle-Lissewege.

	WE	WT	SI	PY	SE	BE	MK	Teller	Opm.
03.08	100							LVR	
06.	A							LVR	17 zt
10.10	A	+55	+4					LVR	
13.	27	230	130					LVR	
01.11	A	255	175		130	7		LVR	
21.	A	320	750		35	5		LVR	
16.12	81	550	250		24		5		
09.01	A	90	1660		50	1		LVR	
12.	20	150					150	FV	
19.	A	A	1000					LVR	
26.	A	+20	+500					LVR	
06.02	A	350	1050	4	115			LVR	

b. Polderweiden Ramskapelle-Lissewege. -vervolg-

	WE	WT	SI	PY	SE	BE	MK	Teller	Opm.
13.02	A	10	85		28	15		LVR	
17.	20	150					150	BJN	
05.03		200	110					LVR	
15.		2	173	1	26			FV	

Algemene opmerking : het volledige gebied kan zelden in zijn geheel (ca. 1650 ha.!) geteld worden. Het gaat dan ook steeds om minimumcijfers.
 Door compartimentering onderging het landschap tijdens de zomer 1980 een gevoelige gedaantewisseling. De opspuitingen in het noordelijk deel werden aangevat.

c. Afleidingskanalen.

Tijdens de vorstperiode weken nogal wat watervogels uit naar deze, ijsvrije waters.

-14.01 : 2 dd, 30 we, 200 wt, 900 si, m py, 25 qe, 10 te, 30 mk
 verder richting Dudzele nog 30 we en ca. 200 si -EK-
 -26.01 : 1 dd, 10 ke, 2 qe, 4 bd -LVR-

Bij interpretatie van de aantallen dient rekening gehouden met uitwisseling tussen de drie deelbieden onderling.

Ook het Philips- en Militair Dok te Zeebrugge komen hierbij in aanmerking.

FILIPSDOK ZEEBRUGGE.

	DD	GF	SE	QE	TE	BD	NO	BE	MK	Teller
10.10	7									LVR
01.11	19									LVR
10.	17									LVR
13.01	137	1	38	-	-	5	9	64		LVR
13.	73	1	29	-	-	4	9			
16.	99	1	17	2	-	2	39	49	449	LVR
19.	139	1	2	2		3	79	49	431	LVR
20.	125	2	20	76	55	3	65	-	180	LVR
20.	87	2	20	26	35	3w	65		140	
14.	165			6	7		1,15		200	EK
26.	216	2	-	2	-	2	2	35	573	LVR

Andere soorten :

-middelste zaagbek : m op 13.01

-grote zaagbek : w op 26.01

Naast beide dokken regelmatig 10 à 20 dd op het overige traject van het Boudewijnkanaal.

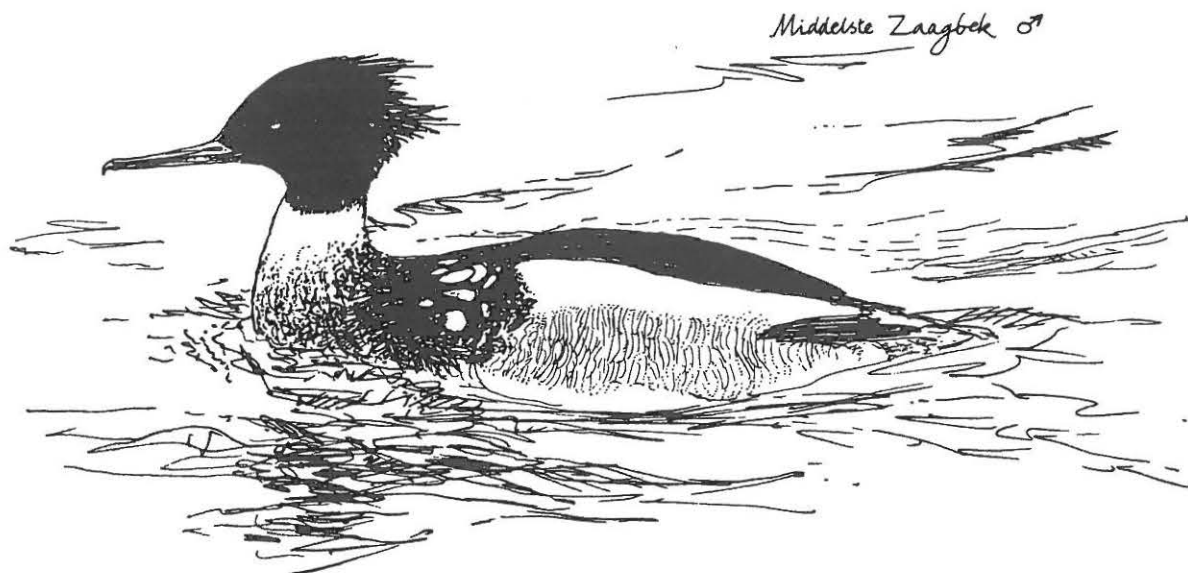
PUT CLOEDT

	DD	FU	WE	WT	KE	SI	PY	SE	QE	TE	Teller
13.10	1		555	4		135		79	4	13	FV
20.	4	1		14	5	86		269	4	7	FV
27.	6		800	36	11	14	3	143	13	28	FV
01.11	4	-	1170	37	6	257	5	198	15	31	LVR
02.	1		1020	11	11	242	2	143	33	23	FV
03.	2		1000	7	+9	23		53	31	35	FV
10.	6	1	1000	2	6	124	4	116	55	61	FV
15.	1	1	890	10	10	180		120	11	45	FV
17.	2		1100	15	17	264		210	5	48	FV
25.	2		440		11	38		205	7	85	FV
08.12	2	1	1400	20	26	719		405	15	114	FV
16.			150		2	430		50			FV
26.			500		7	152		49		19	FV
05.01	3		492	6	46	193		24	12	21	ThD
09.	2		131		13	3		5	4	35	ThD
11.			480	25	23	186	3	45	4	38	ThD
13.	3		250	21	2	73				28	ThD
16.	8		316	13		9			88	192	ThD
19.	2	1	550	32	3	42	-	9	196	212	LVR
26.		-	60	19	3	1020	-	9	41	2	LVR
30.					4	197		5	39	111	FV
30.	2				1	38		4	16	1	ThD
15.03		1									FV

Aanvullende gegevens :

- toppereend : w op 01.11
- brilduiker : m 01.11; w 16.12; w 16.01; 1 ex. 30.01
- grote zaagbek : m op 16.12, 19.01, 26.01
- nonnetje : 4w 13.01
- bergeend : 3 ex. 16.01; 1 ex. 30.01
- meerkoet : moeilijk te tellen
119 13.01; 252 16.01; 285 19.01; 107 26.01

Opmerking : vooral in de 2e winterhelft verstoring door jachtdruk.

HOEKE.a. Kleiputten Damse Vaart West.

	FU	WE	WT	KE	SI	SE	QE	TE	BE	MK	Teller(s)
28.07							8	2	4	A	LVR
05.09							9	-	7	A	LVR
14.10		10								25	FDS
03.11									7	A	LVR
17.		6					3,6	16	4	A	LVR, FDS
02.12							2	10	3	A	FV, FDS, ..
19.							1,4				FV
22.						8	2				FV
23.							2				FDS
30.							12		A	A	LVR
02.01							m				FDS, FV
12.					5		2	7		20	LVR
20.					-		-	-	-		FDS
01.02							m		5		FV
04.					5	5	9		6		FV
08.		10					8	24	20		FDS
09.							9	24	15	A	LVR
10.	1					m	14	26	12	A	LVR
15.			5			3	14	24	10		FV
18.			14			3	24	16	7		FV
23.	2						18	50	4		FV
24.	2		16				22	37	7	45	FDS
02.03	1					12	6	38	10		FV
15.	2	30	6		2	16	23	34	15	53	AA
26.			6	7	3	16	19	3	15	A	LVR
30.	2	5	6			3	15	9	14	20	FV, FDS
05.04	2					4	12	-	12	A	LVR
07.	4					14	16	3	4	A	LVR
08.	2	5				8	17	2	6	+5	FDS
11.	2					12	21	1	4	A	LVR
14.05	2					-	12	5	6	A	LVR

Opmerking : volledig dichtgevroren op 20.01.

Overige soorten :

-dodaars : 1 ex. 05.04

-zomertaling : 2 15.03

-pijlstaart : 5 15.03

-brilduiker : w 23.12; m 24.02

-krooneend : 2w 19.12

-grote zaagbek : m 12.01

-knobbelzwaan : vanaf nov. tot
begin maart regelmatig 2 à 3 ex.

b. Kleiputten steenbakkerij.

	FU	WE	SE	QE	TE	BE	MK	Teller(s)
02.12				1,2				LVR,FV
22.	1			13	2		14	FV
02.01				6	2			FV
12.		+60	+9	+4			23	LVR
04.02	1			2m				FV
09.	1			4			A	LVR
23.	2			6		2		FV
24	2			30	12		45	FDS
02.03	2			25	w	2		FDS
15.	2			6			13	AA
26.			2	3	1		A	LVR
30.	1	+30	8	8	-		+15	FDS,FV
05.04	1			2	-		A	LVR
07.	2		-	8	-	-	A	LVR
08.	6	4		2	-	-	8	FDS
11.	2		2	6	-		A	LVR
23.	2			2		2	A	LVR
14.05	2			3		2		LVR

Bijkomende soorten :

- dodaars : 1 ex. 08.04
- krakeend : 4 05.04; 2 11.04
- brilduiker : w 26&30.03
- knobbelzwaan : 3 ex. 02.12
- zomertaling : 3 26.03; 2 05.04

DE VREDE KNOKE.

	DE	WE	WT	SI	SE	QE	TE	BE	KZ	XZ	MK	Tel.
05.09	1						7	9				LVR
01.11	1			w			7	A				LVR
02.							17	19	2	14		FV
14.10		12	2				8	11			38	FDS
03.11							5	20	2	14		LVR,FV
10.			3			2	17					LVR,FV
15.			50	1	1	7	19					FV
17.		106				14	28					FV
25.		125				17	16	11				FV
16.12		4					13					FV
19.		55	7		1	24	25				36	FV
26.						12	22					FV
20.01				A	A	-	-	A			A	LVR
04.02			2			17	63					FV
05.04			3			2		A				LVR

Overige soorten :

- wintertaling : op 10.11 ca. 500 overvl. richting Zwin.
- pijlstaart : m 20.01
- nonnetje : w 19.12

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE WATEROGELGEBIEDEN IN HET BRUGSE.

Polders Lissewege - Dudzele - Ramskapelle.

Van oudsher is deze uitgestrekte poldervlakte met zijn kenmerkend microreliëf een van de belangrijkste watervogelgebieden ten noorden van Brugge.

Het weiden- en akkercomplex tussen beide kanalen, m.n. Boudewijnkanaal en de afleidingsvaarten 'Blinker en Stinker', kent zijn grootste waarde als foerageergebied voor honderden Anatidae. Recente 'man-made' plassen vervullen overwegend een rol als rust- of vluchtgebied bij vorst of overdreven jachtdruk (oa. put Ramskapelle). Gedurende de zomermaanden 1980 kwamen de werken aan de uitbouw van de Zeebrugse achterhaven in een vrij beslissend stadium (toenemende opspuiterreinen) waardoor het karakter van dit open landschap reeds sterk werd aangetast. De ware functie van het complex (overwinteringsgebied voor smienten, ganzen,...) dreigt dan ook in de directe toekomst verloren te gaan.

Het verkrijgen van betrouwbare, vrij volledige tellingen is hier geen sinecure. Aard (vele kronkelend ingesneden grachten, inklinkingen, drinkputten) en oppervlakte van het gebied (ca. 1650 ha.) zijn hier niet vreemd aan. Toch kunnen we stellen dat het max. aantal smienten deze winter tussen de 3000 à 4000 ex. moet gelegen hebben (januari). De put nabij Distrigas kan wellicht als een zekere 'barometer' gelden voor wat er aan zwemeenden in de polder vertoeft. Men noteerde er belangrijke aantallen; 17 krakeend, 3500 smient, 240 slobbeend en 200 tafeleend! In de weiden werden tot max. 550 wintertalingen geteld. Alhoewel Ramskapelle voor ganzen een secundaire pleisterplaats in de Brugse regio kan genoemd worden was hun aanwezigheid, vooral in februari, toch vrij opmerkelijk. Zo'n 3000-4000 ganzen (w.o. kol-, kleine riet-, riet- en brandgans werden toen opgemerkt!

De vraag is dan ook reëel welke inter-regionale verschuivingen zich zullen voordoen wanneer dit gebied definitief van de kaart wordt geveegd... Een verdere beveiliging van onze laatste poldergebieden dringt zich op!

Damme e.o.

Traditioneel de grootste ganzenpleisterplaats van het land. Afgelopen winter tot ca. 6000 kolganzen en 3450 kleine rietganzen. Voor de kleine riet is dit een absoluut 'record'. Andere waarnemingen slaan op rot-, brand-, grauwe- en rietgans. Alhoewel de ganzen alle aandacht naar zich toe trekken is het gebied ook voor andere soorten van belang. Soms pleisteren er duizenden kieviten (vb. 4750 op 21.12!) en honderden goudplevieren. Er verblijven ook vrij constant 100-200 wintertalingen en 200-300 wilde eenden. Begin februari verlieten de ganzen Damme ten voordele van andere gebieden zoals de Zwinpolders en Ramskapelle.

Speien St.-Pieters-Brugge.

Duidelijk het meest in trek bij de kleine rietganzen. Dikwijls verblijft hier de totale (Damse) Belgische overwinterende populatie. Ook deze winter regelmatig 1500 à 2500 ganzen. Bij verstoring te Damme wijken de kleine riets uit naar Speien en omgekeerd. Kolganzen arriveren er zelden zo massaal. Voor 79/80 eveneens enkele riet- en brandganzen. Er komen soms vele watersnippen en talingen voor.

Filipsdok-Boudewijnkanaal Zeebrugge.

Als brakwatermilieu zelden of nooit dichtvriezend. Het is dan ook tijdens strenge kou dat hier merkwaardige wintervogelconcentraties kunnen voorkomen. Tijdens gelijkaardige periode in januari weer tientallen nonnetjes, kuif- en tafeleenden. Eveneens massale aankomst van meerkoeten (meer dan 500). Voorts is dit water het opmerkelijkst traditioneel overwinteringsgebied van de dodaars (tot 216!) in het Brugse.

O.T.B.R.

Overwinteringsgebied van 10-tallen wintertaling, slobeend en wilde eend. De laatste komt er frequent talrijk nachtelijk foerageren. Bergeend constant aanwezig. In de 2e winterhelft zo'n 400-500 meerkoeten. Tussen de 10-20 pijlstaarten in het voorjaar. 's Winters regelmatig 1000-2000 kieviten op de grasvlakten. Tijdens zomer 1980 werd het terrein door nieuwe opspuitingen omgetoverd tot één groot, langwerpig plassengebied.

Hoeke e.o.

We onderscheiden er o.a. de verschillende krekken (Zuid-over-de-Lievegeleed, Hoeke- en Zwinnevaart), de Damse Vaart (vooral tussen Hoeke - Sluis Ned.) en diverse kleiontingningen (St.-Donaas, rond steenbakkerij Hoeke). Er pleisteren dikwijls vele tientallen kuif-, tafel- en bergeend. Ook de voorjaarstrek van slobeend wordt hier mooi geaccentueerd. Toch is het Hoekse vooral van belang voor talrijke zeldzame broedvogels die er huizen (fuut, dodaars, slobeend, kuifeend, bruine kiekendief, enz.). Wulpen, en soms vele honderden goudplevieren en andere steltlopers foerageren in het gebied.

Zwin & Zwinpolders.

Over het Zwin is al genoeg inkt gevloeid. Wij hebben het hier voornamelijk over de recente polders achter het Zwinreservaat w.o. Willem-Leopoldpolder, Hazegraspolder en De Plaat. Ook de Dievegatkreek en de oude kleiputten De Vrede dienen aangestipt. Veel vogels die in het Zwin overnachten foerageren overdag in deze kontreie (kleine zwanen, wulpen,...). Het is het belangrijkste overwinteringsgebied van de rietgans in West-Vlaanderen. Deze winter terug oplopend tot max. 1150 ex. Ook de kolgans overschreed meerdere maal de 500. De Vrede kent sterk schommelende aantallen a.g.v. verstoring. Ook als doortrekgebied voor allerlei steltlopers eist het gebied een vermelding.

Zandwinningsvijvers.

Cloedt Knokke-Heist : deze plas (° ca.1954) noteerde afgelopen winter de hoogste aantallen slob- (405) en krakeenden (46) in de streek. De max. aantallen wilde eend schommelen rond 1000-1400. Ook voor tafeleend (212) kwam hier de hoogste score voor. Jachtdruk vanaf januari heeft het normale aantalsverloop totaal ontwricht. Deze plas fungeert eveneens als belangrijk uitwijkgebied voor de smient. Beschermingsmaatregelen dringend gewenst!

Roksem-Ettelgem : zeer belangrijke aantallen omwille van de rust! Deze winter tot ca. 1700-1900 wilde eenden, 111 kuifeenden, 250 smienten, 213 slobeenden en 600 meerkoeten. Ook kwalitatief vrij sterk met regelmatig voorkomende wintergasten zoals brilduiker, grote zaagbekken, krooneend enz.

Put St.-Pieters : tafel- en kuifeend vrij constant aanwezig. Vast overwinterings- en doortrekgebied voor de dodaars (brak!). Grondeleenden komen er helemaal niet aan hun trekken (wilde eend inclus). Tijdens koudeinval tot 100-200 meerkoeten.

Vijverhof St.-Michiels : interessant voor wilde eend (dagverblijfplaats) en meerkoet. Afgelopen winter bereikte het aantal moeizaam de 600. Meerkoet 50-70.

Zevenkerke Loppem : een opvallende 'nieuwkomer'. Tweemaal meer dan 1000 wilde eenden (eveneens dagrustgebied). Tafeleend vrij regelmatig, meerkoet overwinteraar (30-45). Regelmatig bijkomende soorten zoals brilduiker, wintertaling of grote zaagbek.

Blauwe Toren Brugge : zeer belangrijk voor de tafeleend in het najaar. 80 à 140 meerkoeten overwinterend. Broedgebied fuut. Kuif- en wilde eend de ganse winter in weinig opmerkelijk aantal vertoevend.

Put Vlissegem : over het bestaan van deze plas hebben we enkel bij de rietgans iets vermeld. Toch gaat het hoogstwaarschijnlijk om een sterk onderschatte én door weinigen gekende plas. Om dit te illustreren poneren we één telling op 13.01 : 2 dodaars, 90 rietgans, 70 kolgans, 1800 smienten, 300 wintertaling, 250 wilde eend, 14 slobbs, 1 brilduiker, 12 tafeleend, 35 meerkoet, 9 nonnetjes én grote zaagbek... Hopelijk kunnen we deze plas beter naar waarde schatten met bijkomende tellingen uit 80/81.

Fribona Oostkamp : dagverblijfplaats wilde eend (200-400 ex.) vanaf eind oktober tot eind januari. Meerkoeten overwinterend in klein aantal. Broedgebied van de fuut.

Expresswegput St.-Andries : sterk schommelende aantallen wilde eend (max. 430 ex.). Bepaalde aantallen meerkoet.

Vesting Brugge : het gaat hier vooral om de niet-bevaarbare delen vanaf de Kathelijnepoort-Minnewater t.e.m. het Stil Ende. Pleisterplaats van vele honderden wilde eenden (geen precieze tellingen in de hier besproken periode), soms tafel- of kuifeend.

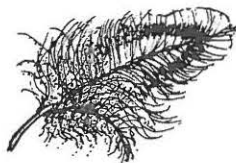
Put Oedelem : afgelopen winter weinig of niet geteld.

Put Sijsele : idem

In dit kort overzicht zijn zeker enkele gebieden terzijde gebleven. De Moeren te Meetkerke-Houtave en de vele gebieden langs de Oostendse Vaart in het bijzonder. Dit hoofdzakelijk omwille van het gebrek aan recente gegevens, dit overzicht is immers temporeel gebonden aan de periode 79/80. Andere plassen zijn

zo sterk in waarde gedaald (oa. put Meetkerke, Lac van Loppem) dat ze geen regionaal belangrijke rol voor watervogels meer vervullen.

Voor dit deel deden we beroep op bijkomende gegevens van EK, LD en onszelf.

NASCHRIFT.

Bij het tijdrovend overschrijven en ordenen van de meer dan 500 binnengeleverde tellingen zijn ons netelige details duidelijk geworden die in de toekomst, mits betere afspraken, moeten kunnen vermeden worden.

Als voornaamste winstpunt willen wij het verspreiden van uniforme telformulieren naar voor brengen. Hiermee kan men verschillende kanten uit (iedereen 1 formulier per put, 1 verantwoordelijke per/meerdere put(ten), enz.). De praktische uitwerking kan het best na 't verschijnen van dit jaarboek geregeld worden.

Jan Desmet

Vijverhoflaan 11
8200 BRUGGE 2

BUIZERD - Buteo buteo b. L. (min. 200 w.) door Leo Declercq

1. Inleiding

In het begin van de jaren zestig was de buizerd een algemene verschijning in de winter, maar omstreeks 1964 zag men de soort langzaam verdwijnen. In de jaren 1966, '67 en '68 werden ontzettend weinig buizerds waargenomen. In 1967 waren er geen (let wel: enkel waarnemingen van afdeling Brugge). In het begin van de jaren zeventig zag men terug buizerden 's winters. Vooral te Meetkerke en langzamerhand keerden de vogels terug naar hun vroegere overwinteringsplaatsen. Sindsdien zijn een aantal plaatsen elk jaar weer 'bevolkt' met één of meerdere exemplaren. Ook in de winter '79-'80 waren er tal van waarnemingen.

2. Overwinteringen

a) Zwinstreek (Zwinbosjes, Zwinreservaat, Dijk naar de Vrede, St-Anna, Dievegat):

Deze winter eerste waarneming op 14.10: 1 ex. (Zwin) -BJNolv.AA -

" " laatste waarneming op 30.03: 1 ex. - LVR,PD,JS -

In dit gebied overwinterden minstens 5 exemplaren.

Tweemaal werden grotere aantallen waargenomen:

- 15.11: 7 à 8 ex. -LVR,FV,JS-

- 28.01: 6 ex. -LVR-

b) Damme:

Dit gebied is ook een traditionele overwinteringsplaats.

Eerste waarneming : 03.11: 1 ex. -LVR-

Laatste waarneming : 14.04: 1 ex. -LDq, LA-

Er overwinterden 2 exemplaren die aanwezig waren van 02.12 -BJN- tot 23.02. -FV,LVR-

c) Hoeke:

Hoeke is geen traditionele overwinteringsplaats, wel worden er de laatste jaren regelmatig buizerden waargenomen.

Overwintering van 1 exemplaar.

Eerste wnm. : 17.11: 1 ex. -FDS,JS,LVR-

Laatste wnm. : 29.02: 1 ex. -MS-

Op 23.03 : 1 ex. -JD-; het betrof hier een bleek exemplaar.

d) Opgespoten Terrein Brugge:

De reigerkolonie van Koolkerke fungeerde mogelijks als slaappleats. Aan het Opgespoten Terrein wordt meestal 1 (soms 2) exemplaren gezien. Het ene ex. is een zogenaamd 'wit' exemplaar (wat alleen betekent dat het kleurpatroon meer wit bevat dan onze andere buizerden), dat er van 13.12 -MS- tot 16.03 -MS- aanwezig was. Die heeft er dus zeker overwinterd. Op 27.01 -MS- en 01.02 -MS-, waren er 2 exemplaren, het witte ex. en een 'normale'. De andere vogel verblijft misschien niet dichtbij het Terrein, zodat hij minder werd

waargenomen? Interessant is hierbij dat op 26.01. 3 exemplaren -LVR- uit de richting van de Reigerkolonie komen, het is dus wel mogelijk dat meerdere buizerden in de Reigerkolonie komen slapen en dan over de streek uitzwermen.

In ieder geval overwinterde 1 ex. aan het Opgespoten Terrein.

e) Tillegem:

Tillegem zelf is geen overwinteringsgebied maar maakt wel deel uit van het overwinteringsgebied 'bossen te St-Michiels -Loppem'. Wellicht gebruikt het exemplaar dat we overdag te Tillegem kunnen waarnemen de slaappleats langs de Diksmuide Heirweg.

Eerste waarneming : 01.11. : 1 ex. -LVR-

Laatste waarneming : 20.12. : 1 ex. -LVR-

Gebied Tillegem: 1 overwinterend exemplaar.

f) Beisbroek (Bossen St-Anna-Ter-Woestijne, Diksmuide Heirweg):

St-Anna (dit zijn, als je richting Zedelgem rijdt langs de Diksmuide Heirweg, de bossen aan de rechterzijde van de Zeeweg), is een slaappleats van de buizerden uit de omgeving, maar ook exemplaren van Meetkerke komen hier wellicht slapen. Misschien ook nog vogels uit andere gebieden???

Eerste waarneming : 14.10 : 3 ex. -MS-

Laatste waarneming : 23.03 : 2 ex. -LVR-

Van 07.01 -FV- tot 01.03 -JS- waren er zeker 4 exemplaren op de slaappleats.

g) Meetkerke (Polders Meetkerke, Speyen, Oostendse Vaart):

De streek rond Meetkerke is een traditioneel overwinteringsgebied:

1. Eendekooi Meetkerke: Eerste waarneming : 18.09 : 1 ex. -JzV-
Laatste waarneming : 08.03 : 3 ex. -MS-
Overwintering van 2 à 3 exemplaren.

2. Speyen: Eerste waarneming: 14.11: 1 ex. -FV-
Laatste waarneming: 23.03: 1 ex. -FV, LVR, JS-
Van 18.02 tot 09.03 verbleven er 3 exemplaren te Speyen -MS-. Op 18.02 in Speyen en langs Oostendse Vaart in totaal 4 ex. -MS-

De waarnemingen van het hele gebied zijn nogal uiteenlopend. Wat erg belangrijk is, is de uitwisseling tussen Speyen en het gebied aan de Eendekooi. Het kan bijvoorbeeld dat buizerden die gaan slapen naar de bossen rond Beisbroek, niet steeds naar dezelfde plaats terugkeren overdag en naargelang het voedselaanbod nu eens in Speyen of aan de Eendekooi of omgeving rondvliegen. In het ganse gebied overwinteren minstens 4 ex., mogelijks 6.

h) Assebroekse Meersen: (Behelst zowel het gebied ten noorden als ten zuiden van de M. Vanhammestraat Assebroek-Oostkamp.):

Eerste waarneming : 28.10 : 2 à 3 ex. -BJNolv LDq-

Laatste waarneming: 08.03 : 3 ex. -LVR-

Overwintering van 3 exemplaren.

i) Oostkamp; Rooyveld:Eerste waarneming: 13.10 : 2 ex. -PK-

Laatste waarneming: einde maart -PK-

Van december tot einde maart overwinterden er 1 à 2 ex. -PK-j) Wulgebroeken:Dit gebied heeft aansluiting op vele andere gebieden. Mogelijke overwintering van 1 exemplaar.- 29.10: 1 ex. -FV-- 16.12: 1 ex. -LVR-Op 01.02: 7 ex. richting Z (13.30) -PDC-k) Ratte en Bakkersdam:Eerste waarneming : 17.11 : 1 ex. -JS,FDS,LVR-Laatste waarneming : 01.03 : 1 ex. -JS-Overwintering van 1 exemplaar.l) Braakman en omgeving:

Ook hier is een slaappleats in het bos.

Eerste waarneming : 17.11 : 3 ex. slaappleats -FDS,JS,LVR-Laatste waarneming : 23.02 : 1 ex. -AA-

Aantal overwinterende exemplaren is moeilijk te bepalen.

m) Krekengebied St-Jan-in-Eremo/ St-Margriete:Eerste waarneming: 13.11 : 1 ex. -AA-Laatste waarneming: 16.02 : 1 ex. -AA-

Wellicht niet meer dan 1 overwinterend exemplaar.

3. Trekbewegingen

- Slaaptrek: Meerdere tellingen zouden interessante gegevens kunnen opleveren. Vooral wat betreft Beisbroek-Meetkerke, Assebroekse Meersen-Ryckvelde. We zouden beter de verplaatsingen van de soort kunnen nagaan (winter aktieradius e.d.) in zijn wintergebied. Daarom zou steeds de vliegrichting en het uur genoteerd moeten worden. Het is uiteraard moeilijk om tellingen te organiseren, maar met vijf, zes tellers maak je toch al kans om een beter inzicht te krijgen in het slaaptrekgedrag. Om de verspreiding van de buizerd in onze streek na te gaan kan men ook van alle exemplaren een beschrijving maken zodat je ze individueel kunt herkennen. De buizerd is een erg variabele vogel zodat het zeker mogelijk is ze allemaal te onderscheiden. ('s Avonds wordt dat wel moeilijker).
- Voorjaarstrek: Hier vermelden we alleen de waarnemingen waarvan we zeker zijn dat het trekkers zijn. Meerdere waarnemingen zijn niet duidelijk te catalogeren.

13.02 : 1 ex. NO (13.02) : Witte Molenstraat St-Michiels -LVR-20.02 : 1 ex. NO (15.42) : Diksmuide Heirweg St-Andries -LVR-05.03 : 3 ex. NO (-) : Diksmuide Heirweg St-Andries -JS-

23.03	:	11	ex.	NO	-	:	Beisbroek	-LVR-
23.03	:	9	ex.	NO	-	:	Witte Molenstraat	-LVR-
02.04	:	1	ex.	NO	-	:	Pastoriestraat St-Andries	-FDS-
11.04	:	1	ex.	NO	11.45	:	Godsvlietkreek	-JS, LVR-
		1	ex.	NO	11.50	:	Godsvlietkreek	-JS, LVR-
12.04	:	1	ex.	NO	11.30	:	Oostpolderkreek	-AA-
14.04	:	2	ex.	NO	-	:	Watervliet	-AA-
13.04	:	1	ex.	NO	-	:	Ramskapelle	-PD-
02.05	:	1	ex.	NO	16.50	:	Diksmuide Heirweg	-LVR-
		1	ex.	NO	17.07	:	Diksmuide Heirweg	-LVR-
09.05	:	1	ex.	NO	-	:	Bloemendale	-MS-
27.05	:	1	ex.	NO	-	:	Braakman	-LVR-

Voorjaarstrek duurt tot einde mei. Tijdens de winter worden er er trekbewegingen gemaakt bij koudeinvallen. Vanaf februari begint de terugtrek.

- Najaarstrek: Van einde juli kan je reeds buizerden op trek waarnemen, dit duurt voort tot einde november. Slechts enkele van onze waarnemingen kunnen met zekerheid trek worden genoemd. Het zou wenselijk zijn altijd uur en richting te noteren om een beter idee te krijgen van het aantal trekkende- niet trekkende vogels in voor-en najaar!

4. Algemeen

- Als we stellen dat er in onze streek ongeveer 25 buizerden overwinteren, dan zullen we niet overdrijven, integendeel, dan nemen we nog de minima en hebben geen gegevens over het gebied Beernem-Hertsberge waar zeker meerdere exemplaren overwinteren. 30 lijkt met een aanvaardbaar aantal.
- In tegenstelling tot vorig jaar werd Meetkerke veel minder bezocht. Dit levert onmiddellijk problemen op bij het vaststellen van het aantal overwinteraars. Grondiger onderzoek zou wellicht veel kunnen ophelderen in verband met aantal, verplaatsingen in het wintergebied, slaaptrek, pleisteraars, trek of niet,... Dit zouden we kunnen uitvoeren door:

- + de beschrijving van het verenkleed zodat we de individuen uit elkaar kunnen houden
- + speciale avond-en dagtellingen (iets wat men in Nederland regelmatig doet)
- + de verschillende gebieden regelmatig bezoeken
- Gebieden als het Bulskampveld (Beernem-Hertsberge) zouden wat meer bezocht moeten worden. Hier wil ik wel dadelijk aan toevoegen dat dit een uitgestrekt gebied is, waardoor veel tijd en energie zouden nodig zijn om enig resultaat te bereiken.
- Bepaalde van onze overwinteringsgebieden zijn zo met elkaar verbonden dat één persoon alleen moeilijk alles kan doen (zowel slaaptrek, dagtellingen,...). Meetkerke- Diksmuide Heirweg lijkt een interessant onderzoeksterrein, maar gezamenlijke aanpak is zeker vereist.
- Hopelijk zijn er volgend jaar evenveel (of meer?) waarnemingen zodat we hierop het vervolg kunnen schrijven.

5. Kort overzicht waarnemingen

- a) Zwinstreek: totaal: 37 waarnemingen.
Oktober: 2 wnm.; November: 16 wnm.; December: 5 wnm. ; Januari: 8 wnm. ; Februari: 3 wnm. ; Maart: 3 wnm.
 -FV,LVR,PD,JS,Marc Peeters, BJN-FDS,MPI,PI-
- b) Damme: totaal: 18 waarnemingen.
November: 5 wnm.; December: 5 wnm.; Januari: 2 wnm.; Februari: 3 wnm.; Maart: 2 wnm.; April: 1 wnm.
 -LVR,FT,JS,MS,BJN-FV,FV,PD,PDc,LDq,LA,FVH-
- c) Hoeke: totaal: 6 waarnemingen.
November: 1 wnm.; December: 1 wnm.; Februari: 3 wnm.; Maart: 1 wnm.
 -FDS,JS,LVR,FV,PD,BJN-AA,MS,JD-
- d) Opgespoten Terrein Brugge: totaal: 8 waarnemingen.
November: 2 wnm.; December: 1 wnm.; Januari: 2 wnm.; Februari: 1 wnm.; Maart: 2 wnm.
 -BJN-FDS,MS,LVR,FV,JS,PD -
- e) Tillegem: totaal: 12 waarnemingen.
September: 1 wnm.; Oktober: 3 wnm.; November: 4 wnm.; December: 4 wnm.
 -JD,LVR,FT-
- f) Beisbroek: totaal: 36 waarnemingen.
Oktober: 8 wnm.; December: 2 wnm.; Januari: 7 wnm.; Februari: 8 wnm.; Maart: 11 wnm.
 -MS,JS,LVR,FDS,FV,PD,MPI,PI,MaS-

- g) Meetkerke: totaal: 22 waarnemingen.
September: 1 wnm.; Oktober: 2 wnm.; November: 4 wnm.; December: 6 wnm.; Januari: 1 wnm.; Februari: 5 wnm.; Maart: 4 wnm.
 -FDS,JzV,FT,FV,LVR,PI,MS,JS,FV,JG,BJN-
- h) Assebroekse Meersen: totaal: min.7 waarnemingen.
Oktober: 1 wnm., November: 1 wnm. ; December: niet bekend ;
Januari: min. 1 wnm.; Februari: min. 1 wnm.; Maart: min. 2 wnm.
 -BJN-LDq,PK,JG,KD,LVR-
- i) Oostkamp: Rooyveld: totaal: niet bekend
Oktober: 1 wnm., tussen December-Maart: verschillende wnm.
 -PK-
- j) Wulgebroeken: totaal: 3 wnm.
Oktober: 1 wnm.; December: 1 wnm.; Februari: 1 wnm.
 -FV,LVR,PDc-
- k) Ratte en Bakkersdam: totaal: 8 waarnemingen.
November: 1 wnm.; December: 2 wnm.; Februari: 4 wnm.; Maart: 1 wnm.
 -JS,FDS,LVR,FV,PD,FVH,Peter Sys-
- l) Braakman en omgeving: totaal: 8 waarnemingen.
November: 1 wnm.; Januari: 2 wnm.; Februari: 3 wnm.; Mei: 2 wnm.
 -FDS,JS,LVR,BJN-FV,PD,AA-
- m) Krekengebied St-Jan-in-Eremo/St-Margriete: totaal: 9 wnm.
November: 1 wnm.; Januari: 3 wnm.; Februari: 3 wnm.; April: 2 wnm.
 -BJN-LVR,AA-
- n) Losse waarnemingen: totaal: 27 waarnemingen.
 Deze waarnemingen hebben betrekking op eenmalige observaties van de buizerd rond Brugge: Vijverhoflaan, Pathoekeweg, Lissewege, Dokken Zeebrugge, Oostkamp-Hertsberge, Ramskapelle, tussen Oostkerke en Hoeke, Gulke Putten, Kwetshage (Varsenare), Zevenkerke, St-Joris, Ryckvelde, St-Lodewijkscollege, Ter Doest, Prins Karellaan(Assebroek), Weg St-Kruis-Oedelem, Ter Straeten (St-Andries), Ter Putte (St-Michiels), Astridlaan (St-Michiels), tussen Bakkersdam en Oostburg en St-Anna-Ter-Woestijne.
 -JD,FV,LVR,JS,MS,KD,FDS,LDq,LDC,BC,FT,AA-

- - -

SPERWER - Accipiter nisus L. (min. 205 wnm.) door Leo Declercq

1. Overwinteringen

a) Zwinstreek (Zwinnebosjes, Zwin, Dievegat, Vrede):

-Een eerste reeks van waarnemingen gebeurde in de Zwinbosjes:

Eerste waarneming : 20.10 : 2 w. -LVR,FDS,FV-

Laatste waarneming : 30.03 : 2 w. -BJN olv FV-

Hier overwinterden dus 2 w.

-Verder concentreerden de waarnemingen zich rond de dijk Zwin-Vrede

Eerste waarneming : 27.10 : 1 w. -FDS,LVR,PD,JS-

Laatste waarneming : 04.02 : 1 w. -FV-

Hier overwinterde 1 w.

-In het gebied overwinterde zeker 1 m.:

Eerste waarneming: : 08.12 : Zwinnebosjes -FV-

Laatste waarneming : 11.02 : Zwin -LVR-

In het totaal overwinterden er in de Zwinstreek dus minstens 3 ww. en 1 m. sperwer.

b) Polders Damme-Hoeke:

-Tussen de Kleiputten te Hoeke en Zuid-over-de-Lieve werden er 5 waarnemingen verricht:

Eerste waarneming : 19.12 :-FV-

Laatste waarneming: 30.03 :-BJN olv FV-

Wellicht overwinterde er 1 w. Op 17.11 werd een m. waargenomen -FDS,LVR,JS-

-Rond Damme was er een overwintering van 1 w. :

Eerste waarneming : 02.12 : -BJN olv FV-

Laatste waarneming : 21.02 : -MS-

Op 24.11 : 1 m. langs Damse Vaart aan Fort van Beieren -LVR-

Op 03.11 : 1 w. te Oostkerke, kan mogelijks bij de waarnemingen van Damme worden gerangschikt. -?-

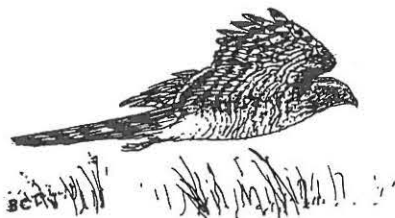
c) Opgespoten Terrein Brugge:

-Overwintering van 1 w.:

Eerste waarneming : 02.11: -LVR,FV-

Laatste waarneming : 02.03: -JS-

Op 01.11 : 1 m. -LVR- (doortrek?)

d) Polders van Ramskapelle:

Vorige jaren werd er regelmatig een w. waargenomen langs de afleidingsvaarten ter hoogte van Ramskapelle. Deze winter werden te Ramskapelle drie waarnemingen gedaan, die echter alle trekwaarnemingen kunnen zijn. Meer waarnemingen (eventueel van afdeling Heist?) zouden hier meer gegevens over brengen.

- 27.10 : 3 w. -PD-

- 01.11 : 1 w. -LVR-

- 30.03 : 1 w. -PK-

e) Meetkerke (Waggelwater, AZ-St-Jan, Speyen, Eendekooi Meetkerke):

- Oude Oostendse Steenweg tot Speyen:
 van 02.11 -LVR- tot 02.12 -MS- : 1 ex.
 van 06.12 -MS- tot 19.01 -MS- : 2 ex.
 op 08.12 -MS- en 10.12 -MS- : 3 ex.
 De laatste waarneming gebeurde op 10.03: 1 ex. -MS-
- Weidegebied rond de Eendekooi:
 Eerste waarneming : 10.10 : -JzV-
 Laatste waarneming : 27.02 : -PI-
 Hier overwinterde 1 w.
- Bloemendale Oostendse Vaart: op 25.12: 1 w. -JzV-

In het totaal overwinterden er in het gebied van Meetkerke
3 à 4 exemplaren.

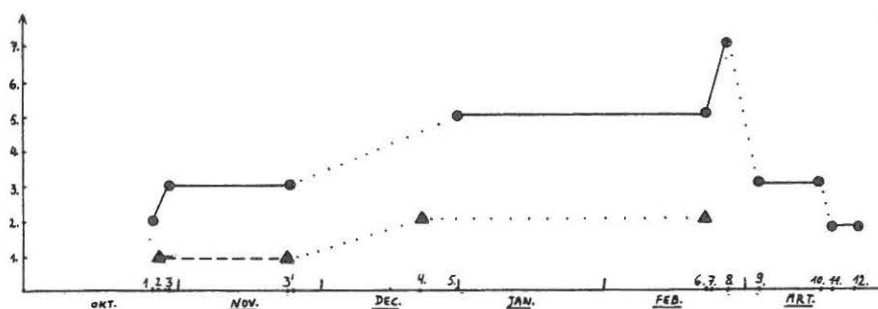
f) Diksmuide Heirweg St-Andries (Beisbroek, Zevenkerke, Heideveldje,
Ter Straeten)

Langs de Diksmuide Heirweg, ter hoogte van het kasteeldomein Tudor, was er een slaappleats van sperwers, dit maakt het ondermeer moeilijk om onderscheid te maken tussen 'slapers' en overwinteraars.

In deze streek overwinterden waarschijnlijk 3 w. en 1 m.

- waarnemingen van ww.:
 Eerste : 27.10 : 3 ex. -FDS-
 Laatste : 16.03 : 3 ex. -JS-
- waarnemingen van mm.:
 Eerste : 25.10 : 1 ex. -JS-
 Laatste : 16.03 : 1 ex. -JS-

Als we de 57 (!) waarnemingen van het gebied combineren krijgen we volgend aantalsverloop (slaappleats+ dagtellingen): {—●— ♀♀
—▲— ♂♂

(1: 24.10 / 2: 25.10 / 3: 27.10 / 4: 20.12 / 5: 31.12 / 6: 19.02 /
 7: 20.02 / 8: 24.02 / 9: 05.03 / 10: 16.03 / 11: 18.03 / 12: 23.03 /
 13: 01.05 / 3': 22.11.

Opmerking: in het begin werd de slaappleats zeker onderschat.

g) Tillegem:

In Tillegem overwinterde er 1 w.:

- Eerste waarneming : 25.10: 1 ex. (9.10h) -JD-
 1 ex. Witte Molenstraat -LVR-
 Laatste waarneming : 11.02 : 1 ex. -LVR-

Op 13.01 werd een m. waargenomen -LVR-

h) Assebroekse Meersen: (gedeeltelijk oude spoorweg Oostkamp)

Hier hadden we de overwintering van 1 w.

Eerste waarneming : 25.11 : 1 ex. -PK-

Laatste waarneming : 01.03 : 1 ex. -LVR-

i) Kampveld_Oostkamp:

Er overwinterde 1 w. , ieder weekend waarnemingen vanaf december tot half maart. -PK-

j) St-Kruis_en_omgeving_(Zeeuws-Vlaanderen):

Overwintering van enkele exemplaren.

k) Gebied_rond_St-Jan-in-Eremo/St-Margriete:

Overwintering van 1 à 2 exemplaren, zeker 1 w.

Eerste waarneming : 27.11 : 1 w. -AA-

Laatste waarneming : 07.04 : 1 w. -AA-

Een aantal gebieden waar regelmatig 1 of meer sperwers overwinteren werden dit jaar weinig bezocht of de excursies leverden te weinig waarnemingen op om van een overwintering te kunnen spreken.

a. Ryckevelde: Slechts één enkele waarneming: 18.02 : 1 m.

-LDq,LDC- , gebied te weinig bezocht.

b. Streek Hertsberge-Wingene: Slechts twee waarnemingen:

- 01.12 : 1 ex. Gulke Putten -KD-

- 20.04 : 1 w. Het Aanwijs (Beernem) -JzV-

2. Algemeen besluit

- Globaal gezien overwinteren er in NW-Vlaanderen (Oostende-Knokke-Gulke Putten), een 20-tal sperwers. Van deze 20 zijn er slechts 2 mm. Let wel, wat hierboven als w. vermeld staat, slaat eveneens op eerstejaarsvogels die uiteraard zeer moeilijk van de ww. te onderscheiden zijn.
- Het vaststellen van een overwintering is meestal een moeilijke zaak omdat de sperwer een groot overwinteringsgebied kan hebben. Tellingen op slaappleatsen geven wellicht een veel beter beeld van het aantal overwinterende vogels en een gebied (zie ook bij buizerd: zelfde probleem). Dat de sperwer van Tillegem langs de Diksmuide Heirweg komt slapen is vrijwel zeker, maar van de overwinterende exemplaren in Meetkerke hebben we slechts het (sterke) vermoeden, maar geen zekerheid. Slaaptellingen aan de Oostendse Vaart zouden dit kunnen ophelderen.
- De sperwer is s' winters terug een vrij algemene verschijning. Dit is wellicht te wijten aan het verbod op de vogelvangst (met mistnetten) en de algemene verbetering in de mentaliteit ten opzichte van roofvogels. Hopelijk weet deze vogel zich te handhaven in onze fel bebouwde streek.
- Het verschil tussen een m. en een w. sperwer is niet altijd even gemakkelijk, vooral bij schemering. Een wijfje heeft een grijs-bruine bovenzijde, van de belichting hangt af of het grijs of het bruin het best zullen opvallen. Kleine ww. kunnen dus wel moeilijkheden opleveren vooral als je de vogel slechts korte tijd hebt kunnen waarnemen. Belangrijk is steeds (bij alle roofvogels trouwens) dat je een vogel zolang mogelijk waarneemt en niet steeds één blik werpt en dan onmiddellijk een vast besluit neemt.

3. Doortrekkers

De sperwer is een vogel die in kleine mate begin september doortrekt, verder vooral in oktober en tot half november. In de trekperiode worden een aantal mm. waargenomen die niet of mogelijks (onzeker) overwinteren:

-	<u>15.11</u>	:	1 ex.	Sluis	-FT,JV-
-	<u>24.11</u>	:	1 ex.	Damse Vaart	-FV-
-	<u>25.10</u>	:	1 ex.	Diksmuide Hw.	-JS-(+++)
-	<u>02.11</u>	:	1 ex.	" "	-JS-(+++)
-	<u>09.11</u>	:	1 ex.	" "	-LVR,FV- (+++)
-	<u>01.11</u>	:	1 ex.	Opgespoten Terrein Brugge	-LVR-
-	<u>10.10.</u>	:	1 ex.	St-Janshospitaal	-LVR-

(+++): mogelijke overwintering.

Van de wijffjes is het verschil, en dit vooral in het najaar, tussen doortrekker en overwinteraar nog veel moeilijker. Vooreerst is het soms moeilijk vast te stellen wanneer je te doen hebt met een trekkende vogel en pleisterende vogels in overwinteringsgebieden haal je er helemaal niet meer van tussen. Om deze reden geven we hier geen lijst van de najaarstrekkers.

Hoewel in het voorjaar het probleem zich stelt van de reeds trekkende en de nog overwinterende vogels, kun je er toch gemakkelijker een aantal van tussen halen. De trek begint omstreeks begin maart en gaat verder tot in april en mei.

Waarnemingen van voorjaars trek:

-	<u>26.03</u>	:	1 ex.	(15.19)	Opgespoten Terrein Brugge	-MS-
-	<u>05.04</u>	:	1 w.	(10.55)	Kerkhof St-Pieters	-JzV-
-		:	1 w.	(11.11)	Zwin	-LVR-
-	<u>07.04</u>	:	1 w.	(14.00)	Roeselarepolder St-Jan	-AA,ADB-
-		:	1 w.	(11.25)	Speyen	-JzV-
-	<u>08.04</u>	:	1 w.	(19.02)	Zwinbosjes	-FDS,FV,LVR-
-	<u>11.04</u>	:	2 w.	(11.30)	Heile (NL) N.O.	-JS,LVR-
		:	1 w.	(17.48)	Ratte N.O.	-JS,LVR,PD,MPI
		:	1 m.	(18.15)	Ratte N.O.	- " " "
-	<u>13.04</u>	:	1 w.	(08.41)	Fonteintjes N.O.	-FDS-
		:	1 w.	(09.10)	Fonteintjes N.O.	-FDS,BC,KDB-
-	<u>14.04</u>	:	1 w.	(18.17)	Betferkerklaan St-Andries	-LVR-
-	<u>15.04</u>	:	1 w.	(10.15)	St-Lodewijkscollege N.O.	-MS-
-	<u>01.05</u>	:	1 w.	(?)	Diksmuide Heirweg	-LVR-
-	<u>02.05</u>	:	1 w.	(?)	Zeedijk Cadzand N.O.	-FV,JS-
-		:	1 w.	(11.00)	Zeekanaal Lissewege O.	-LVR,PD-
-	<u>04.05</u>	:	1 w.	(14.40)	Diksmuide Heirweg	-MS-

Als algemene opmerking is hier tevens geldend dat uur en trekrichting en juiste plaatsaanduiding noodzakelijk zijn.

Naast deze waarnemingen werden nog verspreid in het Brugse sperwers waargenomen, deze gegevens werden hier niet opgenomen.

WAARNEMINGEN VAN DE BLAUWE KIEKENDIEF (*Circus cyaneus* L.) in het
BRUGSE, in de periode 15.07.79 tot 15.07.80.

door Jan Sys

1. Inleiding

Tussen 15 juli 1979 en 15 juli 1980 werden heel wat blauwe kiekendieven gezien (ongeveer 265 waarnemingen, waaronder 32 waarnemingen van mannetjes). Die waarnemingen werden hoofdzakelijk verricht tijdens de winter, maar één waarneming in augustus wees toch sterk op een overzomergeval, namelijk in de Polder van Uitkerke. Voorts zijn er ook tamelijk wat trekwaarnemingen en natuurlijk ook vele twijfelgevallen of het nu al dan niet overwintering of trek betrof.

Het gebied waar de waarnemingen werden verricht, strekt zich westelijk uit tot aan Wenduine, oostelijk tot aan de kreken van St-Jan-in-Eremo en van St-Kruis, via Damme tot zelfs in Assebroek en St-Andries.

De blauwe kiekendief is voor de voorziening van zijn voedsel hoofdzakelijk toegewezen op polderlandschap, akkerland en allerhande onbeboste gebieden (elders wordt er wel gejaagd of zelfs gebroed in jonge coniferenbossen), met liefst wel wat terreinverhogingen, dijken of variaties in het terrein, waarvan hij dankbaar gebruik maakt om zijn prooi te verrassen. Dit beperkt dan ook de waarnemingen (uitgezonderd de trekwaarnemingen) tot dergelijk biotoop.

Merkwaardig is de neiging om gezamenlijke slaappleatsen op te zoeken, wat het voor de waarnemer gemakkelijker maakt de aantallen overwinterende exemplaren te schatten. Spijtig genoeg werd daar dit jaar misschien wel te weinig aandacht aan geschonken, zodat we voor vele gebieden niet of niet met zekerheid weten hoeveel exemplaren overwinterd hebben.

Nu volgt eerst een overzicht van de overwinteringskwartieren met korte beschrijving en bespreking van de waarnemingen. Daarna volgt een kaartje met de aantallen blauwe kiekendieven die maximaal per overwinteringsgebied en met ook wat losse waarnemingen. (Noot: de opgegeven aantallen zijn tellingen, uitsluitend door B.J.N.-Brugge verricht!).

Na dit deel volgt ook nog iets over trek, losse waarnemingen en overzomering.

2. Overwintering per gebied

A. Ramskapelle:

- a) Biotoop: Vochtige weiden en ruige grazige terreinen aan de dokken van Zeebrugge en aan de put van Ramskapelle. Ook zijn er akkers en stoppelvelden. Vele grachtjes en ook de dijk tegen het Zeekanaal en rond de Put van Ramskapelle zorgen voor een uitstekend jachtgebied. Het belangrijkste voedsel van de blauwe kiekendief bestaat uit knaagdieren (muisen, ratten, konijnen, hazen), indien deze voldoende aanwezig zijn, en dan nog voornamelijk in het broedseizoen. In

de winter is er een duidelijke overschakeling naar zangvogels (piepers, leeuwerikken, gorzen,...).

- b) Winterwaarnemingen: De eerste echte wintertrek begon op 27.10 toen er minimum 2 ww. en 1 m. werden gezien. Die waren waarschijnlijk in de week ervoor nog niet aanwezig. Die dag was er zon en de temperatuur was van ongeveer 10°C teruggevallen naar 3°C. De laatste waarnemingen van overwintering waren op 05.03 met nog 2 ww. en 1 m. en op 15.03 nog één w.
- c) Slaapplaats: Spijtig genoeg werd nooit met zekerheid achterhaald waar nu precies dit jaar de slaapplaats gelegen was. Wel werden 's avonds, als het al tamelijk donker was nog exemplaren gezien rond de Put. Vermits in de winter '78-'79 daar de slaapplaats gevestigd was (soms 5 ex.) is het aanneembaar dat dit dit jaar ook het geval was. Toch werd vastgesteld dat 's avonds verschillende ke-
 één mannetje werd waargenomen, hoog koerszettend naar het Zwin toe, tussen Ramskapelle dorp en Heist. Opmerkelijk is wel dat bij de eerste winterwaarnemingen, nl. op 27.10, ook al mannetjes werden waargenomen, waaronder dus het ene exemplaar in Ramskapelle. Dit is dan ook duidelijk een aanwijzing dat de aankomst van de mannetjes niet noodzakelijk samen hoeft te vallen met de eerste sneeuwval, zoals vroeger wel eens werd beweerd.
- d) Aantallen: Gedurende de periode tussen 27.10 en 15.03 werden herhaaldelijk 3 vrouwtjes en 1 mannetje waargenomen, wat dan ook de vermoedelijke winterbalans is voor Ramskapelle. De keren dat er maar één of geen enkel vrouwtje of mannetje werd gezien, mag men gerust toeschrijven aan het feit dat het gebied niet voldoende of te snel werd doorkruist, of dat men niet lang genoeg ter plaatse bleef. Opvallend is wel dat in de week van 13.01 tot 19.01, toen het hard vroom, het maximum werd gehaald, namelijk 3 ww. en 1 m. samen op één dag. Ook op 31.10 en 30.01 werden 3 ww. gezien, wat voor de eerste datum misschien nog op trek wijst en voor de tweede al op een vroege terugtrek? Einde januari was het immers afgelopen met de winter en er volgde een opvallend warme februarimaand.
- e) Opmerkingen:
 - Volgens het boek 'The Hen Harrier' van WATSON (1977), begint de zuidwaartse trek in augustus en begin september. Dit zijn veelal onvolwassen of eerste-jaarsvogels die heel op het gemak uitzwerven. Ook de afstanden zijn nog niet al te groot. Pas eind september- eind oktober begint de belangrijkste najaarstrek in Falsterbo (hoofdzakelijk ww).

De eerste ww. bereiken Belgisch Lotharingen vanaf 25.09.

- De noordelijkste overwinteringsgrens is Zuid-Zweden, Denemarken, Schotland, Orkney (meest noordelijke hoofdoverwinteringsplaats van de wereld). De zuidelijkste overwinteringsgrens valt samen met het Middellands zeegebied.
- Vrouwtjes komen voor de mm. aan. Toen men in Frankrijk de naam 'Busard Saint-Martin' (blauwe kiekendief) voor het eerst gebruikte, doelde dit alleen op de mannetjes - men dacht immers dat het vrouwtje een andere soort was - en de naam Busard Saint-Martin verwees naar de datum van aankomst van deze mm. in Frankrijk, namelijk rond 11 november (Sint-Maartensdag). Die latere aankomst van de mm. kan misschien wel toegeschreven worden aan de latere ruiperiode. Wijfjes ruien al terwijl ze nog broeden, terwijl de mm. pas ruien als de jongen al enkele weken oud zijn, gezien hij ze van voedsel moet voorzien, terwijl het vrouwtje op het nest zit. Verder is het ook zo dat het mm. door zijn slankere bouw en dunnere poten, niet zo'n grote prooien aankan als het wijfje. Daardoor komt het dat het mm. uit de noordelijkste streken bij strenge vorst moeilijk aan een voldoende hoeveelheid voedsel komen en dan allen zuidelijk trekken, terwijl wel nog enkele ww. ter plaatse kunnen blijven.
- Tellingen van winterroestplaatsen wijzen erop dat er meer mm. overwinteren in West-Europa dan elders (zo ook meer in West-Engeland dan in de rest van het land) omdat de winters er minder streng zijn.

B. Opgespoten Terrein Brugge (OTBr) en omstreken:

- a) Biotoop: Ruig terrein met enkele ondiepe waterplassen en smalle stroken riet. Rondom ook vele grazige dijken. De omgeving er direkt rond bestaat uit akkers, weiland, smalle grachtjes en ook het Zeekanaal met zijn ruigbegroeide oevers.
- b) Overwintering: Zeker 1 ww. op het OTBr. en de weiden van Lissewege. Eerste waarneming op 27.10 en laatste op 27.03. Tussenin 12 waarnemingen. Op 01.02 werd tevens een mm. waargenomen op het OTBr. Dit was een zonnige dag na een dag met regen (31.01) met een temperatuur van 9°C. Dit wijst dan ook waarschijnlijk op doortrek! Volgens WATSON trekken de mm. reeds weg vanaf februari en dit vooral op zonnige dagen. Toch mag de mogelijkheid niet worden uitgesloten dat dit exemplaar van Ramskapelle kwam.
- c) Slaapplaats: Het vrouwtje sliep ongetwijfeld op het OTBr. zelf, ofwel tussen het riet of tussen het hoge gras. Eénmaal, 's avonds, een kwartier voor invallen van het donker, zagen we het ww. toekomen en na een kwartier te hebben gejaagd, zich neerzetten.

C. Zwin en omgeving:

- a) Biotoop: Schorre met voldoende slaapgelegenheid en voldoende voedsel in de vorm van zangvogels. Rondom dijken en weilanden en akkers. Ook ligt dichtbij een kreek met redelijk wat riet, namelijk het Dievegat en een begroeid plassengebied, De Vrede.
- b) Overwintering: De eerste waarneming was hier eveneens op 27.10 toen 2 ww. en 1 m. waargenomen werden aan de Vrede. Op 07.04 werden nog 2 ww. tussen St-Anna-Ter-Muiden en de Vrede waargenomen. Deze trokken duidelijk naar het Zwin. (waarschijnlijk slaaptrek). Tussenin werden maximum 4 ww. en 1 m. waargenomen (op 19.01), maar dit maximum ligt te laag vermits mensen van Knokke nog tot 6 à 7 exemplaren geteld hebben, waaronder 2 mm. Andere tellingen van de slaappleaats: 2 à 3 ex. (w.) op 28.10, 3 ww. op 01.11, 2 ww. op 03.11 en 1 w. en 1 m. op 21.11.
- c) Slaappleaats: Deze is gevestigd in het Nederlandse gedeelte van het Zwinreservaat, dichtbij de monding in de schorre. Toch blijft het nog een open vraag vanwaar die blauwe kiekendieven komen. Op 19.01 werd één wijfje gezien dat via het Dievegat duidelijk naar het Zwin vloog. Ook werden op 07.04 2 ww. waargenomen die waarschijnlijk op slaaptrek waren, namelijk tussen St-Anna-ter-Muiden en de Vrede. Vermoedelijk komen ze zowel uit de polder van Cadzand, als die van de Vrede en Sluis, alsook uit de weiden richting Westkapelle.

D. Krekengebied rond St-Kruis (Zeeuws-Vlaanderen):

Spijtig genoeg werd dit gebied pas geregeld bezocht vanaf 30.03. Daarvoor slechts 3 maal, namelijk op 09.02, 10.02 en 16.02. Op 09.02 werden 3 ww. waargenomen, maar vermits het stralend weer was met een hoge temperatuur van 15°C, was dit waarschijnlijk trek, meer nog vermits er de volgende dag, op 10.02, geen enkele blauwe kiekendief werd gezien in dit gebied. En op 16.02 werd 1 ww. gezien aan de Zwarte Sluis. Vanaf 30.03 werden geregeld 2 ww. waargenomen rond en in de Godsvlietkreek, de Biezenkreek of de Boomkreek. Dit wijst dus wel op overwintering, maar waarschijnlijk zal dit aantal wel hoger liggen dan die 2 ww. Verder werd de Ratte wel veel bezocht en daar mogen we toch wel besluiten dat er 1 à 2 ww. hebben overwinterd. In beide gevallen sliepen de kiekendieven waarschijnlijk in het riet van de kreek zelf. Ook aan de Stierskreek (tussen Aardenburg en Sluis), werd op 07.04 één vrouwtje waargenomen (mogelijks trek).

- Eerste waarneming: 17.11 : 1 w. Ratte, 2 ww. tussen Ratte en Oostburg.
- Laatste waarneming: 26.04 : 1 à 2 ww. aan de Biezenkreek en de Boomkreek.

Men beweert dat er in de Zwarte Sluis ook een slaappleaats is gevestigd maar dit werd nooit met zekerheid door ons bevestigd.

E. Hoeke weiden en Lieveleed:

- a) Biotoop: Weiden en akkers met een drietal kreken verspreid in het landschap: het Hoeks vaartje links van de Damse Vaart, Zuid-over-de-Lieve en het Lieveleed rechts.
- b) Overwintering: Hier overwinterden 1 à 2 wijffjes. De eerste waarneming was op 17.11 en de laatste op 05.04. Tussenin zijn er nog meerdere waarnemingen:
- 30.12 : 1 w. Hoeke
 - 02.01 : 2 ww. Hoeks Vaartje en Damse Vaart Hoeke
 - 01.02 : 1 w. Lieveleed
 - 09.02 : 1 à 2 w. Lieveleed
 - 24.02 : 1 à 2 w. Kleiputten Hoeke en Zuid-over-de-Lieve
 - 01.03 : 1 w. Lieveleed
 - 28.03 : 1 w. Zuid-over-de-Lieve
- c) Slaapplaats: Verschillende keren werd een wijffje gezien in en rond het Lieveleed. Vermoedelijk was dit dus ook de slaapplaats.

F. Braakman, Paulinahaven, Hoofdplaat en Nummer 1 (Westerschelde):

- a) Biotoop: Deze vier plaatsen liggen allen langs de Westerschelde tussen Breskens en Terneuzen (van oost naar west in de volgorde waarin opgegeven).
- Nummer Eén is de naam van een gehucht, met errond voor-

namelijk akkers en ook enkele stoppelvelden en kleine bosjes. Aan de Westerschelde is er een stuk slik en een stuk schorre die gescheiden zijn van het akkerland door een hoge

grazige dijk.

- Hoofdplaat: een gehucht met meer weiland errond dan het geval is rond Nummer Eén.
- Paulinahaven: naam van een schor -en slikgebied in een ondiepe inham van de Westerschelde, dicht bij de Braakman.
- Braakman: grote kreek (inham) met brede rietkragen. Er zijn opvallend veel bosjes in de onmiddellijke omgeving en veel dijken. Het uiteinde van de kreek, het dichtst bij de Westerschelde, is nog slechts een smalle kreek met enkele struiken langs. Belangrijk is ook het opgespoten terrein tussen de Braakman en de Westerscheldedijk, dat een lage grasbegroeiing heeft en omgeven is door dijken.

- b) Overwintering: De eerste waarneming werd gedaan op 17.11 , 2 ww. aan de Braakman. Dit gebied werd echter voor die datum niet bezocht, zodat het mogelijk is dat de vogels er al voordien waren. De laatste waarneming dateert van 02.03, met 2 ww. aan de slaappleaats van de Braakman (zie verder), 1 w. aan het opgespoten terrein en 1 w. tussen Nummer Eén en Paulinahaven. Na deze datum werd het gebied nog nauwelijks meer bezocht.
- c) Slaappleaats: Pas op 23.02 werd ontdekt waar deze slaappleaats zich bevond. Het was een dicht begroeid stuk rietveld in een rustige hoek van de Braakman. Maar toen men de week erna terugkwam, had men het riet afgemaaid. Zodoende is er maar één telling die nuttig is om een idee te hebben van het aantal overwinterende exemplaren, namelijk die van 23.02. Toen kwamen niet minder dan 14 ww. slapen! Die dag was het mooi weer en 10°C. Bij die 14 exemplaren zijn er ongetwijfeld heel wat doortrekkers (Watson vermeldt een lichte piek rond eind februari- begin maart). Hoeveel er nu overwinterd hebben, blijft een vraagteken. 's Avonds werd verscheidene keren waargenomen hoe blauwe kiekendieven koers zetten naar de Braakman, soms zelfs als het schemerde. Een voorbeeld hiervan is de waarneming van 2 ww. op 12.01 te Biervliet. Van hoe ver ze nu komen is niet met zekerheid gekend, maar vermits Watson vermeldt dat ze soms vanop meer dan 16 km. komen, is het best mogelijk dat de blauwe kiekendieven rond Nummer Eén ook naar de Braakman komen slapen (afstand 12 km.). Opvallend is dus dat, indien er ergens een gezamenlijke slaappleaats is, die een grote aantrekkingskracht heeft op de overwinterende vogels uit die streek.
- d) Opmerking: Heel eigenaardig is het feit dat, niettegenstaande er in die streek toch 44 waarnemingen werden gedaan, er geen enkel mannetje werd gezien! Dat er minder mannetjes dan ww. worden waargenomen is voor West-Europa een bijna algemeen verschijnsel (uitzonderingen hierop vormen Zuidwest Ierland, Zuidwest Schotland, Belgisch Lotharingen, Eifel en Luxemburg). Misschien is het feit dat er geen enkel mannetje werd waargenomen te wijten aan de late ontdekking van de slaappleaats, nl. pas op 23.02, toen het grootste gedeelte van de mannetjes al was weggetrokken.

G. Krekengebied Sint-Jan-in-Eremo/ Sint-Margriete: (AA)

- a) Biotoop: Een vlak poldergebied met overwegend akkerland en enkele laagliggende weilanden en hooilanden, voornamelijk aan of in de omgeving van een kreek. Een 7-tal krekten en kleinere rietvelden met rietvegetatie en hier en daar wilgenstruikjes in het rietveld. Geen bosjes, wel veel grazige dijken.
- b) Overwintering: De eerste waarneming gebeurde op 10.11, toen werd een ww. waargenomen aan het Hollandersgat. De laatste waarneming werd gedaan op 07.04, eveneens een w. aan de Oost-polderkreek. Er overwinterden 2 ww. en 2 mm. (1 ad., 1 subad.)

- c) Slaapplaats: Eénmaal, op 18.12, werden 2 ww. waargenomen die bij schemering laag bleven rondvliegen over de Roeselarekreek. Mogelijks was daar een slaapplaats, dit is echter nooit bewezen. Het is zeker dat er hier een sterke interactie is met het gebied rond St-Kruis, dat hier slechts op enkele km. vandaan ligt.

Volgens mij is het moeilijk om deze twee gebieden te scheiden. De blauwe kiekendieven die rond het Hollandersgat werden waargenomen kwamen uit richting St-Kruis, en ook tussen beide gebieden werden in de polder al exemplaren waargenomen.

3. Trekwaarnemingen:

- In het begin en op het einde van de winter (bij de eerste koude en de eerste zonnige, warme dag), is een duidelijke trekbeweging bij de blauwe kiekendieven waar te nemen, een voorbeeld hiervan is 27.10. Dit komt steeds voor, onder invloed van temperatuurstijging of daling, en meestal op een zonnige dag. We zullen het hier echter niet hebben over dergelijke trekbewegingen, maar wel over vroege en late waarnemingen van blauwe kiekendieven die in een welbepaalde richting doortrekken, en dit niet onder invloed van een gevoelige temperatuursverandering.
- Dit jaar werden 10 dergelijke waarnemingen gedaan, waarvan slechts één enkele in het najaar:

- Waarnemingen:

Najaar: 29.09 : 1 w. Ramskapelle weiden

Voorjaar: 24.03 : 1 w. NO Beisbroek

05.04 : 1 w. NO Ramskapelle

11.04 : 1 w. Ratte

1 m. NO Ratte

1 m. NO Ratte

13.04 : 1 w. NO Zwin

08.05 : 1 w. NO Fonteintjes

10.05 : 1 w. NO Zwarte Gat

1 w. NO Zwarte Gat

Circus cyaneus ♀

opmerking:

- Er is een duidelijke voorkeur om over de polders te trekken, in tegenstelling tot veel andere roofvogels (sperwer, buizerd, wespandief, wouwen). Bij de 9 voorjaarswaarnemingen was er maar één over het bos, nl. te Beisbroek.
- De verhouding mannetjes/wijfjes is 2/8. Opvallend was de late datum (11.04) van de twee waarnemingen van de mannetjes. Wel dient opgemerkt dat dit samenviel met een uitzonderlijk week-end voor roofvogeltrek (11.04 tot 14.04)

4. Losse Waarnemingen:1) Mogelijke overwintering:

- a) Omgeving Meetkerke:
<u>28.10</u>	: 1 w.	Oude Oostendse Steenweg
<u>21.02</u>	: 1 w.	Meetkerke
<u>25.12</u>	: 1 w.	Meetkerke
<u>01.01</u>	: 1 w.	O.O. steenweg
<u>19.01</u>	: 1 w.	O.O. steenweg
<u>09.03</u>	: 1 w.	Meetkerke

We hebben hier met een waarschijnlijk overwinteringsgeval te doen.

- b) Assebroekse Meersen: 20.01 : 1 w.
03.02 : 1 w.

Een overwintering is weinig waarschijnlijk.

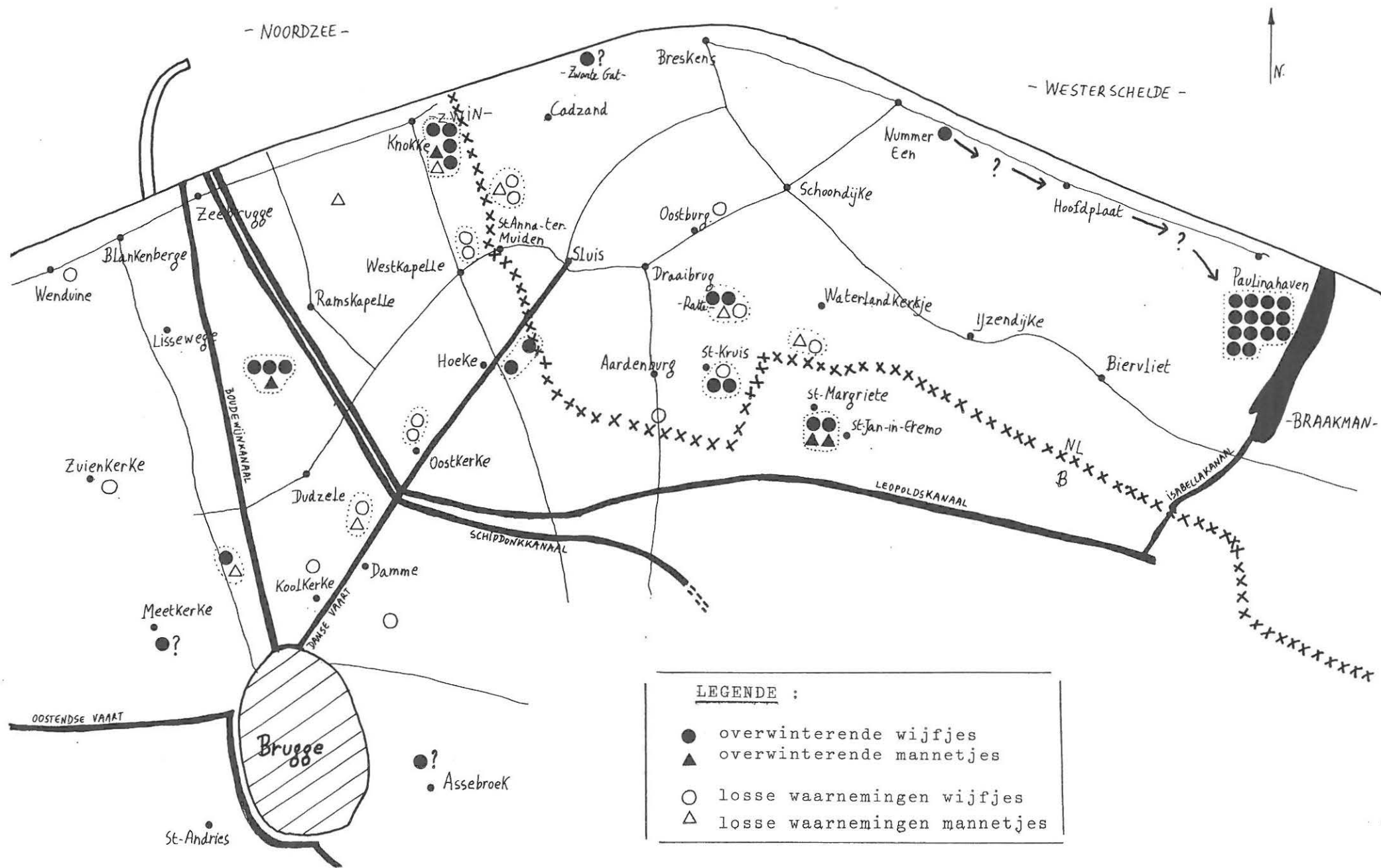
- c) Zwarte Gat: 10.02 : 1 w.

2) Overige waarnemingen:

- 03.11. : 2 m. Zwin
- 30.11 : 1 w. Pijpeweg Damme
- 22.12 : 1 w. Koolkerke - Damse Vaart
- 30.12 : 1 m. Ratte
- 18.01 : 2w., 1 m. Aalter-Beernem
- 26.01 : 1 m. Put van Cloedt (Knokke)
- 09.02 : 1 w. tussen Dudzele en Damme
- 1 w., 1 m. tussen St-Kruis en St-Kruiskreek
- 23.02 : 1 m. tussen Dudzele en Damme

Opmerkingen:

- De 2 mm. op 03.11 aan het Zwin waren waarschijnlijk trekkers, vermits ze, na 's namiddags boven de dijk van het Zwin te hebben rondgevlogen, toch 's avonds niet werden gezien aan de slaappleats. Opmerkelijk is wel het eerder slechte weer, die dag. (wisselvallig met 's morgens en 's avonds motregen).
- De waarneming van 1 wijfje aan de Pijpeweg en aan de Damse Vaart bij Koolkerke wijst misschien wel op een overwintering in de polders van Damme, hoewel dit absoluut onvoldoende be-
wezen is.
- Het mannetje aan de Put van Cloedt, dat duidelijk aan het jagen was is ofwel overwintering of doortrek, maar geen van beide is zeker.
- De waarnemingen op 09.02 zijn waarschijnlijk doortrek om-
wille van het mooie weer en de zeer hoge temperatuur (15°C). Ook het mannetje op 23.02 is vermoedelijk doortrek. Ook die dag was er veel zon en was het ongeveer 10°C,

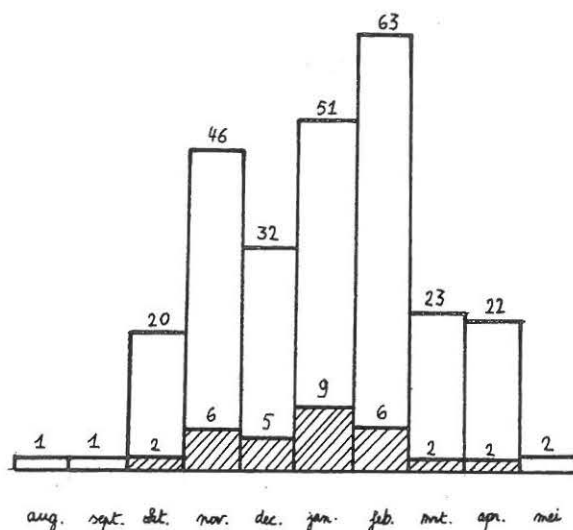

5. Overzomeriing

Op 06.08.79 werd in de weiden van Wenduine een wijfje blauwe kiekendief waargenomen. Vermits J. Van Gompel weet dat er een wijfje overzomerd heeft in de weiden van Uitkerke, nemen we aan dat deze waarneming ditzelfde overzomerende exemplaar betrof.

6. Kaart

- Het aantal overwinterende exemplaren bedraagt volgens het kaartje 30 (2 mannetjes), met nog 3 vermoedelijke overwinteringen van telkens 1 wijfje. Dat zou het totaal op zowat een 35-tal exemplaren brengen. Dit aantal ligt waarschijnlijk nog te laag, vermits de slaapplaatsen niet of nauwelijks geteld werden.
- Belangrijk is zeker en vast de omgeving van de Braakman, waarvoor 14 wijfjes werden opgetekend. Die ene telling werd als overwintering aangenomen, gezien dit een minimum is (voor 23.02 moeten de aantallen zeker nog hoger hebben gelegen).
- Opmerkelijk is ook het zeer lage percentage mannetjes als overwinteraar, nl. 2 op de 35. Dit is nauwelijks 6%. Als we het percent berekenen aan de hand van alle waarnemingen (wat natuurlijk niet zeer wetenschappelijk is, maar toch een zeker idee geeft), komen we aan 14% mannetjes.
- Als we het aantal waarnemingen per maand groeperen krijgen we volgende grafiek:

De gearceerde vakjes aan de basis duiden het aantal waarnemingen aan van mannetjes, terwijl het geheel samen het totaal geeft per maand.

- Het toppunt ligt in februari, dit door de doortrek onder invloed van de hoge temperaturen. Opmerkelijk is dat oktober 20 waarnemingen haalt en dat dit uitsluitend waarnemingen zijn vanaf 27.10 tot 31.10. Ook is opvallend dat het hoogtepunt van de mannetjes niet in februari valt maar in januari. Het dieptepunt is december, dit is voor een groot deel te wijten aan het feit dat er minder excursies waren door de examens.

De Bruine Kiekendief (*Circus aeruginosus* L.) in het Brugse.

door Frank De Scheemaeker

1. Inleiding

De bruine kiekendief is één van de vier soorten kiekendieven die in Europa voorkomen. Hun biotoop bestaat uit uitgestrekte rietvelden, korenvelden en heide. De bruine kiekendief nestelt voornamelijk in het riet en zijn broedgebied strekt zich uit over gans Europa, het Midden-Oosten en N.W. Afrika. Hij ontbreekt alleen in Ierland, IJsland en Noord-Scandinavië. De exemplaren die ten Noorden van België broeden, overwinteren in Zuid Europa en Afrika. Voorjaarstrek vindt plaats van eind maart tot ver in mei; najaarstrek van eind juli tot half oktober.

2. Korte Historiek

In de periode 1957-1975 kwam de bruine kiekendief slechts als zeldzame doortrekker in ons excursiegebied voor. In 196 was er een broedpoging (mislukt) in de Fonteintjes tussen Blankenberge en Zeebrugge. De soort was overal in sterke achteruitgang wegens de vernietiging van de broedbiotopen en het toenemend gebruik van landbouwvergif. De bruine kiekendief is ook erg schuw en vlug verstoord door recreatie.

Na 1975 nam de soort vlug in aantal toe, waarschijnlijk als gevolg van de populatieuitbreiding in de Flevopolder (Nederland). Ter illustratie heb ik de waarnemingen uit de rubriek 'Spetters' van ons tijdschrift De Roerdomp uit de laatste 6 jaar als volgt samengevat:

<u>jaar</u>	<u>voorjaarswnm.</u>	<u>broedgevallen</u>	<u>najaarswnm.</u>
1975	5	0	5
1976	8	1	6
1977	16	3	13
1978	22	5	23
1979	29	11à12	23
1980	108	14à15	

3. Waarnemingen en waarnemers

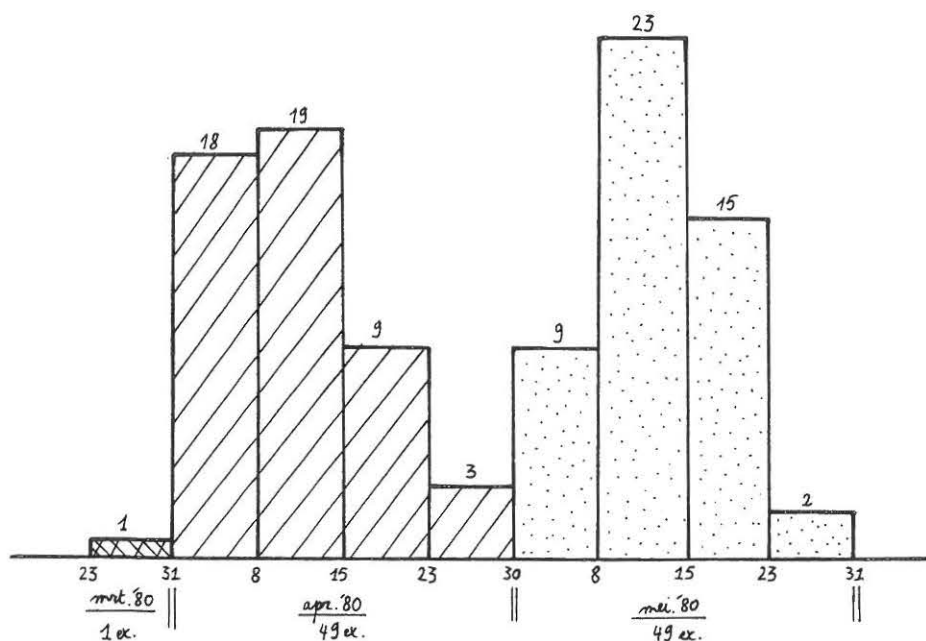
De najaarswaarnemingen uit 1979 zijn relatief schaars (11 trek- kers en 12 pleisteraars). 1980 was echter het topjaar sinds jaren. Zo'n 750 (!) waarnemingen liepen binnen voor de periode tussen 15 maart en 1 oktober 1980. Volgende personen zonden het hoogste aantal waarnemingen in (periode 26.03 tot 01.09) :

-Luc Van Rie :	325 ex.	-Michel Sys :	92 ex.
-Filip Vanhee:	201 ex.	-Peter Devroye:	80 ex.
-Frank De Scheemaeker	147 ex.	-Jan Sys :	72 ex.
-Anny Anselin :	100 ex.	-Patrick Keirsebilck:	67 ex.

Verder dank aan Anne-Mie De Bruycker, Jan De Smet, Johan Vanhee, Kris Debo en iedereen die op de BJN-excursies mee waarnemingen verrichtte, voor het ingeven van waarnemingen.

<u>08.04</u>	: Stierskreek	10.16	1 m.	NO	-FDS,FV,LVR-
	Godsvlietkreek	11-12	3 m.	NO	" " "
	Valeiskreek	12.30	1 m.	TP	" " "
	Boomkreek	13.00	1 à 2 m.	NO	" " "
<u>11.04</u>	: Lieveleed	10.15	1 m.	NO	-LVR,JS-
		10.25	1 m.	Z	-LVR,JS-
	Godsvlietkreek	12.00	1 m.	ZW	-LVR,JS-
<u>12.04</u>	: Lieveleed	20.35	onv. m.	N	-FV,PD,JS,LVR-
	Godsvlietkreek	11.20	onv. m.	NO	-FV,LVR-
	Ratte	11.35	onv. m.	NO	-FV,LVR-
	Biezenkreek	12.30	onv. m.	TP	-FV,LVR-
	Ratte	18.10	1m., 1w.	NO	-FV,PD,LVR,JS,MPI-
		19.07	1 w.	NO	" " "
		19.28	1 w.	NO	" " "
	Grote Gat Oostburg	17.15	1 m.	TP	" " "
<u>13.04</u>	: Lieveleed	19.30-20.15	4 w.	NO	-FV,LVR-
	Hoeks Vaartje	20.35	1 w.	NO	-FV,LVR-
	Meetkerke	11.30	1 w.	NO	-ADB-
<u>14.04</u>	: Ijzendijke	12.00	1 m.	NO	-AA-
<u>23.04</u>	: Lieveleed	15.17	1 m.	NO	-LVR-
		15.22	1 w.	N	-LVR-
		15.55	1 m.	N/NO	-LVR-
		16.20	onv. m.	NO	-LVR-
		16.25	2 m.	NO	-LVR-
		16.30	onv. m.	NW	-LVR-
		16.40	onv. m.	NO	-LVR-
		16.59	1 w.	NO	-LVR-
<u>26.04</u>	: Hoeks Vaartje	16.30	onv./w. ?		-LVR-
<u>27.04</u>	: Zwaenhoek	17.15	2 m.	ZW	-BJN olv JzV-
-mei:	<u>01.05</u> : Fonteintjes	07.35	1m. (2°, 3° j?)	NO	-FDS,FV,ea-
	<u>04.05</u> : Biezen-Valeiskreek	09.30	1 w.	NO	-BJN olv FV-
		10.50	1 m.	NO	-BJN olv FV-
	Ratte	13.52	2 w.	NO	-BJN olv FV-
		13.54	1 w.	NO	-BJN olv FV-
		13.58	1 juv m.	NO	-BJN olv FV-
		14.05	1 w.	NO	-BJN olv FV-
	Zeedijk Nieuwvliet	16.30	1 w.	NO	-BJN olv FV-

<u>10.05</u>	: Fonteintjes	07.00	1 w.	NO	-PD,JS-
		07.14	1 w.	NO	-MS,PD,JS-
		08.37	1 w.	NO	-MS,PD,JS-
		09.23	1 w.	NO	-MS,PD,JS-
		09.55	1 w.	NO	-MS,PD,JS-
		10.23	1 w.	NO	-MS,PD,JS-
	Valeiskreek	09.00	1 w.	O	-FV,LVR-
	Zeedijk Nieuwvliet	15.45	w./juv.	NO	-FV,LVR-
		17.53	w./juv.	NO	-FV,LVR-
	Zwin	?	w./juv.	NO	-PD,JS-
<u>11.05</u>	: Fonteintjes	09.44	w./juv.	NO	-FDS-
<u>12.05</u>	: Hollandersgat	18.25	w./juv.	W	-AA-
<u>14.05</u>	: Zwarte Sluis	14.05	onv.	N	-AA-
	Zwin	18.37	1 m.	NO	-LVR-
		19.01	1 w.	NO	-LVR-
		19.30	1 w.	NO	-LVR-
		19.50	w./juv.	NO	-LVR-
<u>15.05</u>	: Aardenburg	?	1 w.	NO	-FV,JS-
	Grote Gat Oostburg	?	1 w.	NO	-FV,JS-
	Oostburg-Zuidzande	?	1 w.	?	-FV,JS-
	Zuidzande-Nieuwvliet	?	1 w.	?	-FV,JS-
	Lissewege Veerpont	?	1 w.	NO	-JD,JzV-
	O T Brugge	11.03	1 w.	NO	-JD-
<u>16.05</u>	: Diksmuide Heirweg	17.42	1 w.	NW	-JS,PD,FV,LVR-
<u>18.05</u>	: Hoeke	11.45	w.+onv w.	NO	-PI,LVR,FDS,FV; AA,LdQ,KD,BC,Kd
		12.00	1 onv.m.	NO	- " " " "
<u>21.05</u>	: Bakkersdam	14.00	1 onv. ex.	NO	-AA-
<u>17.05</u>	: Hoge Moeren	10.30	1 w./juv.	NO	-JD-
	Hagebos (Meetkerke)	11.30	2 w./juv.	NO	-JD-
	Zuilenkerke	11.40	1 w./juv.	NO	-JD-
		11.50	1 w./juv.	NO	-JD-
	O T Brugge	12.30	1 w./juv.	NO	-JD-
		12.40	1 w./juv.	NO	-JD-
		12.45	1 w./juv.	NO	-JD-
		13.00	1 w./juv.	Z	-JD-
<u>26.05</u>	: Biezenkreek	09.00	2 m.	NO	-FV,FDS,LVR, ADB-

B. Uitwerking:a) Aantal doortrekkers per "decade" van 7 of 8 dagen:

In het totaal werden 99 exemplaren op doortrek waargenomen. Daarnaast zijn er ook 9 waarnemingen van pleisterende exemplaren. Daar deze mogelijks broedende vogels zijn werden ze niet bij de trekkers opgenomen.

Er werd een gemiddelde van 4,5 bruine kiekendieven per excursie-dag gezien. (99 ex. op 22 dagen). Het hoogste aantal trekkers krijgen we op 05.04, 10.05 en 17.05: telkens 10 exemplaren. Topperiodes waren de eerste veertien dagen van april en de tweede week van mei. De aanhoudende zuidoostenwinden en de vele vrije dagen in deze periodes liggen hier als verklaring voor.

b) Verdeling per periode van de dag:

7-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18
10	5	15	8	5	2	5	8	6
18-19	19-20	20-21						
5	8	3						

Deze tabel leert ons dat ieder moment van de dag trek kan waargenomen worden. Deze is duidelijk het intensiefst van 11-12 en 's avonds tussen 17-20h.

c) Doortrekplaatsen:

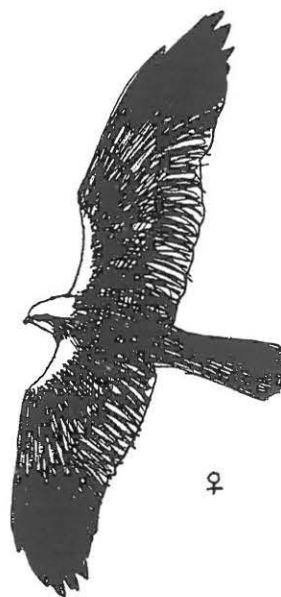
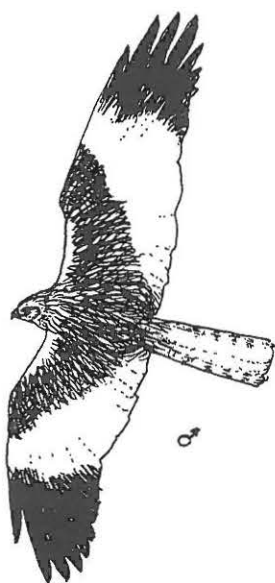
Daar we in april en mei meestal rond de krekken in Nederland te vinden zijn, werden daar ook de meeste waarnemingen verricht (39 op de 93). In België zijn twee grote trekroutes uit onze waarnemingen af te leiden. Een uitgesproken route ligt via de Zwaenhoek (Oudenburg) over Meetkerke, het Opgespoten Terrein Brugge naar Hoeke en zo naar de krekken van Zeeuws-Vlaanderen. Een andere minder duidelijke weg is deze waarbij de kiekendieven de kustlijn volgen: Oostende-Zeebrugge-Zwin en zo Nederland in. Bijna nooit worden kiekendieven in het voorjaar ten zuiden van Brugge waargenomen. In tegenstelling met de wespendief verkiest de bruine kiekendief dus de polder boven de bossen als doortrekroute.

d) Verhouding mannetjes/wijffjes:

Een groot probleem vormt het onderscheid tussen wijffjes en sub-adulten en juvenielen. Pas uitgevlogen zijn de juvenielen gemakkelijk te herkennen aan hun egaal, ongeschonden donkerbruin verenkleed en roomgele kop. Wijffjes zijn lichter bruin en hebben meestal wit op de schouders (uitgevlogen juvenielen hebben donkere schouders). Tweede en derdejaarsvogels zijn echter niet met zekerheid te onderscheiden. Hier zijn dan ook wijffjes en tweede en derdejaarsvogels samengenomen.

mannetjes	wijffjes/juv.	ex. nt. gespecificeerd
36	57	6

Conclusie: Er werden dus relatief veel mannetjes gezien (in vergelijking bv. met blauwe kiekendief). In het begin van de trekperiode overtreffen ze zelfs het aantal wijffjes/juv. Van de eerste 30 waarnemingen zijn er maar liefst 21 mannetjes. (70%). Van de laatste 40 waarnemingen zijn er 33 wijffjes/juv. (82,5%). De mannetjes schijnen dus eerder dan de wijffjes terug te keren naar hun broedplaatsen.

naar Ian Willis BC

6. Broedgevallen van de bruine kiekendief in 1980

A. België

a) Zuid-over-de-Lieve (Hoeke):

We merkten het koppel de 7 de april voor het eerst op. Nestbouw begon in het weekend van 12-14.04. Verdere waarnemingen op 01, 11, 15.05 en 19,20,25 en 29.06. Ook in juli werden de kiekendieven waargenomen op 3,6 en 17.07. Op 21.07 zagen we het wijfje zowel 's morgens als 's avonds met 2 juvenielen rondvliegen. De volgende dag werd nog een juveniel gezien.

b) Het Lieveleed (Hoeke):

Hier werd de eerste waarneming van een wijfje verricht op 11.04. De volgende dag waren 2 wijfjes en 1 mannetje ter plaatse. Stilaan werd het ons duidelijk dat het hier om twee koppels ging. Vooral eind juni was het een uniek schouwspel om te zien hoe de 2 mannetjes de vrouwtjes prooien kwamen aandragen. Nog even vermelden dat er 5 april, 5 mei en 4 juni waarnemingen binnenliepen. Op de 17e juli zagen we de eerste juvenielen: 3 exemplaren. Daarna zijn er dagelijks waarnemingen, die uitwijzen dat de juvenielen van het tweede koppel op 21.07 moeten uitgevlogen zijn. Het waren er hier 2 à 3. Op 26.07 zagen we bijvoorbeeld 1 mannetje, 1 wijfje en 5 à 6 juvenielen samen, toen een mannetje met prooi kwam aanvliegen.

Besluit: Nadat in 1978 en 1979 één broedgeval werd vastgesteld, waren er dat dit jaar drie! Dat alle drie de broedgevallen in Hoeke slaagden wijst wel op de waarde en de rust van dit prachtige gebied. De laatste juvenielen werden gezien op 14.08.

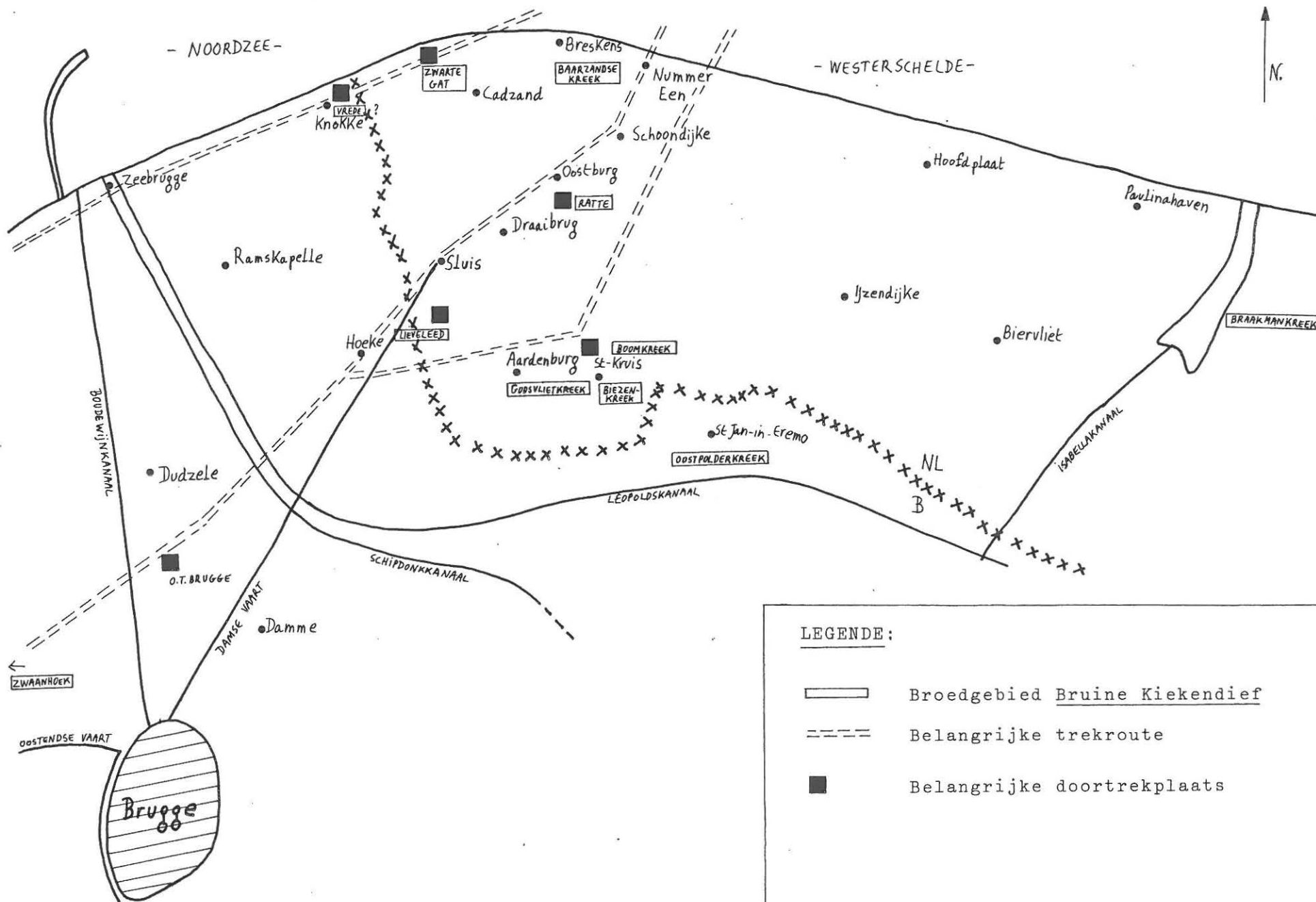
c) De Zwaenhoek (Oudenburg):

De meeste waarnemingen stammen van An Verboven, die dit gebied in 1980 inventariseerde om een klasseringsdossier te kunnen indienen. Op 13.04 was het koppel reeds aanwezig. Ook waarnemingen op 20,27.04; 2,10,17,24,26 en 31.05 en 14.06 en 05.07. Hier werden de eerste juvenielen ook voor het eerst op 17.07 waargenomen. De 24^e en de 31^e juli vlogen 3 juvenielen nog steeds rond.

Besluit: De bruine kiekendief broedt mogelijks sinds 1978 al in de Zwaenhoek. In 1979 werden 3 juvenielen opgemerkt, in 1980 eveneens.

d) De Vrede (Knokke-Heist):

Hier in de kleiputten van de Vrede gaat het om een mogelijk broedgeval. Uit het voorjaar zijn er geen waarnemingen van dit gebied bekend. Wel werden rond Da Costa en het Dievegat één koppel opgemerkt. G. Burggraeve verzekerde mij dat ze in geen van beide rietvelden broedden. Hij opperde de gedachte van een overzomering. Toen ik van 20 tot 31 juli in het Zwin werkte, zag ik het koppel (soms zelfs 2 adulte

wijffjes) dagelijks rondyliegen, echter zonder prooiovergave waar te nemen. Op 22.07 en 25.07 zag Patrick Keirsebilck respectievelijk 3 en 2 juvenielen bij de Vrede. Najaarstrek is op deze data bijna uitgesloten, zodat deze vogels misschien de jongen waren van het koppel dat ik dagelijks zag. De afstand van de Vrede tot het Zwin is slechts 1 km. in vogelvlucht. Aanvullende gegevens over dit raadsel zijn steeds welkom.

e) De Oostpolderkreek (St-Jan-in-Eremo):

Hier komen bijna alle waarnemingen van Anny Anselin. Het mannetje werd op 07.04 voor het eerst waargenomen. Er zijn 6 april, 9 mei en 5 juni- waarnemingen. In juli werd de kreek weinig bezocht en werden geen juvenielen waargenomen. Op 30.07 tussen 18.30 en 20.00 h niets gezien. In augustus was wel 1 juveniel in de omgeving aanwezig. Waarschijnlijk een mislukt broedgeval.

f) Andere broedgevallen buiten onze excursiegebieden:

De Blankaart(Woumen): Drie koppel brachten elk 2 juvenielen groot. Misschien een vierde koppel.

Rode en Grote Geul Assenede: Hier broedden 2 à 3 koppel.

B. Zeeuws-Vlaanderen (Nederland)

In het Nederlands gedeelte van onze excursiegebieden treffen we de mooiste krekken aan. Ook daar breidde het aantal koppels zich wat uit.

a) De Ratte (Draaibrug):

Na het geslaagd broedgeval in 1979, fietsten we dit jaar weerom vele malen naar deze prachtige kreek. Het koppel werd op 07.04 voor het eerst waargenomen. Er volgden nog 5 april, 7 mei, 2 juni en 2 juli- waarnemingen, voor we de eerste juvenielen zagen. Op 21.07 zagen we er twee. Deze waren al volop aan het jagen en zeker één volle week eerder uitgevlogen. Op 24 en 26.07 waren de twee jongen nog aanwezig.

b) De Baarzandse kreek (tussen Groede en Schoondijke):

Deze kreek ligt op een 40 km. van Brugge en niet op een vaste excursieroute zodat we er zelden komen. Op 26.05 was 1 mannetje aan nestbouw- of versteviging bezig. Op 06.07 zag Luc VR het koppel rondvliegen en op 26.07 het wijffje met 3 goedvliegende juvenielen. Begin augustus waren de vogels al naar het zuiden vertrokken.

c) Krekencomplex van St-Kruis (Aardenburg):

Voor de derde maal inventariseerden we enkele krekken rond St-Kruis, namelijk de Godsvliet,-de Biezen-en Valeiskreek en de Zwarte Sluis (Boomkreek, St-Kruiskreek). De vorige 2 jaren

was er telkens 1 broedpoging geweest, zonder succes evenwel. Met de gedachte 'derde keer, goede keer', trokken we in het voorjaar naar St-Kruis.

1. De Biezenkreek:

Opnieuw een mislukt broedgeval. Op 12.04 was het koppel aanwezig. Verder zijn er 3 april, 8 mei, 4 juni en 3 juli-waarnemingen. Eind juni, begin juli genoten we keer op keer van de prooi-overgave tussen het mannetje en het wijfje. Na 6 juli werd geen enkele waarneming meer gedaan, hoewel we vanaf 17.07 bijna dagelijks langs de kreek fietsten.

2. De Boomkreek:

Hier kwam het koppel iets later toe, namelijk op 19.04. Verder hebben we nog 1 april en 8 mei-waarnemingen. Daarna werd het koppel niet meer gezien.

3. De Godsvlietkreek:

De ganse maand mei zagen we bruine kiekendieven rond de Godsvlietkreek. Meestal betrof het een mannetje, maar op 10 en 15.05 zagen we ook een wijfje, baltsgedrag en nestbouw. Na mei zijn er geen waarnemingen meer.

Besluit: De krekken in St-Kruis schijnen de bruine kiekendief niet te liggen (of ze werden telkens verstoord). In 3 jaar tijd mislukten alle vijf broedpogingen. Daar de krekken de rustigste schijnen uit de streek, moet er iets aan de hand zijn. Volgend jaar gaan we dit proberen uit te zoeken.

d) Het Zwarte Gat:

In deze kreek broedt de bruine kiekendief onafgebroken sinds 1977. Ook dit jaar was een koppel aanwezig. Op 26.05 zagen we duidelijk nestbouw-of versteviging. Te hoge waterstand(?) We hebben 1 waarneming in april en 4 waarnemingen in mei. Op 31.05 zagen we het koppel nogmaals en op 30.06 het mannetje. Ondanks veelvuldig bezoek in juli geen waarnemingen meer.

e) De Braakman:

De Braakman wordt slechts sporadisch in het voorjaar bezocht. In de zomermaanden komen we er echter wekelijks zodat het aantal geslaagde broedgevallen wel kan worden vastgesteld.

1. De Braakman zelf:

Daar het riet begin maart gemaaid werd, kwam het koppel slechts laat tot broeden. In mei (27.05) werd één mannetje

opgemerkt. Op 02.08 kwam een mannetje boven de nestplaats een prooi aanbrengen. Op 10.08 waren de 2 juvenielen net uitgevlogen. Op 14.08 zaten ze in de bomen om voesel te bedelen.

2. Kreekje bij het Opgespoten Terrein:

Hiervan hebben we geen voorjaarswaarnemingen. Toen we er op 02.08 aankwamen, waren al 3 juvenielen uitgevlogen. Samen met het wijfje vlogen ze de ganse middag rond het kreekje. Op 10.08 zagen we het wijfje en op 14.08 de 2 juvenielen nog eens.

3. Spuikomkreek Braakman:

Slechts één waarneming, maar voldoende om een broedgeval te constateren: op 21.07 een wijfje met 2 juvenielen.

Schematische samenvatting van het aantal broedgevallen in de excursiegebieden van afd. Brugge;

	aantal broedpogingen	geslaagd	%	aantal juv.	gemid. per ko.
BELGIE	5 à 6	4 à 5	70-85	10-13	2,6
NEDERLAND	9	5	55	12	2,4

In totaal waren er dus 14 à 15 broedpogingen in ons excursiegebied (tussen Oostende en Braakman), 9 à 10 leverden juvenielen op. Dit is zo'n 65 %. In totaal vlogen 22 of 25 juvenielen uit (zie probleem van de Vrede), of 2,5 exemplaren per geslaagd broedgeval.

Grauwe kiek ♂

GRAUWE KIEKENDIEF - Circus pygargus L.-

door Filip Vanhee

Van deze kiekendiefsoort zijn er alleen waarnemingen uit het voorjaar. Bij alle waarnemingen gaat het om trekkende vogels. Opmerkelijk is dat er 5 waarnemingen op twee dagen werden gedaan. Dit was tijdens het uitzonderlijke trekweekend half mei.

<u>Waarnemingen:</u>	<u>10.05.</u>	1 m. NO	18.30	Zwarte Gat	-FV,LVR-
		1 w. TP	20.15	Dievegat	-FV,LVR-
	<u>14.05</u>	1 w. NO	15.30	De Vrede	-LVR-
		1 w. NO	16.50	Zwin	-LVR-
		1 w. NO	18.05	Zwin	-LVR-

WESPENDIEF - Pernis apivorus -

door Peter Devroye

De wespendif geeft soms problemen bij determinatie, verwarring met de buizerd is mogelijk. Daarom hier nog eens een overzicht van de belangrijkste kenmerken van de wespendif.

De wespendif heeft de groote van een buizerd, doch iets langere vleugels en een opvallende, vooruitstekende duifachtige kop, die een rechte hoek vormt met de voorrand van de vleugels. Die vleugels zijn in verhouding slanker dan van de buizerd, doch dit verschil is dikwijls onbetrouwbaar. De staart is betrekkelijk lang in vergelijking met een buizerd, maar juvenielen hebben soms nog vrij korte staarten. De gespreide staart lijkt minder rond dan bij de buizerd. De vorm van het staarteinde is echter een vrij twijfelachtig kenmerk, te wijten aan de slijtage van veren.

In het verenkleed zijn de verschillen met de buizerd:

- duidelijker en regelmatig gestreept
- meer uitgesproken donkere band langs achterrand van vleugels
- dit zijn echter niet steeds betrouwbare kenmerken!

De drie staartbanden zijn de beste kenmerken qua tekening.

Het silhouet:

- meer vooruitstekende kop
- slankere vleugels
- langere staart
- tragere elastischer vleugelslag
- in glijvlucht houdt de wespendif de arm van de vleugels recht-
hoekiger ten opzichte van het lichaam en de hand is meer naar
achteren gedrukt

Deze kenmerken hangen echter af van de windsterkte, bij sterke wind zijn deze kenmerken onbetrouwbaar.

Waarnemingen:

In het voorjaar van 1980 zijn er relatief veel wespendifen in onze streek waargenomen. De waarnemingen lopen van 12.05 tot 04.06. Tussen deze data werden 48 exemplaren waargenomen. 26, dit is meer dan de helft van deze wespendifen werden aan de 'Pereboom', langs de Diksmuide Heirweg waargenomen. Dit is te wijten aan het feit dat deze plaats aan de bossen ligt en bijna dagelijks bezocht werd tijdens de trekperiode.

Er zijn slechts 8 exemplaren van de 48 in de polder waargenomen. Er zijn 12 waarnemingen van 2-4 exemplaren samen. Daaruit blijkt dat wespendifen dikwijls met meerdere samen doortrekken.

Waarnemingen:Najaarstrek 1979:

Hier werd maar één waarneming gedaan nl.

15.07.79 : Ruddervoorde: 1 ex. jagend -LVR-

Voorjaarstrek 1980:

- <u>12.05</u>	: Weiden St-Lucaskliniek	1 ex.	ZO	LDQ,LA(p)	
<u>13.05</u>	: Diksmuide Heirweg-Peereboom	4 ex.	NO	17h-17.10	-LVR, JS-
<u>14.05</u>	: Diksmuide Heirweg -Peereboom	4 ex.	NO	14.30	-PD-
		6 ex.	NO	15.00	-PD-
	Zwin	2 ex.	NO	16.00	-PD-
	Hollandersgat St-Margriete	1 ex.	NO	11.00	-AA-
	Tussen St-Margriete en Oostburg	1 ex.	0	14.00	-AA-
<u>15.05</u>	: Diksmuide Heirweg -Peereboom	3 ex.	NO	11.15	-LVR-
		4 ex.	NO	11.50	-LVR-
	Zevenkerke	2 ex.	NO	13.10	-LVR-
		1 ex.	NO	13.14	-LVR-
	Biezenkreek	1 ex.			-FV,JS-
<u>16.05</u>	: Diksmuide Heirweg -Peereboom	2 ex.	NO	12.05	-LVR,JS-
		1 ex.	NO	12.25	-LVR,JS-
		1 ex.	NO	12.37	-LVR-
<u>17.05</u>	: Diksmuide Heirweg -Peereboom	1 ex.	NO	12.40	-LVR,JS-
		2 ex.	NO	12.53	-LVR-
		3 ex.	NO	15.53	-LVR-
<u>20.05</u>	: Diksmuide Heirweg -Peereboom	1 ex.	NO	16.45	-LVR-
<u>21.05</u>	: Zevenkerke	3 ex.	NO	15.35	-LVR-
	Bakkersdam (Oostburg)	1 ex.	TP	17.00	-AA-
<u>26.05</u>	: Hoeke Kleiputten	1 ex.	NO	15.10	-JzV-
<u>07.06</u>	: Hoeke Steenbakkerij	1 ex.	NO	13.57	-MS-
<u>04.06</u>	: Tillegembos	1 ex.	NO		-LVR-
<u>06.07</u>	: Tussen Nieuwerkerkse Kreek en Oostburg.	1 ex.	NO	17.10	-LVR-

- - - -

RODE WOUW - Mivus milvus - (10 wnm.)

door Peter Devroye

Waarnemingen 1979

1) Zomerwaarnemingen:

06.08.79: Weiden van Wenduine 1 ex. -JzV-

2) Broedgeval:

28.07: Polder ten Oosten van Hoofdplaat 1 ex. -FDS, LVR, AA, PI-
07.08: Braakman : 1 adult en 1 juveniel -FV, LVR, JS-
10.08: Braakman : 1 adult en 1 juveniel -FV, PD, LVR-
13.08: Braakman : 1 adult -FV, LVR, JS-

Uit deze waarnemingen mogen we besluiten dat er in het seizoen van 1979 een koppel rode wouw met succes heeft gebroed in de omgeving van de Braakman. Op 07.08 werd zelfs een ad. vogel waargenomen die een jong voedde. Dit gebeurde op een ruig terrein gelegen tegen de Westerschelde aan Paulinahaven. De biotoop van de Braakman (rietvelden, kreken, loofbos, naaldbos, akkers, weiden is trouwens goed geschikt voor deze soort.

Waarnemingen 1980

Hier beschikken we over enkele waarnemingen van voorjaarsstrek:

13.04 : Beisbroek 1 ex. NO -JS, MS-
 1 ex. NO -JS-
23.04 : Hoeke 1 ex. NO -LVR-
11.05 : Tillegghem 1 ex. O -PD-
18.05 : Oude Oostendse Steenweg
 1 ex. NO -MS-

ZWARTE WOUW -Milvus migrans- (8 wnm.)

door Peter Devroye

Voorjaarsstrek:

08.03 : Witte Molenstraat (St-Michiels) 1 ex. Z -LVR-
13.04 : Brugge Centrum 1 ex. NO 12.00 -ADB-
 Wingene 1 ex. NO 17.00 -BJN-
 Beisbroek 2x 2 ex. -JS-
 Oostkamp 1 ex. NO 18.00 -BJN-
04.05 : Varsenare 1 ex. NO -MS-
12.05 : Diksmuide Heirweg 1 ex. NO 17.45 -LVR-

Opmerkingen:

13.04 was een opvallende trekdag, er werden toen in het Brugse 2 rode wouwen en niet minder dan 7 zwarte wouwen waargenomen. Het was de datum van de fameuze roofvogeltrek langs de internationale dijk (Zwin). Daar werden in verhouding tot het totaal echter weinig wouwen gezien. Wouwen verkiezen eerder bosrijke trekroutes boven polders.

VISAREND -Pandion haliaetus L. - (4 wnm.)

door Filip Vanhee

De visarend is in onze streken een doortrekker. In het najaar 1979 zijn er geen waarnemingen, in het voorjaar werd de soort 4 keer gezien.

- 13.04 : Diksmuide Heirweg 1 ex. O 19.20 -FDS,MS-
- 01.05 : Fonteintjes 1 ex. NO 09.20
- 02.05 : Oostkerke -FDS,FV,LVR,SB,BC,KDB,JzV,AV- 1 ex. TP -JS-
- 14.05 : Zwarte Sluis 1 ex. ZO 18.10 -AA-

SLECHTVALK -Falco peregrinus Tun.- (3 wnm.)

door Filip Vanhee

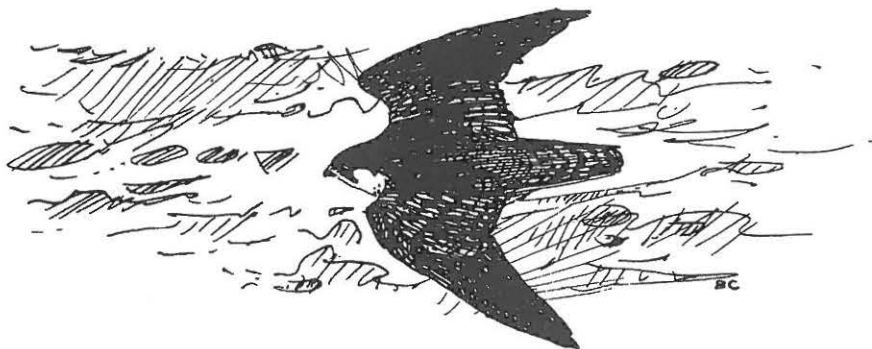
1) Winterwaarnemingen:

Eind december 1979 (nl. 31.12) , werd door LVR een adult exemplaar rond de Braakman waargenomen. Het was een overwinterend exemplaar dat door vele waarnemers in de streek werd gezien.

2) Doortrek :

Twee waarnemingen in het voorjaar.

- 02.05 : Platendijk (St-Margriete) 1 ad. -AA-
- 15.05 : Beisbroek NO 10.30 1 ad. -LVR-

ROODPOOTVALK -Falco vespertinus L.- (3 wnm.)

door Filip Vanhee

Er zijn in het totaal 3 trekwaarnemingen:

- 1 najaarswaarneming: 01.11: weiden Ramskapelle 1 m. -LVR-
- 2 voorjaarswaarnemingen: 10.05: Zwin 1 m. NO 20.30 -FV,LVR-
- 1 m. -MS-

SMELLEKEN -Falco columbarius-

door Filip Vanhee

Het smelleken is doortrekker zowel in het najaar als in het voorjaar. Op enkele plaatsen is het een overwinteraar.

1. Najaarstrek:

Het hoogtepunt van de najaarstrek ligt duidelijk rond eind oktober, begin november.

- <u>20.10</u> :	1 w.	Ramskapelle	W	-FV,FDS,LVR,JS-
- <u>31.10</u> :	1 w.	Ramskapelle	ZW	-FV,JS,MS-
- <u>26.10</u> :	1 w.	Diksmuide Heirweg	ZW	-FV,LVR,JS-
- <u>24.11</u> :	1 ex.	Blankaart		-KD-

2. Voorjaarstrek:

Vooraf de maanden april en mei zijn de doortrekmaanden bij uitsteking. Het valt ook op dat er veel doortrek is in het krekengebied (St-Kruis, De Ratte, Lieveleed).

februari en maart:

- <u>23.02</u> :	1 m.	Oostburg	NO	-LVR,FV-
- <u>05.03</u> :	1 w.	Lissewege	O	-LVR-
- <u>06.03</u> :	1 ex.	O T Br.		-JzV-

april:

- <u>08.04</u> :	2 w.	Biezenkreek	NW	-FV,FDS,LVR-
- <u>12.04</u> :	1 w., 1 m.	De Ratte	NW	-FV,PD,MPI,JS,LVR-
	1 ex.	Lieveleed	N	-FV,PD,MPI,JS,LVR-
- <u>13.04</u> :	1 w.	Lieveleed	NW	-FV,LVR-
- <u>30.04</u> :	1 m.	Lieveleed	NO	-FV,PD,JS,MS,LVR-

mei:

- <u>01.05</u> :	1 ex.	Oostendse Vaart	O	-FV-
	1 w.	Put Cloedt	NO	-LVR-
	1 w.	Zwin	NO	-LVR-
- <u>10.05</u> :	1 ex.	Zwarte Sluis	NO	-FV,LVR-
- <u>14.05</u> :	1 m.	Zwin	NO	-LVR-
- <u>15.05</u> :	1 ex.	Godsvlietkreek		-JS,FV-
- <u>18.05</u> :	1 m.	OTBrugge	NO	-MS-
- <u>29.05</u> :	1 m.	Oostendse Vaart	NO	-MS-
- <u>31.05</u> :	1 m.	Biezenkreek	NO	-LVR-

3. Overwinteringen:

a) Zwin en omgeving:

In het totaal werden hier 18 waarnemingen van één of meerdere smellekens gedaan, hoofdzakelijk bij de slaappleaats aan de Zwinbosjes en sporadisch aan de Dijk van de Vrede naar het Zwin.

Eerste waarneming: 20.10 : 1 w. Slaappleaats -FV,FDS,LVR-
 Laatste waarneming: 22.03 : 2 w. en 1 m. Slaappleaats
 -LS;FV,LVR-

Maximum kwamen er 4 exemplaren slapen:

02.11 : 1 m. 3 w. -FV,PD,LVR-
15.11 : 4 w. -FV,LVR,JS-
25.11 : 1 m. 3 w. -FV,JS-

Er kwam nooit meer dan 1 mannetje naar de slaappleats, en maximum 4 wijfjes.

b) Rond de Ratte en Oostburg:

02.01 : 1 w. -BJN olv FV-
12.01 : 1 m. De Liter -LVR,JS,FV-

c) Ramskapelle en omgeving:

Hier overwinterde waarschijnlijk 1 mannetje:

01.11 : 1 m. TP -LVR-
10.11 : 1 m. OTBr -LVR,FV-
16.01 : 1 m. OTBr -JS,LVR-
17.02 : 1 ex. OTBr -LDC-

d) Braakman en omgeving:

Mondelinge mededelingen van excursiegangers uit de streek leerden ons dat hier zeker een wijfje overwinterde.

02.03 : 1 ex. OT achter de Braakman -LVR,FV-

e) St-Jan-in-Eremo en omgeving:

18.12 : 1 ex. Leopoldskanaal -AA-
30.01 : 1 m. Boerekreek -AA-

f) St-Anna-Ter-Muiden en omgeving:

02.01 : 1 w. -BJN olv FV-
30.01 : 1 w. -JS-

Deze twee waarnemingen kunnen echter ook duiden op overwinteraars rond het Zwin, daar deze plaats er niet zo ver van verwijderd is.

BOOMVALK -Falco subbuteo L.-

door Filip Vanhee

De boomvalk is in onze excursiegebieden zowel doortrekker als broedvogel.

1) Broedgevallen:

a) Diksmuide Heirweg :

De exemplaren werden voor het eerst gezien op 02.05. Vanaf die datum werden ze het gehele voorjaar en broedseizoen waargenomen. Half augustus werden de juvenielen gezien, waarschijnlijk waren er 3.

b) Beisbroek:

De boomvalken werden hier voor het eerst rond eind mei waargenomen. Gedurende gans de broedperiode werden ze regelmatig gezien. Half augustus werd het uitvliegen van de jongen vastgesteld: 2 exemplaren.

2) Trekwaarnemingen:

Langs de kust is er sterke trek van boomvalken. Vooral in de Fonteintjes werden veel vogels waargenomen. Daar alleen werden 9 verschillende exemplaren gezien. De belangrijkste doortrekperiode is wel van half april tot half mei. Bij de waarneming van 15 juni is er de vraag of het hier nog een doortrekkend exemplaar is of één van de exemplaren die in de omgeving broedden.

a) Najaarstrek:

<u>03.09</u>	:	1 ex.	Zwin	-FDS-
<u>07.09</u>	:	1 ex.	Vijverhoflaan	-JD-
<u>08.09</u>	:	1 ex.	Ramskapelle	-FDS-
<u>09.09</u>	:	1 ex.	Ramskapelle	-FDS-
<u>21.10</u>	:	1 ex.	Tilleghem	-JD-

b) Voorjaarstrek:

<u>12.04</u>	:	3 ex.	Fonteintjes	18.00, 18.05, 18.17	-FDS-
<u>13.04</u>	:	1 ex.	Fonteintjes	10.50	NO -FDS, BC, KDB-
		1 ex.	Wingene	14.50	NO -BJN olv LDq-
		1 ex.	Wingene	17.20	-BJN olv LDq-
		1 ex.	Tilleghem		-PK-
<u>15.04</u>	:	1 ex.	Tilleghem	20.10	-LVR-
<u>26.04</u>	:	1 ex.	Speye	17.30	-JzV-
<u>01.05</u>	:	1 ex.	Fonteintjes	08.50	NO -JzV, AV-
		1 ex.	Zwin	16.25	NO -LVR-
<u>02.05</u>	:	1 ex.	Fonteintjes	06.45	NO -PD, LVR-
		1 ex.	Lissewege		NO -MS-
		1 ex.	Fonteintjes	08.50	NO -LVR, PD, JS-
		1 ex.	Zwinbosjes		-JD-
		1 ex.	Zwarte Polder		NO -BC-
<u>04.05</u>	:	1 ex.	Damse Vaart	19.00	NO -FDS, LT-
<u>07.05</u>	:	1 ex.	Snellegem	19.45	NO -LVR-
<u>08.05</u>	:	1 ex.	Fonteintjes	06.48	NO -LVR-
<u>10.05</u>	:	1 ex.	Godsvlietkreek		NO -FV, LVR-
<u>12.05</u>	:	1 ex.	Witte Molenstr.	21.10	NO -LVR-
<u>13.05</u>	:	1 ex.	Braakman		-AA-
<u>15.05</u>	:	1 ex.	St-Kruis		NO -FV, JS-
		1 ex.	Fonteintjes	06.50	NO -JzV-
<u>27.05</u>	:	1 ex.	Hoofdplaat	13.50	NO -LVR-
<u>15.06</u>	:	1 ex.	Tilleghem		-LVR-

De velduil (Asio flammeus) in het winterhalfjaar 1979-1980

door Frank De Scheemaeker
Stefaan Brinkman

In het totaal werden 49 waarnemingen van de velduil verricht, waarbij 70 exemplaren werden gezien. Er zijn drie belangrijke overwinteringsplaatsen: het Opgespoten Terrein Brugge, de weiden rond Ramskapelle en de Braakman en omgeving. Verder beschikken we over een 20-tal losse waarnemingen.

1) Overwinteringsgebieden:

a) Opgespoten Terrein Brugge:

Een eerste exemplaar werd waargenomen op 01.11, de laatste waarneming werd gedaan op 08.03. De ganse periode was er één exemplaar aanwezig, uitgezonderd op 17.02 en 01.03 wanneer 2 exemplaren gezien werden.

In het totaal werden er 15 waarnemingen gedaan van LVR,JS,JD, LDC, BJN olv FDS, FT , waarbij 17 ex. werden gezien.

b) Ramskapelle en omgeving:

Een eerste exemplaar werd gezien op 14.10; het laatste op 08.03. In november en december waren 2 exemplaren aanwezig. De vorstinval van midden januari dreef het aantal op tot 4 à 5. ex. op oa 13.01. Daarna bleven 2 à 3 ex. tot 06.02. Vanaf dan werd terug telkens 1 ex. gezien. Er volgde nog 1 uitschieter op 04.03: 3 ex., wat mogelijks al aan terugtrek te wijten is. In Ramskapelle waren er 18 waarnemingen, met een totaal van 34 exemplaren door: LVR,FV,JS,BJN olv AA,BJN olv FDS,FT,PD.

c) Opgespoten Terrein Braakman:

Op 02.12 waren 2 ex. aanwezig. Op 02.03 werd de velduil er voor de laatste keer gezien. In de periode ertussen werden telkens 1 of 2 exemplaren waargenomen. In het totaal 6 waarnemingen met een totaal van 8 exemplaren door: BJN olv FV,LVR,PD,JS,FVHo.

d) Paulinahaven:

Dicht bij de Braakman ligt Paulinahaven. Ook daar overwinteren wellicht enkele exemplaren (of het zijn deze van de Braakman):

02.01: 1 ex. BJN olv FV

23.02: 3 ex. FV,LVR

Najaarstrek:

<u>16.09.79</u>	: 1 ex. Oude Muur Zeebrugge	ZW	-BJN olv LDq-
<u>17.10.79</u>	: 1 ex. Fonteintjes	NO	-LVR,JS,MS-

Voorjaarstrek:

<u>05.04</u>	: 1 ex. Hoeke Steenbakkerij	TP	-FV,PD-
<u>07.04</u>	: 1 ex. Hoeke Steenbakkerij	TP	-JS,MS,LVR-

Losse waarnemingen:

<u>19.01</u>	: 1 ex. Kanaaltje Retranchement	-LVR,JS-
<u>26.01</u>	: 2 ex. Kanaaltje Retranchement	-LVR-
<u>15.11</u>	: 1 ex. Zwinnebosjes	-FT,JV-
<u>02.03</u>	: 1 ex. Tussen Ratte en Draaibrug	-FV,LVR-

KERKUIL -Tyto alba Scop.-

<u>11.11.1979</u>	: 1 ex. Witte Molenstraat St-Michiels	-LVR-
<u>05.05.1980</u>	: 1 ex. St-Jan-in-Eremo (dorp)	-AA-

De kerkuil broedt in verschillende kerktorens in de omgeving o.a. te St-Laureins en Watervliet. Ook in de Brugse polders moet de soort zeker nog broeden (Oostkerke oa), deze gegevens werden echter niet voldoende doorgegeven.

RUIGPOOTBUIZERD -Buteo lagopus Pont.-

<u>15.11.1979</u>	: 1 ex. Weiden van Ramskapelle	-FV,LVR,JS-
<u>21.11.1979</u>	: 1 ex. Zwin	-LVR-

HAVIK -Accipiter gentilis Brehm.-

Eén zekere waarneming: 21.12.79: 1 ex. te Damme -EK-

WATERRAL -Rallus aquaticus L. -

door Anny Anselin

De meeste waarnemingen van deze ralachtige gebeuren aan de hand van de roep van het mannetje. Tijdens de periode half april-half mei zou deze roep (baltsroep) bijna zeker op een broedgeval duiden.

a) Broedgevallen:

- Godsvlietkreek: De 4 aprilwaarnemingen en de 3 meiwaarnemingen zouden wijzen op 1 à 2 koppels. De eerste water-
ral werd gehoord op 08.04, de laatste op 31.05.
-FDS, LVR, FV, PD, JS-
- Zwarte Gat: Mogelijk broedgeval: twee waarnemingen van
roepende mannetjes op 02.05 en 15.05. -FV, JS-
- Molenkreek St-Margriete: Broedgeval, duidelijke baltsroep
op 27.04 -AA-
- Lieveleed: Hier 1 koppel: 3 waarnemingen in april, steeds
roepende mannetjes. -FDS, LVR, FV, PD-

b) Overige waarnemingen:

- Biezenkreek: 1 roepend ex. op 23.04 -FV, PD-
- Ratte : 1 roepend ex. op 30.12 -LVR- overwinteraar
- Kleine Keigaarde: 1 roepend ex. op 05.07 -LVR-
- Valeiskreek: 1 roepend ex. op 26.05 -FDS, LVR-
- O.T.Brugge: 1 ex. op 05.03 -LVR- overwinteraar
- Fonteintjes: 1 roepend ex. op 08.05 -LVR, Marc Peeters-

PORSELEINHOEN -Porzana porzana L.-

Een waarneming van een roepend mannetje op 10.05 aan de Biezenkreek.
-FV, LVR-

OOIEVAAR - Ciconia ciconia L.

07.04 : 1 ex. NO Zwarte Sluis -LVR,JS,MS-
 07.04 : 1 ex. zonder ring (wild ex.?) Hoeke steenbakkerij
 -FV,LVR,FDS,JS,MS-
 08.04 : idem
 15.05 : 2 ex. ZO Valeiskreek -FV,JS-

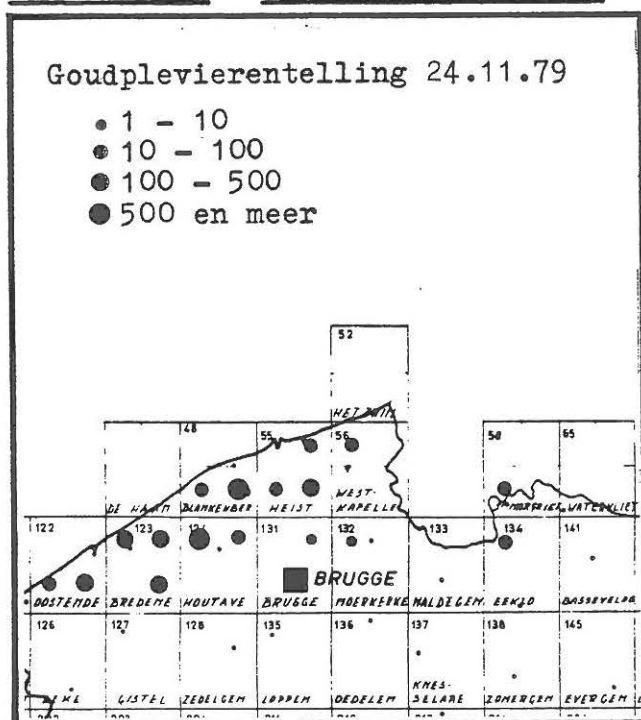
KRAANVOGEL - Grus grus L.

14.04 : 10 ex. NO Fonteintjes -PD-

Een opmerkelijke wnm. voor de streek op 26.10 in de Assebroekse Meersen : 23 kraanvogels pleisterend in wei (13u15)! -P.Geldhof-

GOUDPLEVIER - Pluvialis apricaria

door Jan Desmet

Aan deze telling werd in het Brugse meegewerkt door LVR, AA, FDS en PaL.

Er werden goudplevieren geteld te :

Koolkerke: 3+10 ex. wei
 Damme e.o. : 5+12+57 ex. wei
 Westkapelle-Knokke : 70 ex.
 Ramskapelle polder : totaal 339
 Duinbergen : 11+4 ex.
 Stalhille : 50+30+150+500ex.

De spreiding werd op nevenstaande kaart aangebracht.

Een uitgebreid verslag verscheen in de Wielewaal 46(10): 327-330 : Resultaten van de goudplevierentelling in België, november 1979.

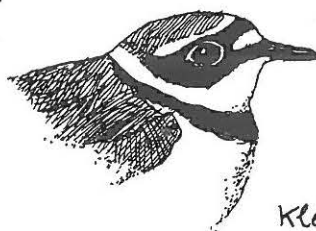
BONTBEKPLEVIER - Charadris hiaticula L.

Eén broedgeval 1980 ts. Paulina en No1.

06.07 : 1 ad. + 1 juv. -LVR-

KLEINE PLEVIER - Charadrius dubius S.

06.02 : 3 ex. O.T.B.R. -LVR-

Kleine Plevier.

STRANDPLEVIER - Charadrius alexandrinus L.

1980 : 10 broedp. in het Zwin -GBu-

SNIPPEN - Scolopacidae
e.a.

Voor de periode 80/81 vragen we alle gegevens van :

watersnip : concentraties van méér dan 20 ex.

poelsnip : àlle gegevens

bokje : idem

houtsnip : idem

De gegevens voor 79/80 zijn té onvolledig.

Zelfde vraag voor :

wulp : àlle waarnemingen (slaaptrekkers, trekkers, foera-
gerend)

regenwulp : pleisterende ex. buiten de polder

grutto : voorname concentraties, broedgevallen 1981

rosse grutto : alle waarnemingen

witgatje : grote groepen, wintermeldingen

bosruiter : àlle gegevens

oeverloper : ex. in winter, doortrekpieken

alles van tureluur, zwarte ruiter, groenpootruiter, poelruiter,
alle strandlopers, kemphaan, kluut, steltkluut, franjepoten en
griel.

De volledige uitwerking van het partim 'steltlopers' komt in
handen van P. Meire.

KLEINE STRANDLOPER - Calidris minuta L.

07.10 : 14 ex. O.T.B.R. -BJN-LDq-

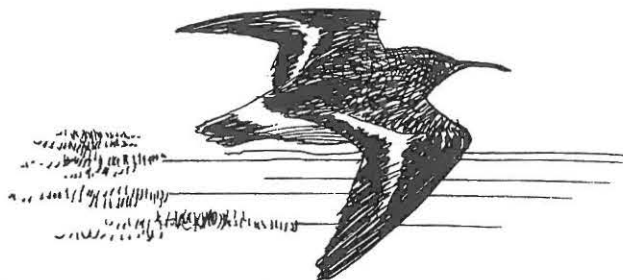
13.10 : 4 ex. O.T.B.R. -LVR,FV-

21.10 : 6 ex. binnenhaven Zeebrugge -FDS-

01.11 : 3 ex. Zwin

KROMBEKSTRANDLOPER - Calidris ferruginea P.

20.05 : 20 ex. in het Zwin -GBu-

STELTKLUUT - Himantopus himantopus L.

21.11 : 1 ex. NW dijk Zwin-De Vrede -LVR-

23 tot 26.05 : 2 ex. Zwin -GBu-

VAAL STORMVOGELTJE - Oceanodroma leucorhoa V.

14.10 : 1 ex. ZW O.M.Z. -LVR-
01.11 : 1 ex. ZW Zwin 14u53 -LVR-

STORMVOGELTJE - Hydrobates pelagicus L.

15.09 : 1 ex. ZW O.M.Z. 10u48 -FV,LVR,JS,MS-
10.11 : 1 ex. ZW idem 11u00 -FDS,FV,PD,LVR-

Vermelden we nog de wnm. van een stormvogeltje spec. op
31.10 : 1 ex. ZW O.M.Z. -FV,JS,MP1-

NOORDSE PIJLSTORMVOGEL - Puffinus puffinus B.

14.09 : 1 ex.	ZW	Heist 17u20	FDS,JD,PaL
20.09 : 1 ex.	ZW	Heist 14u53	FDS
2 ex.	ZW	idem 17u19	FDS,PaL
1 ex.	ZW	idem 19u10	FDS,PaL e.a.
14.10 : 1 ex.	ZW	O.M.Z.	LVR
01.11 : 2 ex.	ZW	Zwin	LVR

Het gaat hier telkens om de ondersoort *Puffinus p. puffinus* B.

GRAUWE PIJLSTORMVOGEL - Puffinus griseus G.

20.09 : 1 ex. ZW Heist 18u01 -FDS,PaL e.a.-
14.10 : 25 ex. ZW O.M.Z. ts. 07u00-10u00 -LVR-

NOORDSE STORMVOGEL - Fulmarus glacialis auduboni B.

14.09 : 1 ex. lichte faze Heist ZW 17u40 -FDS,PaL,PeL-
20.09 : idem 14u20 -FDS-
30.09 : 1 ex. ZW O.M.Z. -LVR-

GROTE JAGER - Stercorarius skua B.

15.09 : 3 ex. ZW 07u20+07u40+08u59 O.M.Z. -FDS,PeL,FV,MS,JS,LVR-
 1 ex. ZW 15u26 O.M.Z. -FDS,PK,JG-
 20.09 : 1 ex. ZW 16u48 Heist -FDS-
 30.09 : 1 ex. NO -LVR-
 10.11 : 1 ex. ZW 10u21 O.M.Z. -FDS,FV,LVR,JS-

MIDDELSTE JAGER - Stercorarius pomarinus T.

15.09 : 1 subad. ZW 10u15 O.M.Z. -FDS,FV,JS,LVR,PeL-
 1 ad. lichte faze ZW 10u30 O.M.Z. -idem-
 14.10 : 1 ad. lichte faze ZW O.M.Z. -LVR-

KLEINE JAGER - Stercorarius parasiticus L.

05.09 : 1 ex. ZW 08u25 O.M.Z. -FDS,PaL-
 1 ex. ZW ? O.M.Z. -FV-
 15.09 : 4 ad. donkere faze ZW ts. 07u20-11u30 O.M.Z.
 -FDS,FV,JS,MS,LVR,PeL-
 16.09 : 1 ad. donkere faze ZW 08u30 O.M.Z. -FDS,FV,LVR,PaL,PeL e.a.-
 10.11 : 2 juv. ZW 10u23+10u35 O.M.Z. -FDS,FV,JS,LVR-

Vanaf 02.09 t.e.m. 11.11 (op 19 verschillende data) werden in totaal 74 ongedetermineerde jagers waargenomen, w.o. 70 'miki' (kleine of middelste jager).

Al deze waarnemingen werden ter aanvulling doorgespeeld aan PaL BJN-Heist.

Vooraf op 15.09 werd behoorlijk wat jagertrek ZW vastgesteld, 38 ex. ts. 07u20-17u00 -FDS,PeL,PK,JG-

GROTE BURGEMEESTER - Larus hyperboreus G.

31.10 : 1 ex. ZW O.M.Z. -FV,JS,MPi-
 25.05 : 1 ex. Zwin -GBu-

ZWARTKOPMEEUW - Larus melancocephalus T.

Eén broedgeval in het Zwin 1980, 1 k. + 1 juv.

Op 10.05 1 ad. Zwin -JS,PD-

02.03 : 1 ex. Fonteintjes -BJN-JzV-

DRIETEENMEEUW - Rissa tridactyla L.

02.09 : 1 juv. + 1 ad. ZW -LVR-
 29.09 : 1 ad. NO -LVR,PaL-
 30.09 : 1 ad. + 1 juv. ZW -LVR-
 10.10 : 1 ad. NO -LVR-
 31.10 : 3 ex. ZW -FV,JS-
 10.11 : 1 juv. ZW -FV,LVR,JS,FDS-
 11.11 : 153 (53 juv.) ZW ts. 08u00-09u30 -FV,FDS,LVR,JS,PaL-
 Alle wnm. verricht op de O.M.Z.

BROEDGEVALLEN MEEUWEN & STERNS
ZWIN 1980

Zilvermeeuw	15 p.
Stormmeeuw	2 p.
Zwartkopmeeuw	1 p.
Kokmeeuw	4.850 p.
Visdief	291 p.

ZWARTE STERN - Chlidonias niger L.

In het voorjaar forse doortrek. We kregen evenwel geen waarnemingen binnen. Voor de periode 80/81 vragen wij alle gegevens op, met uitzondering van de zeetrekellingen.

04.05 : 350 ex. in het Zwin -GBu-

LACHSTERN - Gelochelidon nilotica G.

19&20.06 : 2 ex. Zwin -GBu-

30.09 : 1 ex. winterkleed (ook roepend) O.M.Zeebrugge -LVR-

DWERGSTERN - Sterna albifrons P.

02.09 : morgen : 3 ex. O.M.Z. -LVR,JS,FDS-
avond : 54 ex. idem trek ZW

03.09 : 2 ex. Zwin -FV-

05.09 : 44 ex. idem

5 ex. zeetrek ZW Zwin -FV-

08.09 : 15 ex. Paulinahaven -FV,LVR,JS,MS-

13.09 : 12 ex. Nr.1-Paulinahaven -FV-

15.09 : 1 ex. O.M.Z. -LVR-

29.09 : 1 ex. trek NO O.M.Z. -LVR-

01.05 : ca. 10 ex. Zwin -LVR-

03.05 : 15 ex. NO Nr.1 -AA-

04.05 : zeedijk Nieuwvliet 4 ex. ts. 16u00-17u00 -BJN-FV-

10.05 : zeedijk Zwarte Gat 10 ex. NO -FV,LVR-

1 ex. NO Zwin -PD,JS-

31.05 : 21 ex. Paulinahaven en 12 ex. Breskens -LVR-

06.07 : 67 ex. ts. Paulinahaven-Nr. 1 -LVR-

GROTE STERN - Sterna sandvicensis L.

Najaarstrek 1979 :

02.09 : morgen : 46 ex. O.M.Zeebrugge -JS,FDS,LVR-
avond : 15 ex. ZW idem

04.09 : 11 ex. ZW Zwin -FV-

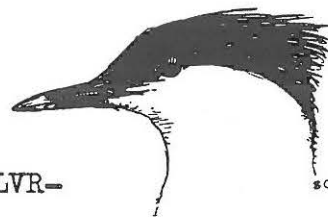
05.09 : 49 ex. ZW 08u58-11u54 O.M.Z. -FV-

5 ex. ZW 17u00-18u00 zeetrek Zwin -FV-

08.09 : 2 ex. Paulinahaven -FV,LVR,JS,MS-

12.09 : 7 ex. zeetrek Zwin -idem-

13.09 : 1 ex. Nr.1-Paulinahaven -FV-

15.09 : 34 ex. ZW avond O.M.Z. -FV,LVR-
 6 ex. O.M.Z. 08u10-11u14 trek ZW -FV,LVR,JS,MS-
 16.09 : 21 ex. O.M.Z. 08u00-10u30 -FV,LVR-
 23.09 : 4 ex. Zwin -FV,LVR-
 6 ex. ZW O.M.Z.? -FV,LVR-
 26.09 : 1 ex. ZW O.M.Z. -FV,LVR,JS-
 29.09 : 1 ex. NO O.M.Z. -PaL,LVR-
 30.09 : 24 ex. ZW O.M.Z. -LVR-
 06.10 : 3 ex. ZW O.M.Z. 08u15-10u05 -FV,PD,JS,LVR-

Voorjaarstrek 1980 :

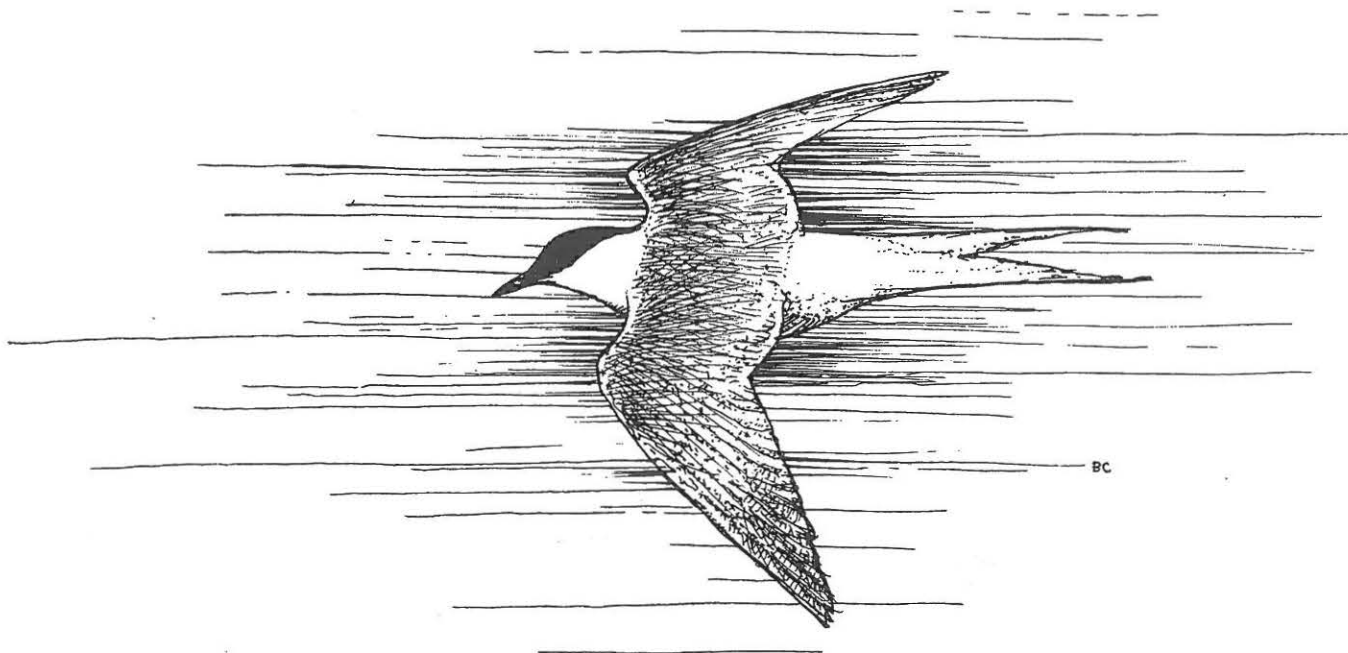
05.04 : 2 ex. NO Zwin -LVR-
 03.05 : 10 ex. No.1 -AA-
 08.05 : 7 ex. NO Fonteintjes -LVR-
 13.05 : 2 ex. W Paulinahaven -AA-

Zomerwaarnemingen 1980 :

26.06 : 1 ex. Passageule-Zwin -FV,FDS,LVR-
 30.06 : 2 ex. Zwin -LVR-
 06.07 : 1 ex. Paulinahaven -LVR-

Opmerkingen : -voor 80/81 vragen wij alle inlandse waarnemingen van visdief - Sterna hirundo L. (putten, streek Lapscheure-Hoeke enz.).

-de gegevens uit het Zwin putten wij uit een artikelje van GBU in 'Het duimpje' 6(3): 28-29 : Nieuws van het Zwin 22 juni 1980.

JAN VAN GENT - Sula bassana L.

door Michel Seys

05.09	:	1	juv.	ZW	ts. 09u00-12u00	O.M.Z.	FV
		1	juv.	ZW	14u15	Fonteintjes Zeebrugge	FDS
16.09	:	2	ad.	ZW	08u00	O.M.Z.	FDS, PK, JG
03.10	:	2	juv.	ZW	15u14 en 16u02	O.M.Z.	LVR, JS
06.10	:	1	ad.	ZW	07u38	O.M.Z.	LVR
		4	juv.	NO	ts. 08u35-09u05	O.M.Z.	LVR, FV, JS, PD, PaL
21.10	:	2	juv.	NO	11u44		FDS
02.11	:	1	ad.	ZW	08u20		FDS, PaL
04.11	:	1	juv.	ZW	13u26		FDS
31.12	:	1	ad.	-	Put Roksem, ter plaatse		PI, FDS

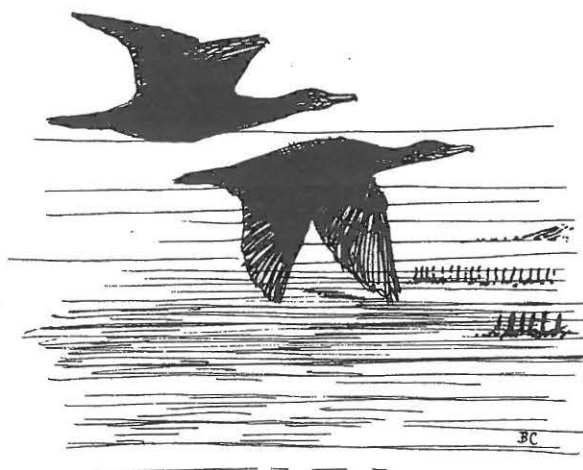
Jan van Genten worden niet zo veel gezien aan onze kust, wellicht vliegen ze daarvoor te ver uit de kust. De meeste ex. zijn juvenielen (11 op de 16 ex.). Er is één winterwaarneming van een vermoedelijk afgedwaald ex. op de put van Roksem. In het voorjaar van 1980 zijn weerom geen Jan van Genten gezien.

AALSCHOLVER - Phalacrocorax carbo L.

door Michel Seys

02.09	:	19	ex.	ZW	O.M.Z. 08u15		FDS
08.09	:	1	ex.	NO	18u00	Heist	FDS
12.09	:	1	juv.	-	kleiputten	Hoeke	FV, LVR, JS, MS
13.09	:	5	ex.	ZW	ts. N°1-Paulinapolder	Ned.	FV
15.09	:	1	ex.	ZW	17u30	Heist	FDS
16.09	:	6	ex.	ZW	08u42	O.M.Z.	FV, LVR, FDS
		27	ex.	ZW	09u35	idem	idem
17.09	:	1	ex.	ZW	18u10	idem	FDS
22.09	:	1	ad. 1 juv.	NO	O.M.Z.		JS, PD, LVR, FV
		1	ad.	ZW	idem		idem
29.09	:	1	ad.	NO	09u45	O.M.Z.	LVR, PaL
02.11	:	8	ex.	ZW	O.M.Z.		FDS, PaL, ThD
		6	ex.	ZW	idem		idem
04.11	:	1	ex.	NO	idem		AA, KD, FDS, LT
25.11	:	1	ex.	ZW	O.T.B.R.		FV, JS
01.12	:	1	juv.	-	Roksem		FDS, FV
02.12	:	1	juv.	-	Vijverhof, namiddag		JD
03.12	:	1	juv.	-	idem, voormiddag		JD
30.12	:	1	ex.	-	Braakman	Ned.	LVR
02.03	:	1	ex.	-	idem		FV, LVR
16.03	:	3	ad.	-	put Roksem		BJN-FDS
22.03	:	1	ex.	-	put Blauwe Toren		MS
		29	ex.	NO	18u50	Diksm. Heirweg St.-Andr.	FDS, MS, MaS
		29	ex.	NO	19u00	put St.-Pieters	JzV
		8	ex.	NO	Zwinnebosjes	Knokke	FV, LVR, JS
30.03	:	3	ex.	NO	16u45	Nieuwvliet zee Ned.	BJN-FV
01.04	:	44	ex.	N	18u45	St.-Michiels B'park	PK
04.04	:	2	ex.	NO	13u15	Ramskapelle	FDS
08.04	:	26	ex.	NO	14u35	De Ratte, ts. Aardenburg en Oostburg Ned.	FDS, LVR, FV
11.04	:	1	ad.	O	11u10	Stierskreek Ned.	LVR, JS
12.04	:	11	ex.	N	09u20	Fonteintjes Zeebrugge	FDS
		5	ex.	NO	18u32	idem	FDS
		15	ex.	NO	19u00	idem	FDS
13.04	:	5	ex.	NO	10u55	idem	BC, FDS
28.04	:	3	ex.	N	Molenkreek	O.Vl.	AA
02.05	:	4	ex.	NO	09u20	Fonteintjes	LVR, PD, MS
		1	ad.	NO	10u07	idem	idem

03.05	: 1 ex.	-	Braakman	AA
04.05	: 5 ex.	-	Nieuwvliet zeedijk Ned. 16u50	BJN-FV
10.05	: 3 ex.	NO	Fonteintjes 08u10	MS,PD,JS
	2 ex.	NO	idem 10u23	idem
	12 ex.	NO	idem 11u03	idem
17.05	: 3 ex.	NO	O.T.B.R. 14u45	JzV,AV,PD,JS
27.05	: 3 ad.	-	Paulinahaven Ned.	LVR
28.05	: 1 ex.	NO	Zwin 16u00	BJN

Wat de najaarstrek betreft, was september de beste maand met 61 ex. in 10 dagen en november met 16 ex. in 3 dagen. In oktober zijn geen aalscholvers gezien. De tellingen op de O.M.Z. werden telkens in de morgen verricht (ca. 05u00 tot soms 12u00) én in de late namiddag. Er zijn enkele winterwaarnemingen, waarbij 1 juv. twee dagen pleisterde op het Vijverhof te St.-Michiels, rustend op de fonteinvlotter. In het voorjaar '80 werden juist 190 verschillende ex. geteld, dus bijna driemaal zoveel als in '79. Waarschijnlijk ligt dit aan het betere weer, ofwel werd door meerdere mensen op meer plaatsen geteld. Van de 190 ex. zijn er 112 in april, 44 in maart en 34 in mei, wat erop wijst dat april het hoogtepunt vormde in de voorjaars-

trek '80. Soms werden dezelfde ex. met enig tijdsverschil op een andere plaats gesignaleerd, zoals op 22.03. In tegenstelling tot het najaar '79 werden de meeste vogels nu in het binnenland waargenomen, waarschijnlijk belemmerd door de sterke noordenwind en zo naar het binnenland gedreven. Aalscholvers trekken het liefst in min of meer kleine groepen (van 2 tot zelfs ca. 40 ex.à).

BLAUWE REIGER - Ardea Cinerea L.

21.02 : 55 ex. op O.T.B.R. -LD-

PURPERREIGER - Ardea purpurea L.

door Michel Seys

12.04	: 1 ex.	NO	O.T.B.R. 11u00	MS
	1 ex.	NO	Zwin 17u55	JzV
13.04	: 2 ex.	NO	Fonteintjes 09u05	FDS,KDB,BC
14.04	: 3 ex.		idem 08u00+09u05+10u10	GS
17.04	: 1 ex.	tp	Boerekreek O.Vl.	AA
26.04	: 1 ex.		kreekje Middelburg O.Vl.	LVR
27.04	: 1 ad.		Zwaenhoek Oudenburg	BJN-JzV
01.05	: 1 ex.	NO	Zwin 16u43	LVR
	2 ex.	NO	Fonteintjes 08u30+09u00	FDS,FV,SB,BC,JzV,...
02.05	: 1 ex.	NO	Damse Vaart 21u27	MS,JV,MS,FDS
	2 ex.	NO	Fonteintjes 07u10	LVR,PD,MS
04.05	: 1 ex.	NO	Zwarte Gat Oostburg Ned.	BJN-FV
07.05	: 1 ex.	tp	Speien Brugge	MS

08.05	: 1 ex.	NO	Fonteintjes 08u20	LVR
10.05	: 1 ex.	NO	Nieuwvliet dijk Ned. 15u15	FV, LVR
	1 ex.	-	Zwarte Gat Oostburg Ned.	FV, LVR
	2 ex.	NO	Zwin 20u43+2045	idem
	1 ex.	NO	Fonteintjes 08u44	PD, JS, MS
14.05	: 5 ex.	NO	Zwin 16u22+16u37+17u30+19u27 +19u48	LVR
	2 ex.	NO	Diksm. H. St.-Andries	FV
15.05	: 1 ex.	NO	idem 10u17	LVR
17.05	: 1 ex.	NO	Gistelstw. St.-Andries 18u57	MS
18.05	: 1 ex.	NO	Pathoekeweg Brugge 21u20	MS
20.05	: 1 ex.	NO	Veemarkt St.-Michiels	LVR
21.05	: 1 ex.		Diksm. H. St.-Andries 16u10	LVR

Dit jaar was zeker schitterend voor purperreigers, met 34 ex. In mei werden 25 ex. gezien, in april 9. Enkele malen trokken purperreigers over de bossen van St.-Andries-St.-Michiels, iets wat anders niet zo gauw voorvalt, daar ze een voorkeur geven aan de polders. Géén waarnemingen uit het najaar '79.

KLEINE ZILVERREIGER - Egretta garzetta L.

Op 14 en 15.05 verbleef 1 ad. in broedkleed op het O.T.B.R. Waarnemingen van MS, JzV, JD en LD.

KWAK - Nycticorax nycticorax L.

05.09 : 1 juv. put Dujardin Knokke -FV-
10.05 : 1 ad. Dievegatkreek Knokke overvl. NO -FV, LVR-
25.05 : 1 ad. Hoeke Damse Vaart -BJN olv LDq-

Er dient rekening gehouden met de talrijke kwakken die in het Zwin werden losgelaten.

WOUDAAPJE - Ixobrychus minutus L.

In 1980 opnieuw 1 broedp. in de Fonteintjes. Waargenomen oa. op 22.06 -AA, ADB-.

ROERDOMP - Botaurus stellaris L.

Géén winterwnm.

Mogelijk broedgeval in de Braakman Ned., oa. 1 k. op 27.05 -LVR-

LEPELAAR - Platalea leucorodia L.

door Michel Seys

03.09	: 3 ex.	tp	Zwin	FV
04.09	: 3 ex.	tp	Zwin	FV
05.09	: 3 ex.	tp	idem	LVR, JS, PD
14.09	: 3 juv.	tp	idem	FDS, JD, PaL

30.03	:	2 ad.	NNO	Zwinnebosjes Knokke	18u40	BJN-FV
12.04	:	8 ad.	NO	Fonteintjes	18u45	FDS
13.04	:	5 ex.	NO	idem	07u02	FDS
01.05	:	4 ex.	NO	Zwin	15u20	LVR
02.05	:	4 ex.	NO	Fonteintjes	06u40	LVR, PD
		2 ex.	NO	idem	08u17	LVR, PD, MS
11.05	:	3 ad.	NO	Fonteintjes	09u05	FDS
14.05	:	3 ex.	NO	idem	08u50	FDS
15.05	:	2 ad.	tp	O.T.B.R.	06u00 tot 11u00	JzV, JD
26.06	:	1ad1juv.		t.p. O.T.B.R.	11u29 tot 12u05	MS
29.06	:	2ad1juvtp		De Vrede Knokke	ca.11u50	BJN
30.06	:	idem	tp	idem		LVR

Meerdere pleisterende lepelaars
worden waargenomen op ondiepe
plassen of op het opgespoten
terrein Brugge waar ze hun voed-
sel bijeen zoeken.
De lepelaars trekken overwegend
in groep(jes).

OEVERPIEPER

-Anthus spinoletta littoralis-

door Luc Vanrie

Uitgezonderd de waarnemingen langs de Westerschelde, zijn alle gegevens afkomstig uit het najaar. Alle hebben betrekking op doortrek, uitgenomen de 2 waarnemingen van Zeebrugge uit de tweede helft van oktober:

a) Waarnemingen van doortrek:

16.09 : Oude Muur Zeebrugge 1 ex.
 25.09 : Opgespoten Terrein Brugge 3 ex.
 26.09 : O.M.Z. 2 ex.
 29.09 : O.M.Z. 2 ex.
 30.09 : O.M.Z. 2 ex.
 07.10 : O.T.Br. 1 ex.

b) Najaarspleistering:

21.10 : Binnenhaven Zeebrugge 2 ex.
 28.10 : O.M.Z. 1 ex.

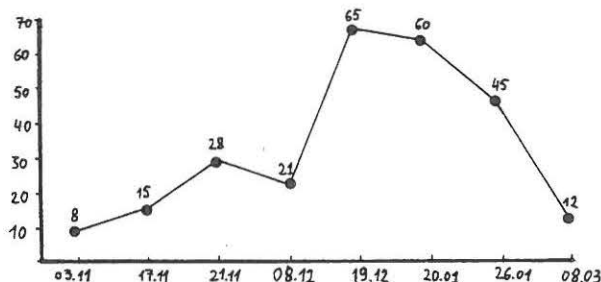
In totaal waren er 8 waarnemingen met 14 exemplaren.

FRATER

-Carduelis flavirostris L.-

door Luc Vanrie

Alle waarnemingen van deze soort, langs de Westerschelde, werden in een afzonderlijk verslag over dit gebied uitgewerkt. De meeste waarnemingen van fraters komen uit het Zwin. De waarnemingen van november en december zullen hoger liggen dan de waarnemingen doen vermoeden. In november gingen we 3 x, in december 1 maal en in januari 3 maal naar dit gebied en zagen er fraters. Eén waarneming komt van de Zwarte Polder uit de maand februari. In maart werd nog 1 maal een groep fraters gezien aan het Zwin door Peter Sys.

a) Waarnemingen Zwin:b) Waarnemingen elders:

10.02: 21 exemplaren Zwarte Polder

SNEEUWGORS

-Plectrophenax nivalis L.-

door Luc Vanrie

Ook hier zijn de waarnemingen van de Westerschelde in een afzonderlijk verslag opgenomen. Alle andere waarnemingen dateren uit de maand februari. Maximaal werden 25 ex. samen gezien.

01.11: 1 m., 2 w. Filipisdok Zeebrugge
 5 m., 8 w. Zwin
 5 m., 20 w. Ramskapelle stoppelveld
09.11: 1 w. Ramskapelle stoppelveld
11.11: 3 w. Ramskapelle stoppelveld
21.11: 1 m., 1 w. Ramskapelle stoppelveld
25.11: 1 w. Ramskapelle stoppelveld

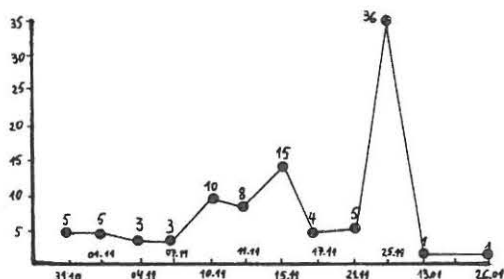
In totaal waren er 7 waarnemingen met een totaal van 45 exemplaren.

IJSGORS -*Calcarius lapponicus* L.-

door Luc Vanrie

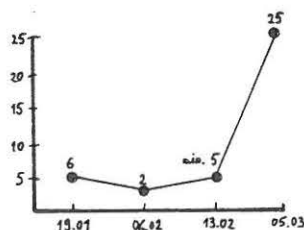
Ijsgorzen werden vooral aangetroffen op ruige vegetatie zoals afgemaaid graanvelden (stoppelvelden), schorre enz.. Reeds vanaf half oktober waren ijsgorzen aanwezig rond de dokken van de achterhaven van Zeebrugge (Peter Sys). Een overzicht wordt gegeven in de hier volgende grafieken:

1. Ramskapelle stoppelveld en dokken (ze worden samengenomen daar er waarschijnlijk een wisselwerking tussen beide bestaat):

Half december konden geen waarnemingen meer gedaan worden van het afgemaaid graanveld in Ramskapelle, daar het volledig omgeploegd werd.

2. Put van Ramskapelle:

Opvallend is wel dat toen het stoppelveld nog niet was omgeploegd, er nooit ijsgorzen rond de put werden waargenomen.

3. Overige waarnemingen:

25.11 : O.T.Brugge 2 ex.
01.02 : OT achter Braakman 8 ex.
18.02 : OT achter Braakman 3 ex.
23.02 : OT achter Braakman 5 ex.

16.03: Zwaanhoek:
 1 w. of juv.+

Het Opgespoten Terrein achter de Braakman is zeer uitgestrekt: de geziene aantallen zijn dan ook slechts een kleine weergave van wat er in werkelijkheid zit. Vóór februari werd dit gebied nooit onderzocht.

FLUITER -Phylloscopus sibilatrix Bech.-

door Kris Decleer

De fluiters is een soort die bossen met hoge bomen, een gesloten bladerdek en een slecht ontwikkelde struik-en kruidlaag als biotoop verkiest.

In het totaal hebben we 9 waarnemingen met 11 exemplaren, die alle zingend werden waargenomen:

<u>02.05</u>	: Damse Vaart (Koolkerke)	1 zgp.	-JD-
	Kasteel Gruuthuse (Oostkamp)	1 zgp.	-PK-
<u>04.05</u>	: Groene Poorte St-Michiels	1 zgp.	-PK-
<u>05.05</u>	: Groene Poorte St-Michiels	1 zgp.	-JD-
<u>17.05</u>	: St-Pieters, Zeveneke	1 zgp.	-JzV,AV-
	Beisbroek	3 zgp.	-LVR-
<u>26.05</u>	: Tillegghem	1 zgp.	-JD-
<u>27.05</u>	: Braakman	1 zgp.	-LVR-
<u>06.06</u>	: Bulskampveld	1 zgp.	-BJN-

Het exemplaar van de Groene Poorte was aanwezig tot 09.05.

Fluiters kunnen nog doortrekken tot in juni, de meeste van de waarnemingen zullen waarschijnlijk trekkende vogels zijn. De fluiters in het Bulskampveld (geschikt biotoop) is mogelijks een broedvogel, eventueel ook het ex. in Tillegghem (de soort broedde er vroeger).

BONTE Vliegenvanger -Ficedula hypoleuca Pal.-

door Kris Decleer

De bonte vliegenvanger wordt bij ons tijdens de voorjaars-en najaars-trek waargenomen. Vooral in de maand mei was er veel doortrek.

1. Voorjaarstrek:

<u>13.04</u>	: Fonteintjes	1 w.	-FDS,BC,KDB-
<u>02.05</u>	: Dudzele Steenweg	1 ex +	-JD-
<u>04.05</u>	: Toniobosje St-Kruis	1 m.	-BJN olv FV-
<u>08.05</u>	: Oostendse Vaart	2 m.	-LVR-
<u>14.05</u>	: Coppietersbos St-Andries	8 ex.	-JS-
<u>15.05</u>	: Toniobosje St-Kruis	3 ex.	-FV,JS-
	Fonteintjes	2 ex.	-JD-
	Diksmuide Heirweg	3 ex.	-LVR-
	Godsvlietkreek	3 ex.	-FV,JS-
<u>17.05</u>	: Nieuwenhove, Oostkamp	1 ex.	-BJN olv LDq-

2. Najaarstrek:

<u>02.09</u>	: Lissewege	1 ex.	-LVR-
--------------	-------------	-------	-------

Tijdens de voorjaarstrek waren er in totaal 10 waarnemingen van 25 exemplaren, in het najaar slechts 1 waarneming van 1 exemplaar.

BEFLIJSTER -Turdus torquatus L.-

door Kris Decleer

Van deze soort zijn er 8 waarnemingen tijdens de voorjaarstrek, 3 waarnemingen in de maand april, 5 in mei:

<u>05.04</u>	: Zwin	1 ex.	-LVR-
<u>12.04</u>	: Fonteintjes	6 ex.	-FDS-

	Den Haan	5 ex.	-PI-
<u>02.05</u>	: Fonteintjes	1 m.	-LVR-
	Zwarte Sluis	1 m.	-FV, JV-
<u>04.05</u>	: Zwarte Sluis	1 m.	-BJN olv FV-
	Speye	1 m.	-JzV-
<u>08.05</u>	: Fonteintjes	1 m. NO	-LVR-

PAAPJE - *Saxicola rubetra* L.-

door Luc Vanrie

Uit het najaar zijn er zeer weinig waarnemingen bekend. Daarom beperken we ons hier tot het aangeven van de geziene exemplaren, zonder verdere uitleg:

<u>03.09</u> :	3 ex.	Ramskapelle weiden	
<u>05.09</u> :	4 ex.	Blankenberge	-FDS-
	8 ex.	Wenduine	
<u>12.09</u> :	1 ex.	Weiden Zwin	
	1 ex.	Put Cloedt	
	1 ex.	Ramskapelle weiden	
	1 ex.	Houtave	-FDS-

Tijdens de voorjaarsstrek werden een 40-tal waarnemingen verricht, dit vooral langs de krekken van West-Zeeuws-Vlaanderen en omgeving (waar toen veel op excursie werd gegaan). Het maximum aantal dat op één dag werd gezien, bedroeg 67 exemplaren! (15.05)
Tot eind mei werden paapjes gezien. De eerste werden waargenomen op 26.04.80.

-waarnemingen in april:

26.04: 1 koppel Godsvlietkreek (St-Kruis)

-waarnemingen in mei:

02.05: Godsvlietkreek-Biezenkreek-Boomkreek-Ratte-Passageule-Weg Zuidzande/ Nieuwvliet-Zwarte Gat:
4-1-1-1-4-3-1 ex.= 15 exemplaren.

08.05: Zeekanaal 1 ex.

10.05: Grote Kreek-Bakkersdam-Passageule Ratte-Nieuwvliet-Zwarte Gat: 1-1-2-1-6 ex.= 11 exemplaren.

14.05: Zwin Internationale Dijk-Weg Vrede/St-Anna-Hoeke-OTbr.:
6-10-1-2 ex.= 19 exemplaren.

- 15.05: Godsvliet-Biezenkreek-Valeiskreek-Toniobosje-Grote Kreek-
Boomkreek-Zwarte Sluis-Bakkersdam-Ratte-Passageule Ratte-
Oostburg-Weg Zuidzande/Nieuwvliet-Zwarte Gat:
12-5-2-6-3-3-4-13-2-9-2-3-3 ex.= 67 exemplaren.
- 16.05: Oedelem Berg 4 ex.
- 17.05: Zuierenkerke: 1 ex.
Ramskapelle: 1 ex.
De Vrede: 3 ex.
- 18.05: Godsvlietkreek-Biezenkreek-Valeiskreek-Ratte-Lapscheurse Gat:
4-1-1-3-1 ex.= 10 exemplaren.
- 25.05: Assebroekse Meersen 3 ex.
- 27.05: Hemptine/Bakkersdam 2 ex.
- 31.05: Nieuwvliet 1 ex.

VUURGOUDHAANTJE -Regulus ignicapillus Tem.- (11 wnm.)

1) Najaarswaarnemingen:

28.10: 1 ex. Oude Muur Zeebrugge -FDS, PaL-

2) Voorjaarswaarnemingen:

22.02: 1 zgp. Zevenkerke -LVR-
02.03: 1 ex. Den Haan -KD-
24.04: 1 zgp. Witte Molenstraat -LVR, PD-
01.05: 1 zgp. Slachthuis St-Pieters -JzV, AV-
07.05: 3 zgp. Tillegghem -LVR-
2 zgp. Beisbroek-Zedelgem -LVR-
11.06: 1 zgp. Witte Molenstraat -LVR, PD-
18.06: 1 zgp. Witte Molenstraat -LVR-

Waarnemingen van het vuurgoudhaantje worden waarschijnlijk niet voldoende genoteerd, waardoor er maar weinig waarnemingen doorgegeven werden.

KUIFMEEES -Parus cristatus L.-

door Geert Stael

De kuifmees is broedvogel en overwinteraar in ons land. Bij ons wordt hij enkel tijdens de trek en in de winter in bosrijke gebieden met naaldbomen waargenomen. Hier geldt dezelfde opmerking als het vuurgoudhaantje, wat het aantal waarnemingen betreft.

21.10: 2 ex. Dennebosje Tillegghem -JD-
09.03: 1 ex. op trek, Tillegghem -BJN olv. LDq-

BARMSIJS -Carduelis flammea Mül.-

door Geert Stael

De barmsijs is een doortrekker vanuit het noorden. De vogels trekken meestal in groepjes en foerageren actief in bomen en struiken naar allerlei zaden.

In het totaal bezitten we van deze soort 5 waarnemingen van een 50-tal exemplaren, tijdens de voorjaarsstrek:

<u>24.02</u> :	4 ex.	Tillegghem (trek)	-LVR-
<u>29.02</u> :	1 ex.	Tillegghem (trek)	-PK-
<u>01.03</u> :	40 ex.	Assebroekse Meersen	-LVR-
<u>29.03</u> :	2 à 3 ex.	St-Michiels	-JD-
<u>02.05</u> :	1 ex.	Zwinnebosjes	-JD-

Tijdens de najaarsstrek werd 1 waarneming gedaan:

<u>01.11</u> :	12 ex.	Tillegghem (trek)	-JD-
----------------	--------	-------------------	------

KLEINE BONTE SPECHT -Dendrocopus minor L.-

door Geert Stael

Bij ons voornamelijk doortrekker of overwinteraar, mogelijk broedvogel, echter niet gemakkelijk te ontdekken. We vinden de kleine bonte specht vooral in bosrijke gebieden met loofhoutbestand of gemengd bestand. Soms treft men een trekker aan in parken of tuinen.

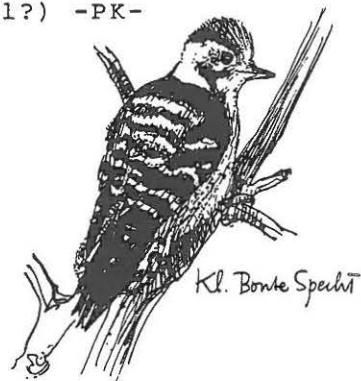
Er zijn 4 voorjaarswaarnemingen:

<u>-22.02</u> :	1 ex.	Zevenkerke	-LVR-
<u>01.03</u> :	1 ex.	Assebroekse Meersen	-LVR-
<u>16.03</u> :	1 ex.	Prins Karellaan Assebroek	-BC-
<u>16.04</u> :	1 ex.	Rooyveld Oostkamp (broedvogel?)	-PK-

DRAAIHALS -Jynx torquilla L.-

In totaal 2 waarnemingen:

<u>01.05</u> :	1 ex.	(dood) Hoeke	-GS-
<u>04.05</u> :	1 ex.	Cadzand	-BC-

HOP -Upupa epops L.-

Twee waarnemingen:

<u>19.04</u> :	1 ex.	Zwarte Gat	-FDS, LVR-
<u>10 tot 16.05</u> :	1 ex.	omgeving Zwin	-GBu-

GROTE GELE KWIKSTAART -Motacilla cinerea Tun.- (21 wnm.)
door Geert Stael

Bij ons een vrij algemene doortrekker en overwinteraar. Over het voorkomen van de soort in het Brugse verscheen in 1974 een artikel in De Roerdomp (15 ° jg. nr.2) door R. Vannieuwenhuyze.

1) Trek langs de kust:

Hier hebben we 3 waarnemingen, alle van de Oude Muur Zeebrugge:

-16.09: 1 ex. ZW -FV,LVR-
-29.09: 1 ex. ZW -LVR-
-10.11: 2 ex. ZW -FV,LVR,JS-

2) Stad Brugge en randgemeenten:

Hier beschikken we over 10 waarnemingen, sommige uit het centrum van de stad:

-14.09:	1 ex.	Kongostaat Assebroek	-LDq-
-25.09:	1 ex.	Witte Molenstraat St-Michiels	-LVR-
-13.10:	1 ex.	Ter Straeten St-Andries	-JS-
-13.11:	1 ex.	Witte Molenstraat St-Michiels	-LVR-
-04.12:	1 ex.	St-Walburgakerk	-PK-
-13.12:	2 à 2 ex.	(min.) St-Walburgakerk	-PK-
-07.01:	1 ex.	Witte Molenstraat ZW	-LVR-
-20.01:	1 ex.	Scheepsdaele	-LDq-
-24.02:	1 ex.	Dampoort	-LDq-
-03.03:	1 ex.	Witte Molenstraat	-LVR-

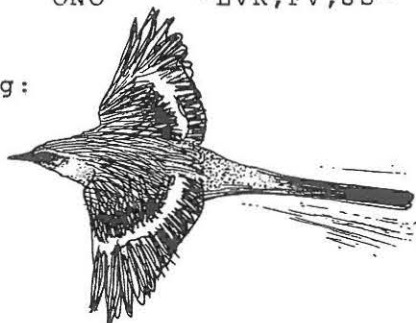
3) Polder:

In het totaal 8 waarnemingen, waarvan 4 te Damme.

-04.12:	1 ex.	Oostpolder St-Jan-in-Eremo	-AA-
-19.12:	1 ex.	Damme	-FV-
-22.12:	1 ex.	Damme	-FV,PD,Peter Sys-
-23.12:	1 ex.	Damme	-BJN olv. FV-
-15.02:	1 ex.	Damme	-FV,LVR,JS,FVHo-
-24.02:	1 ex.	Damse Vaart (Damme)	-BJN olv. AA-
-22.03:	1 ex.	O.T.Brugge	-LVR-
	1 ex.	Zeekanaal Dudzele ONO	-LVR,FV,JS-

Per maand krijgen we volgende verdeling:

september:	4 waarnemingen
oktober :	1 waarneming
november :	2 waarnemingen
december :	6 waarnemingen
januari :	2 waarnemingen
februari :	3 waarnemingen
maart :	3 waarnemingen

NOORDSE GELE KWIKSTAART -*Motacilla flava thunbergi* Bill.-

Geert Stael

Deze noordse ondersoort van de gele kwikstaart wordt sporadisch waargenomen tijdens de voorjaarsstrek. In het totaal beschikken we over 4 waarnemingen:

05.04: 1 m. Zwin -LVR-
 04.05: 1 ex. Vrede -JzV, AV, JhV, LLa-
 15.05: 1 ex. Vrede -FV, JS-
 1 ex. Passageule, Ratte -FV, JS-

ENGELSE GELE KWIKSTAART -*Motacilla flava flavissima* Blyt.-

Geert Stael

Ook deze ondersoort van de gele kwikstaart wordt af en toe waargenomen, waarschijnlijk wordt er nog steeds te weinig op gelet.

27.04: 1 ex. Zwaenhoek -BJN olv. JzV-
 04.05: 1 ex. Cadzand -FDS, LT, MS, SB-
 15.05: 1 ex. Valeiskreek -FV, JS-
 18.05: 1 ex. (samen met m. gele kwikstaart) Valeiskreek
 -FV, AA, BC, LVR, FDS, KD, PI, KDB, LDq-

KRUISBEK -*Loxia curvirostra* L.- (19 wnm.)

door Anny Anselin

1. Inleiding:

De kruisbek is voor onze streek een typische invasievogel. Dergelijke invasies treden op in jaren met een succesvol broedseizoen, en een geringe zaadoogst, waarna voedselgebrek optreedt en de vogels massaal wegtrekken. Deze invasies vallen het meest op van juni tot december, dan nemen de aantallen meestal terug af.

2. Waarnemingen in het Brugse:

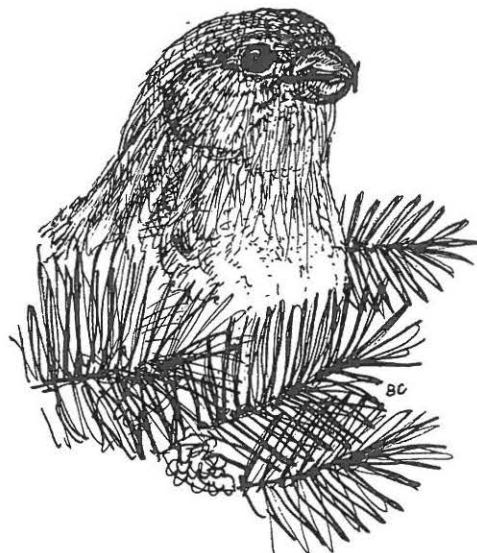
In het totaal beschikken we over 19 waarnemingen, verdeeld over 14 verschillende data en betreffende een 352 exemplaren.

Buiten de waarneming uit Roksem, werden alle vogels gezien in de bossen rond Brugge, voornamelijk in Tillegghem en St-Andries. Hier zijn veel naaldbossen waar de kruisbekken gemakkelijk aan voedsel kunnen komen.

3. Data en groepsgrootte:

De eerste kruisbekken werden waargenomen op 05.09, de laatste op 18.02. Het zwaartepunt van de waarnemingen ligt duidelijk in oktober. Na eind november is er maar 1 enkele waarneming meer.

De grootste groep die werd gezien bestond uit niet minder dan 185 (!) exemplaren.

In het totaal zijn er 3 wnm. in september, 11 in oktober, 4 in november en 1 in februari.

4. Overzicht van de waarnemingen:

a) Tillegghem

05.09: 2 ex. -JD-
19.10: 14 ex.-JD-
21.10: 39 ex.-JD-
25.10: 2x 1 ex. -JD-
28.10: 7 ex. -JD-
01.11: 2x 1 ex. -JD-

b) St-Andries, Zedelgem

14.10: 1 ex. Diksmuide Heirweg -JD-
 11 ex. Zedelgem -JD-
21.10: 30 ex. Zevekerke -PI-
 35 ex. Lege weg St-A. -PI-
24.10: 185 ex. Diksmuide Heirweg -LVR-
28.10: 1 ex. Beisbroek -PI-
11.11: 1 ex. Lege Weg St-A. -PI-
25.11: 10 ex. Lege Weg St-A. -PI-

c) St-Michiels:

08.09: 1 ex. Witte Molenstraat -LVR-
10.09: 2 ex. Witte Molenstraat -LVR-
02.11: 1 ex. Leiselestraat -JD-

d) Andere:

Er is nog een waarneming in Ryckvelde (Assebroek/st-Kruis)
 van 3 ex. -LDq,LDC- op 18.02 en een waarneming te Roksem
 van 6 ex. op 28.10 -PI-.

IJSVOGEL -Alcedo atthis L.-

Twee waarnemingen: 25.10: 1 ex. Vijvertje Tillegghem -JD-
17.11: 1 ex. Zwin -FV-

STRANDLEEUWERIK -Eremophila alpestris L.-

Twee waarnemingen: 01.11: 7 ex. Zwin -LVR-
19.11: 11 ex. Zwin -JzV-

BOOMLEEUWERIK -Lullula arborea L.-

Slechts één waarneming: 01.01: 5 ex. Diksmuide Heirweg -FV-
 Waarschijnlijk werden niet alle gegevens doorgestuurd.

BLAUWBORST -Cyanosylvia svecica cyanecula Meis.-

door Anny Anselin

1. Inleiding:

Waarnemingen van de blauwborst zijn, in tegenstelling tot de provincies Limburg, Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaanderen, bij ons in West-Vlaanderen eerder schaars. BEQUAERT (1947) beschrijft de aanwezigheid van een koppel blauwborsten aan de spoorwegputten te Oostkamp, BURGGRAEVE (1966), geeft een broedgeval met 2 juvenielen uit de Leiemeersen (Oostkamp). In 1973 broedde er een koppel aan het Dievegat (kreek achter het Zwin) (LIPPENS,TRIO en BURGGRAEVE,1974).

2. Waarnemingen in onze excursiegebieden:

-Vroegere inventarisaties van geschikte biotopen zoals de stadswallen van Damme, Zwaenhoek, kreken rond Hoeke, Kleiputten van Heist (DE CAT,1973 en 1974) melden geen blauwborsten. Pas in 1979 werd een broedgeval in de Steenbakkerij van Hoeke vastgesteld.

-Waarnemingen in de omgeving van Hoeke:

Dit voorjaar zijn er 7 waarnemingen in april en 1 in mei, tussen 05.04 en 14.05 uit de Kleiputten van Hoeke, (FV,PD,LVR,FDS,JS,MS) allemaal van zingende mannetjes. De waarneming van mei kan een doortrekker zijn of een broedgeval.

In de Steenbakkerij zijn er twee waarnemingen van telkens 1 zingend mannetje op 05.04 en 23.04 -LVR-.

-In het Zeeuws-Vlaams krekengebied stond de blauwborst vroeger 'geboekt' als een zeldzame broedvogel (Avifauna van West-Zeeuwsch-Vlaanderen). Sinds enkele kreken jaarlijks geïnventariseerd worden, lijkt deze status zeker niet meer juist, nu is het er een vrij algemene soort. Ofwel is de soort er werkelijk vooruitgegaan, ofwel werden de gebieden niet voldoende onderzocht. (zie verder).

-Waarnemingen in Zeeuws-Vlaanderen:

In de Godsvlietkreek, de Biezenkreek en de Valeiskreek (St-Kruis), die dit jaar geïnventariseerd werden, waren er respectievelijk 2 koppel, 2 koppel en 1 koppel blauwborst. (FV,FDS,LVR,PD,LVR,AA)

Andere bezochte gebieden uit de streek leverden volgende waarnemingen:

- De Ratte: 3 koppel (waarnemingen van 08.04 tot 06.07). De late waarnemingen duiden op broeden van de soort.

-LVR,FDS,FV,PD-

- Boomkreek: min. 1 broedkoppel (waarnemingen tussen 11.04 en 03.07). -PD,MPI,JS,LVR-

- Stierskreek: 1 waarneming van een zingend mannetje op 26.04. -LVR-

-Zwarte Gat Groede: 1 zingend mannetje op 19.04. Verschillende waarnemingen van juli zouden erop kunnen wijzen dat hier een koppel gebroed heeft.

- Grote Gat Oostburg: 1 zingend mannetje op 19.04 -FDS,LVR-

-Waarnemingen uit het krekengebied St-Jan-in-Eremo/St-Margriete:

Ook dit gebied werd in het voorjaar geïnventariseerd op broedvogels. De eerste waarneming van blauwborst gebeurde op 12.04, een zingend mannetje aan de Roeselarekreek. In het totaal hebben er in het gebied 8 koppels gebroed. Van alle broedgevallen werden juvenielen waargenomen.

- Roeselarekreek: 3 koppel
- Oostpolderkreek: 3 koppel
- Vrouwkenshoekkreek: 1 koppel
- Uitloper Haantjesgat: 1 koppel

Op 15.04 werden 2 zangposten genoteerd aan de Boerekreek. Alle waarnemingen uit het gebied zijn afkomstig van AA.

De gegevens van de broedvogelinventarisaties van St-Kruis en St-Jan-in-Eremo zullen in afzonderlijke verslagen nog verder uitgewerkt worden.

3. Iets over de detecteerbaarheid van de blauwborst:

Over het algemeen wordt aangenomen dat als er een mannetje aan het zingen is tijdens de maanden mei of juni, men te doen heeft met een broedgeval. Niet gepaarde mannetjes kunnen echter dikwijls nog aktiever zijn dan exemplaren die broeden en worden dan als broedgeval aangerekend. De blauwborst kan een lange periode van zangonderbreking vertonen, wat het soms zeer moeilijk maakt om aantallen broedparen op te sporen. Wijfjes worden tijdens de broedtijd en ook erna weinig gezien.

Om zekerheid te hebben over een broedgeval, is het zeker nodig om in juni waarnemingen van voederende ouders of van uitgevlogen juvenielen te doen. Vaak komen hierbij broedplaatsen aan het licht, waarvan men voordien nog geen zangpost had gehoord, of enkel even gedurende de doortrekperiode, wanneer er nog twijfel was.

4. Uitbreiding van de blauwborst ?

De recente broedgevallen in de polder (Hoeke, oa. ook nabij Oostende), doen ons vermoeden dat bij ons de soort blijkbaar aan het uitbreiden is. Dit kan teveel gebracht zijn door de goede broedseizoenen en uitbreiding van de blauwborst in de Nederlandse Flevopolders, waar rietvelden met verspreid opgeschoten wilgen een tijdelijk gunstig biotoop vormen. Door het in cultuur brengen zal dit biotoop echter verdwijnen en zullen de aantallen verminderen.

Het is zeker de moeite om deze situatie te blijven volgen.

SNOR -Locustella luscinioides Savi-

door Anny Anselin

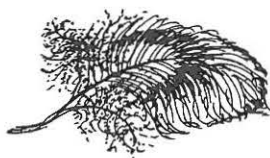
De snor is een soort die als biotoop voornamelijk dichte moeras-vegetaties boven ondiep water verkiest. In 1972 broedden er in de rietvelden van Hoeke en Lapscheure minimum 7 koppels, nu waarschijnlijk nog 1. De soort is zeker bij ons aan het achteruitgaan.

a) Broedgevallen:

- Godsvlietkreek: Hier waren er dit jaar 3 koppels. De eerste waarneming werd gedaan op 19.04, de laatste op 04.07. In deze periode waren er 3 aprilwaarnemingen en 8 waarnemingen in mei, waarbij meestal meerdere vogels werden gehoord. Ook in juni was er nog volop zang.
-AA, FV, PI, BC, FDS, LVR, JS, JV, KD, KDB, LDq, PD, BJN olv.FV-
- Valeiskreek: In deze kreek broedden er eveneens 3 koppels. De eerste snor werd gehoord op 19.04, de laatste op 26.05. Er werden 3 waarnemingen gedaan in april, en 7 in mei.
-AA, FV, PI, BC, KD, FDS, JS, PD, JV, KDB, LDq, ADB, BJN olv.FV-
- Zwarte Gat Groede: In deze kreek broeddener minstens 3 koppels snor. De eerste waarneming gebeurde op 19.04, de laatste op 30.06. Er waren 1 aprilwaarneming, vijf meiwaarnemingen en 1 in juni.
-JV, FDS, LVR, BJN olv.FV-
- Oostpolderkreek St-Jan-in-Eremo: Hier broedde 1 koppel. De eerste waarneming werd gedaan op 02.05 (het gebied werd al bezocht vanaf 14.04, maar voordien werd nog geen zang gehoord) de laatste op 21.06. Er waren 4 mei-en 2 juniwaarnemingen.
-AA, VWG-Wielewaal Gent-

b) Overige waarnemingen:

- 26.04: 1 zgp. Zwarte Sluis -LVR-
- 02.05: 1 zgp. Fonteintjes -MS, PD, LVR-
- 09.05: 1 zgp. Uitloper Haantjesgat -AA-
- 02.06: 1 zgp. Uitloper Haantjesgat -AA-
Mogelijks hebben we hier met een broedgeval te maken;
er is echter niet voldoende zekerheid.
- 27.05: 2 zgp. Braakman -LVR-
- 25.05: 1 zgp. Zuid-over-de-Lieve -JzV, GS, HV-

SPRINKHAANRIETZANGER -*Locustella naevia* Bodd.-

door Anny Anselin

De sprinkhaanrietzanger verkiest veel ruigere terreinen dan de snor, maar is in onze excursiegebieden veel minder algemeen. Ook deze soort is in achteruitgang.

a) Broedgevallen:

- Steenbakkerij Hoeke: Hier broedde 1 koppel. De eerste waarneming werd gedaan op 30.04, de laatste op 28.06. Er zijn 1 april-en 3 meiwaarnemingen.
- LVR,JS,PD,MS,FV-

b) Overige waarnemingen:

- 02.05: 1 zgp. Godsvlietkreek -JV,FV-
- 08.05: 1 zgp. Fonteintjes -LVR-

GROTE KAREKIET -*Acrocephalus arundinaceus* L.-

door Anny Anselin

De grote karekiet is een soort die de laatste jaren geweldig achteruitgegaan is als broedvogel, en zich niet meer kan handhaven op plaatsen waar hij voordien jaarlijks broedvogel was. In heel West- en Oostvlaanderen broedde in 1980 waarschijnlijk maar 1 koppel. De grote karekiet was in 1972 met 3 koppels vertegenwoordigd in de omgeving van Hoeke: 2 koppel in de Steenbakkerij en 1 in het Lapscheurse Gat. Ook langs de Damse Vaart was er 1 koppel. (DE CAT 1973)

In heel ons excursiegebied zijn er bedroevend weinig waarnemingen:

- 10.05: 1 zgp. Boerekreek -AA-
- 15.05: 1 zgp. Biezenkreek -FV,JS-
- 27.05: 1 zgp. Braakman -LVR-

BAARDMANNETJE -*Panurus biarmicus* L.-

door Anny Anselin

De broedgevallen in 1972, van o.a. 5 koppels in de Zwaenhoek en 5 à 6 koppels in de Kleiputten van Heist (DE CAT 1973) blijken verleden tijd: in de rietvelden van het Brugse werd de soort niet meer als broedvogel waargenomen.

- Waarnemingen:
- 05.01: 1 ex. Roeselarekreek -AA-
 - 15.05: 1 ex. Zwarte Gat -FV,JS-
 - 26.05: min. 9 ex. (3 m.) Zwarte Gat -FDS,LVR,JS,ADB-
 - 30.06: 2 m., 1 w. Zwarte Gat -LVR-

In het Zwarte Gat vloog later zeker 1 koppel met jongen uit.

Enkele bijzondere waarnemingen (late wnm., grote aantallen.):

KOEKOEK -Cuculus canorus L.-

Een late waarneming van 1 exemplaar op 01.11 op het O.T. Brugge
-LVR-

ROOBBORSTTAPUIT -Saxicola torquata L.-

Een waarneming van 1 ex. op 30.01 te Ramskapelle -PD,JS-

GRAUWE GORS -Emberiza calandra L.-

Op 03.11 : minimum 30 exemplaren op de slaappleats in het Zwin.
-FDS,FV,LVR-

SIJS -Carduelis spinus L.-

Een late waarneming van 1 zgp. op 11.05 aan het Leopoldskanaal te
St-Jan-in-Eremo. -AA,VWG Wielewaal Gent-

MEREL -Turdus merula L.-

Een albino exemplaar werd gezien op ? in de Rietlaan te St-Michiels.
-FT-

FITIS of TJIF-TJAF -Phylloscopus spec.-

Twee winterwaarnemingen:

- 31.12 : 1 ex. Lege Weg St-Andries -FDS,PI-
- 02.01 : 1 ex. Dampoort -BJN-olc FV-

FENOLOGIE VOORJAAR 1980.

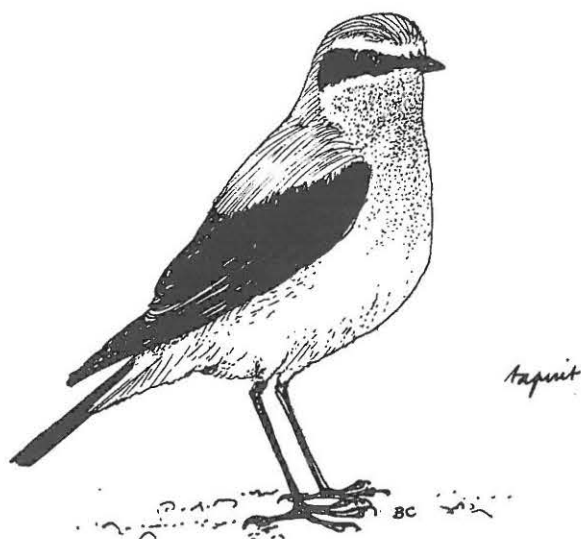
Dit overzicht werd samengesteld door

Frank Descheemaeker.

purperreiger	12.04	O.T.B.R.	1		MS
	12.04	Zwin	1	NO 17u55	JzV, LV, JDe
lepelaar	30.03	Zwinbosjes	2	NO	BJN-FV
kleine zilverr.	14.05	O.T.B.R.	1		MS, JzV
kwak	10.05	Zwin e.o.	1	NO 20u15	FV, LVR
oelievaar	07.04	Zwarte Sluis	1	NO	LVR, JS, MS
zomertaling	03.03	O.T.B.R.	1		LD
bruine kiek	26.03	Hoeke	m		PD, LVR, JS
grijze kiek	10.05	Zwarte Gat	m	NO 18u30	FV, LVR
	10.05	Zwin	w	20u15	FV, LVR
wespendief	12.05	Assebroek	1		LDq
	13.05	St.-Andries	4	NO 17u00-10	LVR, JS, PD
zwarte wouw	08.03	St.-Michiels	1	Z	LVR
visarend	13.04	St.-Andries	1		FDS, MS
boomvalk	02.04	idem	1		MS
roodpootvalk	10.05	Zwin	m	NO 20u20	LVR, FV
porseleinhoen	10.05	Biezenkreek	1	roepend	idem
kleine plevier	06.02	O.T.B.R.	2		LVR
strandplevier	07.04	Zwarte Sluis	1		MS, JS, LVR
	07.04	Zwarte Polder	2		idem
grutto	06.02	O.T.B.R.	6		LVR
bosruiter	02.05	Fonteintjes	4		PD, LVR, MS
groenpoot	14.04	O.T.B.R.	2		PD
zwarte stern	14.04	idem	24		PD
grote stern	31.03	Zeebrugge	2	NO	JS
visief	31.03	idem	1		JS
dwergstern	01.05	Zwin	10		LVR
tortelduif	01.05	St.-Andries	1		JzV
	01.05	Zwin	2	NO	LVR, PD
koekoek	14.04	Dudzele	1		PD
gierzwaluw	27.04	Stalhille	1		BJN-FDS
boerenzwaluw	25.03	St.-Andries	1		JS, PD
huiszwaluw	03.04	Torfbroek Br.	1		AA
	12.04	Fonteintjes	1		FDS
	12.04	De Ratte Ned.	1		FV, PD, e.a.
oeverzwaluw	05.04	Hoeke	2		LVR
boompieper	06.04	Beisbroek	1		BJN-LVR
gele kwik	05.04	div. plaatsen			LVR, FV, PD
noordse gele	05.04	Zwin	m		LVR
sprinkhaanrietz.	30.04	Hoeke	1		MPi, DD, MS, PD, FV, PD
snor	19.04	Godsvlietkreek	1		FDS, LVR
	19.04	Valeiskreek	2		idem
	19.04	Zwarte Gat	1		idem
kleine karekiet	30.04	Hoeke	1		FV, MS, DD, MPi, LVR, .
grote karekiet	10.05	Boerekreek	1		AA
rietzanger	11.04	Lievegeleed	1		LVR, JS
		Kleip.Hoeke	1		idem
		Biezenkreek	1		LVR, JS, PD, MPi
bosrietzanger	08.05	Boudewijnkan.	1		LVR
spotvogel	03.05	Merkevelde	1		LVH
grasmus	15.04	Boerekreek	1		AA
zwartkop	02.04	Torfbroek Br.			AA
	11.04	Oostkerke	2		PD, MPi

tuinfluiter	15.04	Vrouwkenshoekkreek	1	AA
braamsluiper	16.04	St.-Michiels	1	LVR
fitis	02.03	Torfbroek Brabant		AA
	05.03	Coppietersbos	1	FV
	05.03	Damme, Oostkerke, Zwin	4	LVR
nachtegaal	01.05	Fonteintjes	1	FDS, FV, KDB, SB, .
	01.05	St.-Pieters kerkhof	1	JzV

blauwborst	30.03	Biezenkreek	m	BJN-FV
bonte vliegenv.	13.04	Fonteintjes	w	FDS, BC, KDB
grijske vliegenv.	04.05	Toniobosje Ned.	1	BJN-FV
tapuit	22.03	O.T.B.R.	1	LVR
paapje	26.04	Godsvlietskreek	2	LVR
gekraagde rdst.	05.04	Hoeko	1	LVR
zwarte rdst.	16.03	Assebroek	1	LVR
beflijster	05.04	Zwin	m	LVR
europese kanarie	30.03	St.-Andries	1	JD

SOORTENLIJST.

Door onze werkwijze was het niet mogelijk om steeds de volgorde van de 'Avifauna van België' (1967 : Giervalk 57: 273-363) in ere te houden. We houden er toch aan deze lijst op te nemen met vermelding naar onze bladzijden.

parelduiker	10	kleine zwaan	26
roodkeelduiker	10	buizerd	47
fuut	10	ruigpootbuizerd	86
roodhalsfuut	10	sperwer	53
kuifduiker	10	havik	86
geoorde fuut	11	rode wouw	80
dodaars	11	zwarte wouw	80
vaal stormvogeltje	90	wespendief	78
stormvogeltje	90	bruine kiekendief	67
noordse pijlstormvogel	90	blauwe kiekendief	57
grauwe pijlstormvogel	90	grauwe kiekendief	77
jan van gent	94	visarend	81
aalscholver	94	slechtvalk	81
blauwe reiger	95	smelleken	82
purperreiger	95	boomvalk	83
kleine zilverreiger	96	roodpootvalk	81
kwak	96	kraanvogel	88
woudaapje	96	waterral	87
roerdomp	96	porseleinhoen	87
ooievaar	88	meerkoet	25
lepelaar	96	goudplevier	88
wilde eend	12	bontbekplevier	88
wintertaling	12	kleine plevier	88
zomertaling	13	strandplevier	89
krakeend	13	kleine strandloper	89
smient	14	krombekstrandloper	89
pijlstaart	14	steltkluut	89
slobeend	15	grote jager	91
krooneend	16	middelste jager	91
toppereend	16	kleine jager	91
kuifeend	17	grote burgemeester	91
tafeleend	17	zwartkopmeeuw	91
brilduiker	18	drieteenmeeuw	91
ijseend	19	zwarte stern	92
grote zeeëend	19	lachstern	92
zwarte zeeëend	19	dwergstern	92
eidereend	19	grote stern	92
grote zaagbek	19	koekoek	111
middelste zaagbek	19	kerkuil	86
nonnetje	20	velduil	85
bergeend	20	ijsvogel	106
casarca	21	hop	103
grauwe gans	21	kleine bonte specht	103
kolgans	22	draaihals	103
dweggans	22	boomleeuwerik	106
rietgans	23	strandleeuwerik	106
kleine rietgans	23	oeverpieper	98
rotgans	24	grote gele kwikstaart	104
witbuikrotgans	24	noordse gele kwik	105
brandgans	24	engelse gele kwik	105
knobbelswaan	27	beflijster	100
wilde zwaan	27	merel	111

roodborsttapuit	111
paapje	101
blauwborst	107
sprinkhaanrietzanger	110
snor	109
grote karekiet	110
fluiten	100
vuurgoudhaantje	102
bonte vliegenvanger	100
kuifmees	102
baardmannetje	110
grauwe gors	111
ijsgors	99
sneeuwgorse	98
sijs	111
frater	98
barmsijs	103
kruisbek	105

.....

Overzicht van alle natuurhistorische artikels, verschenen in jaargang 1 tot en met 20 (1961-1980) van DE ROERDOMP:

-
- ALLEMEERSCH L. 1978: Iets meer over mossen. 18,8,219-231.
 1978: Interessante plantengebieden in het Brugse. 18,7,215-216.
- ANSELIN A. 1971: Iets over libellen in de Kleiputten van Hoeke en te Meetkerke. 11,6,61-62.
 1972: Libellen in de Kleiputten van Hoeke. 12,2,20-22.
 1974: Libellenverslagje Fonteintjes. 14,1,5-6.
 1979: Libellen kijken in het Brugse: waar, wat en hoe? 19,8,120-123.
 1980: Broedvogelinventarisatie 1979: de Oostpolderkreek en de Roeselarekreek (St-Jan-in-Eremo/St-Margriete, O-Vl.). 19,5,18-27.
 1980: Verslag van de reis naar de Spaanse Pyreneeën, tweede helft juli 1980. 19,10, 21-25.
- BECUWE M. 1968: Over steenlopers. 8,1,4-9.
 1968: Weidevogelverslag monding Ieperlee. 8,2,9.
 1968: Weidevogels en hun biotoop. 8,3-4,3-13.
- BOEKEN G. 1965: Gallen. 5,1,1-5.
- BONHEURE D. 1961: Het witgatje. 1,5,9-12.
- BURGGRAEVE G. 1961: De Avifauna van het St-Michielse. 1,1,6-10.
 1961: De Avifauna van het St-Michielse (vervolg). 1,2,14-17.
 1961: De Avifauna van het St-Michielse (slot). 1,3-4,7-8.
 1961: Iets over de huiszwaluw. 1,3-4,25-30.
 1962: Trekonderzoek: Ludenscheid in Westfalen. 2,1,4-11.
 1962: Iets over onze grasmussen. 2,2,6-11.
 1963: Ons trekonderzoek. 3,2,10-19.
 1965: Nestkastenonderzoek. 5,1,6-15.
 1965: Broedende roofvogels rond Brugge. 5,3,1-4.
 1965: Roofvogels op trek. 5,3,5-17.
 1967: Een namiddag te Zeebrugge. 7,1,15-18.
 1968: De Ijseend. 8,1,51-52.
- BURGGRAEVE J. 1967: Nestkastjes: verslag broedseizoen 1966. 7,1,48-50.
 1968: Nestkastenverslag 1967. 8,1,10-11.
- BURGGRAEVE J., D.VAN COILLIE 1968: Paaskamp Retranchement van 15-19 april 1968. 8,3-4,19-26.
- BUYSSE R. 1961: De Europese kanarie (*Serinus canarius*). 1,3-4,12-15.
- CALLEBAUT B. 1980: Spaanse Pyreneeën 1979. 20,3,18-19.
- DE CAT L. 1972: Broedvogelinventarisatie van enkele rietvelden te Hoeke en te Lapscheure. 12,2,27-33.
 1974: Broedvogelinventarisatie 1974: Stadswallen Damme, westelijk deel. 15,1,7-10.
 1974: Waarnemingen van het baardmannetje (*Panurus biarmicus*) in Noord Westvlaanderen. 15,3,46-54.
 1980: Puttentellingen winter 1977-1978. 20,4,14-18.
- DECLER K. 1979: De heide in West-Vlaanderen. 19,extra nr. 30 p.
- DECLERCO L. 1978: Boomleeuwerik. 18,4,80
 1978: Broedvogelinventarisatie van een heiderelict te Ryckevelde, voorjaar 1977. 18,8,214-218.
 1978: Waarnemingen van Brugse BJN-ers in het 10° rapport van het BAHC. 18,8,3-4.
 1980: Waarnemingen van insecten op een stuk braakliggende grond te Assebroek. 20,3,9-16.
 1980: Roofvogelwaarnemingen in noord West-Vlaanderen van 1955 tot 1970 door BJN-afd. Brugge. 20,10,26-35.

- DE SCHEEMAEKER F. 1978: Lieveheersbeestjes-waarnemingen in het Brugse. 18,5,124-127.
 1979: Zeetrekkelwaarnemingen, najaar 1978, afdeling Brugge. 19,6,95-101.
 1980: Kreekeninventarisatie te St-Kruis (West-Zeeuws-Vlaanderen). 20,2,9-16.
 1980: Waterwildtellingen herfst 1979. 20,3,20-22.
 1980: Waterwildtellingen voorjaar 80. 20,5,7-10.
 1980: Trekwaarnemingen van BJN-Brugge tijdens het weekend 11-14 april 1980. 20,6,7-9.
 1980: De bruine kiekendief in het Brugse in 1979. 20,10,18-20.
- DESMET J. 1971: Samenvatting van de waarnemingen van watervogels op het Vijverhof te St-Michiels in december. 11,1,12-14.
 1974: Vogelwaarnemingen op de opgespoten terreinen van Lissewege en Brugge in 1972 en 1973. (1° deel). 14,9,145-152.
 1974: Vogelwaarnemingen op de opgespoten terreinen van Lissewege en Brugge (2° deel). 15,1,10-12.
 1975: Vogelwaarnemingen op de opgespoten terreinen van Lissewege en Brugge (deel 3-4). 15,6,114-115 en 129.
 1976: Vogelkers. 16,5,105-109.
 1976: Overwinterende appelvinken. Voorlopig verslag van waarnemingen te St-Michiels verricht. 16,8,161-166.
 1980: Het Vijverhof te St-Michiels. Poging om oude landschapselementen in het nieuw kader te laten integreren. 20,6,14-15.
 1980: Wilde eenden (*Anas platyrhynchos*) in Noordwest-Vlaanderen. 20,4,7-9.
 1980: Het Vijverhof te St-Michiels/Brugge. Avifauna tel-seizoen 1977/80 en 1978/79. 20,6,16-22.
 1980: De Eendekooi van Meetkerke. 20,5,7-9.
 1980: Historiek van de Cloedse Put te St-Michiels/Brugge. 20,9,15-18.
- GELDHOF M. 1974: Vogelwaarnemingen op en nabij de Put te Oedelem. 15,1,16-18.
- GELDHOF P. 1974: Broedvogelinventarisatie van de zandwinningsput te Oedelem. 14,9,143-144.
- GOVAERE J. 1966: Trek-en trektellingen. 6,1,2-7.
- HERMY E. 1975: Eendewaarnemingen in de Assebroekse Meersen. 15,5,101-102.
- KEIRSEBILCK P. 1980: Enkele waarnemingen op de Put Fribona-Oostkamp. 20,1,21-25.
- KUYKEN E. 1961: Verslag van trekonderzoek van BJN-Brugge. 1,2,3-9.
 1961: Verslag over het trekonderzoek te St-Michiels. (slot) 1,3-4,4-6.
 1961: Open Zee. I. 1,3-4,9-11.
 1961: Gebieden te Hoeke. 1,5,3-5.
 1961: De bonte vliegenvanger. 1,5,13.
 1963: Een jaar vogeltrek. 3,2,4-9.
 1963: Trek en trek (I). 3,4,8-12.
 1965: Trek en trek (II). 5,1,16-23.
 1965: Trek en trek (III). 5,2,1-9.
 1965: Enkele nota's bij de vroege-morgenzang van vogels. 5,3,29-34.
 1967: Vogeltrek. 7,2,4-8.
 1967: Hydrobiologische vondsten te Varsenare, Waggelwater en de Damse Vaart. 7,2,19-22.
 1968: Wilde ganzen te Damme, rapport winter 1967/1968. 8,3-4,27-29.

- LEJEUNE G. 1977: Libellentrekverslag. 17,3,45-48.
 1978: Een spetterend verslag van een spetterende reis naar de Camargue. 18,5, 99-101.
 1978: Libellen in de Camargue en surroundings. 18,7,169-170.
- LIPPENS L. 1962: De evolutie van het vogelleven in het Zwin. 2,1,2-3.
- MEIRE P. 1976: Het voorkomen van de klapstekster (*Lanius excubitor*) in het Brugse. 16,4,73-79.
- MONBAILLIU X. 1965: Wie is de Turkse Tortel (*Streptopelia decaocto*)? 5,3,18-22.
- MONBAILLIU X, D. NOLF 1967: Lampernisse. 7,2,9-16.
- MOREAUX P. 1968: Weidevogelinventarisatie tijdens Broedseizoen in de omgeving van Uitkerke. 8,2,10.
- MOREAUX P., J. VAN GOMPEL 1967: Inventarisatie van een rijk weidevogelgebied te Uitkerke. 7,1,9-14.
- NOLF D. 1967: Een ontsluiting in de Zanden van Wemmel in de Bergbeek te Oedelem. 7,1,42-45.
 1967: Nieuwe gegevens over de fossielen van de sputterreinen te Zeebrugge. 7,3-4,7-17.
- NOLF D., MONBAILLIU X. 1967: Lampernisse. 7,2,9-16.
- PAS W. 1968: Kieviteigenaardigheden. 8,3-4,15-18.
- SIX P. 1973: Broedvogelinventarisatie van de 'Assebroekse Meersen' voorjaar 1973. 14,2,38-46.
- RYDE T. 1973: Broedvogelinventarisatie Meetkerke, lente 1973. 14,2,55-62.
- STAEEL G. 1978: Eigenaardigheid: Massale trek van lijsters. 18,4,81-82.
- STIEPERAERE H. 1961: De Boerenzwaluw. 1,5,7-8.
 1962: De Wulgebroeken en de put van Cloedt. 2,1,12-14.
 1963: De Wulgebroeken: Watervogels in het winterhalfjaar 1961-1962. 3,1,5-7.
 1963: Enkele toelichtingen bij het programma van de plantenexcursies in de BJN Brugge. 3,3,5-9.
 1963: Antwoorden op enkele vragen aangaande plantenstudie in het veld. 3,3,10-13.
 1964: Beernemse serieuze begroeiingen. 4,4,20-23.
 1966: Erica cinerea-begroeiingen. 6,1,8-11.
 1966: Heideëxcursie 15 mei 1966. 6,2,33-38.
 1967: Enige opmerkingen bij de bosexcursies. 7,2,34-35.
 1967: Muuronderzoek. 7,3-4,30-31.
 1968: Groot Burkel in het licht van twee lenteëxcursies. 8,2,4-8.
- STIEPERAERE H., L. VANHECKE 1965: In memoriam de Ronde Pla. 5,2,12-18.
- STIEPERAERE H., R. VANNIEUWENHUYZE 1971: Inventarisatie van de Spoorwegberm Veldegem-Torhout, door BJN afdeling Brugge, tijdens het voorjaar 1971. 11,9,95-111.
- SWIMBERGHE J. 1970: Damse Vaart verslag. 10,9,5p.
 1971: Eende-en ganzentrek aan Speye (Meetkerke). 11,1,11-12.
 1971: Braakballen van ransuilen (*Asio otus*). 11,2,23.
 1971: Spreeuwenonderzoek. 11,8,79-81.
 1971: Enkele opmerkingen bij en waarnemingen van voedseltrek van wilde eenden (*Anas platyrhynchos*) in het Brugse. 11,9,92-94.
 1973: Polderheggen ten Noorden van Brugge. 13,5,61-65.

- TALLOEN J. 1973: Broedvogelinventarisatie van het reservaat langs de spoorweg Veldegem-Torhout 1973. 13,9,124-128.
 1973: Samenvatting van de dagroofvogelwaarnemingen in de excursiegebieden van BJN-afdeling Brugge. 14,2,26-37.
- VAN COILLIE D., J. BURGGRAEVE 1968: Paaskamp Retranchement van 15-19 april 1968. 8,3-4,19-26.
- VANDEN BROELE J. 1961: Het Zwin-studiegebied. 1,2,11-13.
 1961: Het Zwin (vervolg en slot). 1,3-4,16-23.
- VAN GOMPEL J., MOREAUX P. 1967: Inventarisatie van een rijk weidevogelgebied te Uitkerke. 7,1,9-14.
- VANHAECKE M. 1975: Vlinderpopulaties ten oosten van Brugge (kort overzicht). 15,5,96-97.
- VANHECKE L. 1965: Iets over de begroeiing van de betonnen dijk langs de Oostendse Vaart. 5,3,23-27.
 1967: Paddestoelen. 7,3-4,32-33.
- VANHECKE L., H. STIEPERAERE 1965: In memoriam de Ronde Pla. 5,2,12-18.
- VANHEE F. 1980: Inventarisatie van de krekken van St-Kruis (Aardenburg) 1979. 20,8,7-23.
- VAN RIE L. 1980: Zeetrekwaarnemingen op 13.09.1980. 20,9,9-11.
- VANSTEENKISTE J. 1979: Het kerkhof te St-Pieters: een ecologisch geheel. 19,2
- VANNIEUWENHUYZE R. 1971: 1972: Broedvogelinventarisatie van de spoorwegberm Veldegem-Torhout: voorjaar 1972. 13,1,8-13.
 1973: De Fonteintjes: broedvogelinventarisatie en bespreking van de voorjaarestrek. 14,1,11-19.
 1974: Waarnemingen van de grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*) in het Brugse. 15,2,20-24.
 1974: Insekteninventarisatie van het heideveldje te St-Andries. deel 1. 15,3,38-45.
 1975: Braakballenonderzoek in het Brugse. 15,5,91-93.
 1977: Ringresultaat Gierzwaluwen. 17,3,21-25.
 1978: Broedvogelinventarisatie van drie bossen ten zuiden van Brugge, in 1976. 18,5,112-123.
 1978: Excursiegebieden in NW-Vlaanderen. 18,extra nummer.
 1979: Verspreidingskaartjes insekten, zoogdieren reptielen. 19,3,
 1979: Verspreidingskaartjes II. 19,4,72-78.
 1979: Verspreidingsgegevens III. 19,9,-
 1980: Verspreidingsgegevens insekten IV. 20,2,22-31.
 1980: Verspreidingsgegevens insekten V. 20,4,25-29
- VERSCHUERE J. 1975: Inventarisatie insecten heideveldje St-Andries 1972-1973-74 (Vlinders). 15,5,94-95.
- Als afzonderlijk rapport verschenen:
- STIEPERAERE H., J. BURGGRAEVE 1968: Voorlopig rapport over de inventarisatie van het Provinciaal Domein te St-Michiels, door BJN afdeling Brugge in de periode 1967-1968. 24 pp.

.....

